

**ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน
กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน**

**โดย
นางสาวศิริดา แยมกฉิน**

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**

**ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน
กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน**

**โดย
นางสาวศิริดา แยมกลิ่น**

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**

**THE RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM
AND DESIRABLE STUDENT CHARACTERISTIC**

By

Sirida Yamglin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Educational Administration

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2008

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่าง
การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน” เสนอโดย นางสาว
ศิริดา เข้มกลิ่น เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

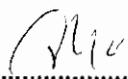
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

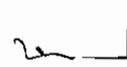
วันที่ ๒๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

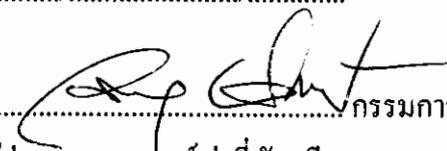
1. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์

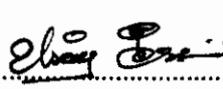
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จिरาวรรณ คงคล้าย)
..... ๒๔ / ..... ๕๑ / ๕๒

 ..... กรรมการ
(ดร.บุญถื่อ ทองอยู่)
..... ๒๕ / ..... ๕๑ / ๕๒

 ..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)
..... ๒๔ / ..... ๕๑ / ๕๒

 ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร)
..... ๒๕ / ..... ๕๑ / ๕๒

 ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
..... ๒๕ / ..... ๕๑ / ๕๒

47252315 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

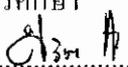
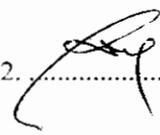
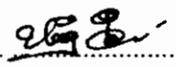
คำสำคัญ : การบริหารระบบสารสนเทศ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

ศิริดา เข้มกลิ่น : ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร , ผศ. ว่าที่ พ.ต.ดร.นพดล เจนอักษร และ ผศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์. 158 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน โดยใช้บุคลากรทางการศึกษาในเขตคลองสานเป็นหน่วยวิเคราะห์ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้สอน รวม 290 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารระบบสารสนเทศ ตามแนวคิดของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
- 3) การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชาการบริหารการศึกษา   บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร   ปีการศึกษา 2551
ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

47252315 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORDS : MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM/ DESIRABLE STUDENT CHARACTERISTICS

SIRIDA YAMGLIN : THE RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM AND DESIRABLE STUDENT CHARACTERISTICS. THESIS ADVISORS : ASSOC. PROF. SIRICHAJ CHINATANGKUL. Ph.D., ASST.PROF.MAJ. NOPADOL CHENAKSARA, RTAR., Ph.D., AND ASST.PROF. PRASERT INTARAK. Ed.D. 158 pp.

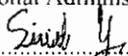
The purposes of this study were to find: 1) the school management information system in Klongsan District office, 2) the desirable student characteristics in Klongsan District office, and 3) the relationship between the school management information system and the desirable students' characteristics in Klongsan District. The educational personal in Klongsam District office comprised of deputy directors of Academic Affairs, heads of the subject areas and teachers totally 290 respondents. The research instrument was a questionnaire about the school management information system according to the concept of the Department of General Education, Ministry of Education, and the desirable student characteristics according to the concept of the Office of National Education Commission. The statistical treatments were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

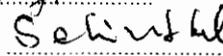
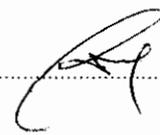
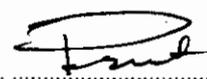
The research findings revealed that:

1. The school management information system in over all was at a high level.
2. The desirable student characteristics in over all were at a high level.
3. There were positive relationship between school management information system and desirable student characteristics at .01 level of significance.

Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2008

Student's Signature

Thesis Advisors' Signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้โดยความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยั้งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพพล เจนอักษร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ประธานและคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. จิราวรรณ คงคล้าย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.บุญลือ ทองอยู่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ สนับสนุนและช่วยเหลือตลอดจนถึงการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดีตลอดมา จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วัฒนา สุนทรชัย ดร.ประกาศศรี พรหมประกาย ดร. อัครวิภัทร ภัทรรังสี นายสมชาย ศรีโชค นางอรชพร เปรมโรจน์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณคณะกรรมการและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดสุทธธรรมทุกท่าน, ร.ต.ต. พรชัย กอจิตวนิจ, คุณชัยชาญ ประมาณกุล ที่ให้การสนับสนุนด้านเวลาและคอยแนะนำช่วยเหลือในด้านต่างๆ ขอขอบพระคุณรุ่นพี่ปริญญาโททุกรุ่น, รุ่นพี่ปริญญาโทรุ่น24ทุกท่าน, เพื่อนสนิทและเพื่อนร่วมงานทุกท่าน, เจ้าหน้าที่ภาคบริหารการศึกษารวมทั้งทุกท่านที่ให้ความรัก ความเมตตา ช่วยเหลือ คอยดูแลและห่วงใยตลอดเวลาและ ขอขอบคุณ คุณศรายุทธ สังข์สุวรรณ ที่คอยห่วงใยเป็นกำลังใจที่สำคัญและแนะนำข้อคิดดีๆ ให้เสมอ

ประ โยชน์และคุณค่าใด ๆ อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมนอบนาราแต่คุณพ่อปลิว คุณแม่แดง แยมกลินที่เป็นทุกสิ่งทุกอย่างของผู้วิจัยกราบขอบพระคุณที่ให้โอกาส ให้ความรัก ความเอ็นดู ช่วยเหลือ คอยดูแลและห่วงใย ให้กำลังใจ และเป็นกองทุนที่ยิ่งใหญ่เป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จทุกสิ่งอย่างทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในวันนี้เป็นกำลังใจสำคัญสำหรับการศึกษาระดับมหาบัณฑิตด้วยดีเสมอมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
ปัญหาของการวิจัย	7
วัตถุประสงค์	9
ข้อคำถามการวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย.....	10
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย	12
นิยามศัพท์	14
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	15
การบริหารระบบสารสนเทศ	15
แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ	15
ข้อมูลกับระบบสารสนเทศ	17
คุณสมบัติที่สำคัญของสารสนเทศ	20
สารสนเทศที่ใช้ในหน่วยงาน	22
ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร	23
ระดับการใช้สารสนเทศในองค์กร	30
ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	38
องค์ประกอบของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	41
บทบาทและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ	44
เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร	47

บทที่	หน้า
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	52
การพัฒนาการศึกษาของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	52
การจัดการศึกษาตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542	56
มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก	58
สำนักงานเขตคลองสาน	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
งานวิจัยในประเทศ	62
งานวิจัยต่างประเทศ	77
สรุป	82
3 วิธีดำเนินการวิจัย	83
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	83
ระเบียบวิจัย	84
แผนแบบการวิจัย	84
ประชากร	84
ผู้ให้ข้อมูล	84
ตัวแปรที่ศึกษา	85
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	88
การสร้างเครื่องมือ	90
การเก็บรวบรวมข้อมูล	91
การวิเคราะห์ข้อมูล	91
สรุป	92
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	93
ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	93
ตอนที่ 2 วิเคราะห์การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียน ในสำนักงานเขตคลองสาน	96
ตอนที่ 3 วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน	103

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล	85
2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	94
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการบริหารระบบสารสนเทศ โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน โดยภาพรวม	96
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการบริหารระบบสารสนเทศ โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านการจัดระบบสารสนเทศ	97
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการบริหารระบบสารสนเทศ โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ	98
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการบริหารระบบสารสนเทศ โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ	99
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการบริหารระบบสารสนเทศ โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านการนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน	101
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการบริหารระบบสารสนเทศ โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านเนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ	102
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน โดยภาพรวม	104
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	105
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดี ของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย	106
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีจิตสำนึก ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	107

ตารางที่	หน้า
13 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์	108
14 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	109
15 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	110
16 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในภูมิปัญญาไทยศิลปะและวัฒนธรรมไทย	111
17 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้มีบุคลิกภาพที่ดี	112
18 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	113
19 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	114
20 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนปลอดจาก สิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา	115

ตารางที่	หน้า
21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และนิสัยด้านศิลปะ คนตรี และกีฬา 116
22	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศ กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน 117

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย	11
2 ขอบเขตของการวิจัย	13
3 องค์ประกอบของระบบ	17
4 การจัดระบบสารสนเทศ	20
5 Functions of an information systems.....	25
6 ส่วนประกอบของระบบสารสนเทศ	26
7 ระดับการใช้สารสนเทศในองค์การของโอเบรน	30
8 ระดับสารสนเทศของเดวิส และ โอลสัน	31
9 ระดับการใช้สารสนเทศในองค์การของลอตดอน	32
10 ระดับของบุคลากรกับการใช้สารสนเทศเพื่อการจัดการ	33
11 โครงสร้างของระดับสารสนเทศแยกตามหน้าที่	34

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้า และการพัฒนาประเทศในทุกด้าน เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ ให้เป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหา การที่จะทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าได้จำเป็นต้องมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพมีความสามารถ ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคมได้หากประชาชนในชาติมีระดับการศึกษาสูงเพียงใด โอกาสที่จะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาประเทศก็มีมากขึ้นเพียงนั้น การศึกษาจึงเป็นตัวเร่งอันสำคัญ ที่จะพัฒนาศักยภาพของคนในสังคมให้เข้าใจถึงธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลง มีความรู้และทักษะ ความสามารถที่จะปรับตัวเองให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขตามสังคมที่เปลี่ยนแปลงนั้น สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยสรุปว่า กรุงเทพมหานครสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านประสิทธิภาพการบริหารและจัดการที่จะมีระบบการบริหารที่สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย ด้านความเสมอภาคทางการศึกษาวางเป้าหมายและคุณภาพการจัดการศึกษาที่มีโรงเรียนได้คุณภาพมาตรฐาน มีครูผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาได้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคมโลกาภิวัตน์¹ การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งสำหรับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ปัญหาการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ ให้เป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหาคลอดจนรู้จัก ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสิ้นเปลืองน้อยที่สุด² การที่จะทำให้ประเทศชาติก้าวหน้าได้จำเป็นต้องมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ มีความสามารถที่มาพัฒนาชีวิตของตนเองพัฒนาอาชีพและพัฒนาสังคมได้ หากประชาชนในชาติมีระดับการศึกษาสูงโอกาสที่จะ

¹ สำนักนายกรัฐมนตรี,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,แผนพัฒนาการศึกษาชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) (ม.ป.ท.,ม.ป.ป.), 1.

² สำนักนายกรัฐมนตรี,สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ,แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) (ม.ป.ท.,ม.ป.ป.),1.

ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาประเทศด้านอื่นๆ ก็มีมากขึ้นเพียงนั้นการศึกษาจะเป็นตัวเร่งสำคัญที่จะทำให้มนุษย์ทุกสังคมมีความเจริญพัฒนา³

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาจึงได้กำหนดให้มีแผนพัฒนาการศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กว่า 30 ปีมาแล้ว⁴ ในแต่ละปีรัฐบาลพยายามกระจายแบ่งทรัพยากร และงบประมาณในการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพมากที่สุดงบประมาณส่วนหนึ่งนำไปดำเนินการด้านการขยายโอกาสทางการศึกษา และยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นถึงระดับมัธยมศึกษาโดยเท่าเทียมกันเป็นการลงทุนเพื่อให้ประชากรมีศักยภาพในการพึ่งตนเอง สร้างความก้าวหน้าและความมั่นคงในการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจไทยในประชาคมโลก⁵ และเมื่อพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วพบว่าระบบเศรษฐกิจจะดีขึ้นได้นั้นต้องมีการวางแผนล่วงหน้ามาเป็นอย่างดี⁶

ในด้านกระบวนการวางแผนและการบริหารงานทางการศึกษาก็เช่นเดียวกันผู้บริหารจะต้องวางแผนและตัดสินใจดำเนินการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งการวางแผนหรือการตัดสินใจนี้จำเป็นต้องมีสารสนเทศอย่างเพียงพอ ดังเช่น วิจิตร ศรีสอาน กล่าวว่าการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น

³ ภิญ โณ สาทธ .หลักการบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว, 2526), 12.

⁴ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ศูนย์สารสนเทศ, “นโยบายสารสนเทศแห่งชาติ,” ข่าวสารสนเทศ, 17 (มีนาคม – เมษายน 2537) : 2.

⁵ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ศูนย์สารสนเทศ, สารสนเทศ ศธ. 2538 (กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, 2539), 135.

⁶ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานประสานการปฏิรูปการศึกษา, “สารการปฏิรูปการศึกษาสู่ความเป็นเลิศปี 2550,” 2550.

⁷ เทียนฉาย กิระนันท์, การศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), 120.

ขึ้นอยู่กับข้อมูลข่าวสารถึง 90% ใช้ความคิดหรือแรงบันดาลใจ (inspiration) เพียง 10%⁹ และในการตัดสินใจทุกครั้งให้เกิดคุณภาพสูงสุด ต้องได้รับข้อมูลผ่านการวิเคราะห์อย่างถูกต้องเชื่อถือได้ และทันเวลาที่ต้องการ⁹ สารสนเทศเปรียบเสมือนเส้นเลือดของระบบที่สำคัญยิ่ง เป็นทรัพยากรที่มีค่ามาก สำหรับการวางแผนการควบคุมและการตัดสินใจสำหรับผู้บริหาร ซึ่งกำลังเผชิญกับความสลับซับซ้อนที่เพิ่มขึ้นมากทุกปี ตามความเจริญเติบโตทั้งในขนาดและปฏิสัมพันธ์ขององค์การกับปัจจัยต่าง ๆ¹⁰ ดังนั้นความต้องการสารสนเทศในการตัดสินใจจึงมีมากขึ้น เพื่อให้การบริหารบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ทรัพยากรที่จำกัดนั้นผู้บริหารต้องคำนึงถึงว่าทำอะไรจึงจะวางแผนควบคุมการปฏิบัติงาน ตัดสินใจ และวินิจฉัย สั่งการได้ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า หรือล้มเหลวขององค์การขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของผู้บริหาร เพราะการตัดสินใจเป็นพฤติกรรมหลักของผู้บริหาร และเปรียบเสมือนเครื่องมือทดสอบความสามารถของผู้บริหาร กระบวนการตัดสินใจที่ดีมีประสิทธิผลนั้น จะต้องมีสารสนเทศและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประเด็นที่ต้องตัดสินใจ เพื่อเป็นปัจจัยในการพิจารณาเลือกทางเลือกในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม¹¹ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ ให้ทัศนะว่าตัดสินใจสั่งการเป็นหัวใจการบริหาร วันหนึ่ง ๆ ผู้บริหารทำหน้าที่ตัดสินใจวันละหลายครั้ง สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารตัดสินใจผิดพลาดคือ สรุปโดยใช้เหตุผลเอาเองหรือใช้ประสบการณ์ของตนเองโดยไม่มีข้อมูลเพียงพอ¹²

⁹ วิจิตร ศรีสอาน, “แนวคิดพื้นฐานการพัฒนาระบบสารสนเทศ,” ในรวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศด้านการศึกษา โครงการพัฒนศึกษาอาเซียน (กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย, 2529), 2.

⁹ สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการสรุปผลการทดลองรูปแบบการประสานข้อมูลการศึกษาระดับจังหวัด (กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองการพิมพ์, 2531), 1.

¹⁰ สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, การพัฒนาระบบสารสนเทศตามโครงการการศึกษา ความต้องการและการจัดวางระบบสารสนเทศ เพื่อการวางแผนและพัฒนาศึกษา (ม.ป.ท., 2529), 1.

¹¹ ทองเพ็ชร จุมปา, “กระบวนการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), 28.

¹² นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, หลักการบริหารการศึกษา(กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์กรุงเทพ, 2529), 4.

ดังนั้นในหน่วยงานทุกหน่วยงานจึงมีความจำเป็นจะต้องใช้สารสนเทศ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเหล่านั้นมาประกอบการตัดสินใจ การกำหนดนโยบายการบริหารและการวางแผนพัฒนาการศึกษา รวมทั้งจำเป็นต่อการติดตามประเมินผลของแผนงานและโครงการที่ได้จัดทำไปแล้ว จึงจำเป็นต่อการติดตามประเมินผลของแผนงานและโครงการที่ได้จัดทำไปแล้ว จึงจำเป็นที่ผู้กำหนดนโยบายวางแผนและประเมินผลการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ต้องมีสารสนเทศที่เชื่อถือได้¹³ ดังนั้นความเจริญทางสังคมปัจจุบัน ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากความเจริญทางด้านการศึกษา เพราะการศึกษานั้นไม่เพียงแต่จะเป็นส่วนประกอบพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการสร้างและบำรุงรักษาบุคลากร ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ แต่การศึกษายังเป็นตัวการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและยังผลให้เกิดความก้าวหน้าในสังคมนั้นๆ ด้วย การศึกษาเป็นระบบที่ต้องลงทุนมากแต่กว่าจะได้ผลต้องใช้เวลาาน การตัดสินใจที่ผิดพลาดกว่าจะรู้และแก้ไขได้ก็ต้องใช้เวลาาน ทำให้การบริหารและการตัดสินใจของผู้บริหารประสบกับปัญหาและยุ่งยากอีกสาเหตุหนึ่งก็คือ บ้านเมืองมีความเจริญขึ้นหน่วยงานเกิดการขยายตัวมีภาระหน้าที่และความซับซ้อนในการบริหารงานมากขึ้น ความต้องการสารสนเทศในการตัดสินใจจึงมีมากขึ้นหน่วยงานต่างๆ จึงพยายามสร้างระบบสารสนเทศของตนเองขึ้น ในประเทศที่พัฒนาแล้วมีการลงทุนเพื่อสร้างระบบสารสนเทศถึงร้อยละ 1 - 3 ของงบประมาณของหน่วยงานของตน แต่ในบางประเทศรวมทั้งประเทศให้ความสนใจในเรื่องระบบสารสนเทศไม่ดีเท่าที่ควร สารสนเทศมักจะไม่ทันกับเหตุการณ์หรือมีความเชื่อถือได้น้อย ต่างคนต่างทำ และที่สำคัญคือผู้บริหารเองซึ่งไม่รู้จักรูปวิธีการที่จะนำสารสนเทศไปใช้¹⁴ ดังนั้นรายละเอียดของสารสนเทศเพื่อการดำเนินการทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมีมาตรฐาน ภายใต้อาการความต้องการ การใช้ การจัดระบบที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น อาจกล่าวได้ว่าสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่จะช่วยชี้หรือแนะนำทางเลือกให้ผู้บริหารได้ใช้ดำเนินงานบริหารองค์การให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สารสนเทศจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างหนึ่งขององค์การ ซึ่งผู้บริหารจะนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการวางแผนการควบคุม และการสนับสนุนทั้งใน

¹³ อารุง จันทวานิช และ เจษฎ์ อนุธรรมมงคล, “สภาพปัจจุบันและปัญหาของระบบสารสนเทศทางการศึกษาในประเทศไทย และระบบสารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,” ใน รวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529), 2.

¹⁴ สมชาย ทะยานยง, “ระบบสารสนเทศทางการศึกษา,” ใน รวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529), 24.

ระดับกลยุทธ์และระดับกลวิธีในการปฏิบัติงาน นักการศึกษาเริ่มรู้จักและนำสารสนเทศมาใช้ในการจัดดำเนินการจัดดำเนินงานด้านการศึกษาในเรื่องของการวางแผนและการตัดสินใจทำให้ได้รับความสนใจจากผู้บริหาร และมีบทบาทต่อการจัดการศึกษาขึ้นตามลำดับ ความต้องการด้านสารสนเทศเพื่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็น ผู้บริหารต้องใช้สารสนเทศซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากในการตัดสินใจ การวางแผนและการควบคุมสารสนเทศ จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยชี้แนวทางที่ผู้บริหารจะเลือกดำเนินการเพื่อให้ องค์การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เช่นเดียวกับ อารุง จันทวานิช ให้ความเห็นว่าการดำเนินการใด ๆ ก็ตามต้องอาศัยการตัดสินใจ (decision making) และสารสนเทศเป็นรากฐานที่สำคัญของกระบวนการตัดสินใจ¹⁵ และฮิกส์ ได้พูดถึงกระบวนการตัดสินใจเอาไว้ว่า การตัดสินใจทั้งหลายมีพื้นฐานมาจากสารสนเทศ ซึ่งได้มาจากสารสนเทศเพื่อการบริหาร¹⁶ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสารสนเทศมีความสำคัญต่อหน่วยงานและเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญต่อหน่วยงานและเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญขององค์การ

สำนักงานการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครได้กำหนดให้มีการพัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศในสามารถนำไปใช้ในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีมาตรฐานในการพัฒนาโครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้อง รวดเร็ว ทันสมัย¹⁷ และเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539-2550 สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา จึงกำหนดแนวทางตามนโยบายซึ่งสอดคล้องกัน ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารและการจัดการทั้งในด้านรูปแบบ วิธีการ วิทยาการ เทคโนโลยี ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการกระจายความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาไปสู่หน่วยงานระดับโรงเรียนให้มากขึ้น

จากแนวคิดของนักวิชาการ และนโยบายด้านข้อมูลและสารสนเทศ แสดงให้เห็นว่าระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็น และมีบทบาทสูงต่อการบริหารงาน ภารกิจของผู้บริหารมีมากมายหลายประการที่ต้องปฏิบัติในเวลาเดียวกัน ทำให้ไม่สามารถที่จะตรวจสอบและควบคุมการทำงาน

¹⁵ อารุง จันทวานิช, “แนวความคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบสารสนเทศ,” ใน รวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางด้านการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช, 2529), 160.

¹⁶ Jame O. Hicks, Management Information Systems (New York :West Publishing, 1984), 23.

¹⁷ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), 1.

ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องอาศัยสารสนเทศเป็นองค์ประกอบหลักในการวางแผนและตัดสินใจสั่งการ ถ้าผู้บริหารรู้จักเลือกใช้สารสนเทศที่ตีเหมาะสมกับสถานการณ์โอกาสแห่งความสำเร็จและประสิทธิภาพผลของงานจะบังเกิดขึ้นแก่องค์กร¹⁸

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จึงได้กำหนดนโยบายให้หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด ต้องเร่งรัดพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีกับวิทยาการสมัยใหม่ พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้ข้อมูลข่าวสารในการบริหารและการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานศึกษาได้จัดแบ่งคลัสเตอร์ต่างๆในการรับผิดชอบดูแลข้อมูลข่าวสารของแต่ละโซน โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อกระตุ้นให้โรงเรียนในสังกัดได้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร 2) เพื่อยกย่องเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่จัดระบบสารสนเทศดีเด่นและ 3) เพื่อประชาสัมพันธ์ผลงานในระดับโซนโดยกำหนดตัวบ่งชี้ 5 ด้านดังนี้ 1) ด้านการจัดระบบสารสนเทศ 2) ด้านนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ 3) ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ 4) ด้านนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน และ 5) ด้านเนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ¹⁹ และจากที่สำนักงานเขตคลองสานได้ขานรับนโยบายในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นทางด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในหลายด้านจึงได้จัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมที่บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างวัด โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน เพื่อศึกษารูปแบบการอบรมดูแลเยาวชนและประชาชน ด้านคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงความร่วมมือในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชนและประชาชนของ 4 สถาบันหลักในสังคม โดยคัดเลือกวัดที่ร่วมกับชุมชนจัดการศึกษาจนประสบความสำเร็จเป็นกรณีศึกษา ชุมชนวัดอนงค์าราม เขตคลองสาน²⁰ ทำให้โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสานขานรับนโยบายมาปฏิบัติ เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีดังกล่าว สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของผู้บริหารช่วยผู้บริหารในการวางแผน การตัดสินใจสั่งการที่ถูกต้องแม่นยำ ทำให้การบริหารในองค์กรประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

¹⁸สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์, “การจัดระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2538-2547” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541), 7.

¹⁹ กรมสามัญศึกษา, การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2538), 3.

²⁰ วิลาวัลย์ จารุอรียานนท์ , นโยบายคุณธรรมนำความรู้ [online], accessed 25 เม.ย. 2552 available [http:// http://www.itie.org/eqi/modules.php](http://http://www.itie.org/eqi/modules.php)

ปัญหาของการวิจัย

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เห็นความสำคัญของคุณภาพชีวิตของนักเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนให้มีการพัฒนาตนเองในทุกด้านทั้งยังรวมถึงการพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดีของสังคมจึงมีการกำหนดนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพฯจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน และพัฒนาระบบข้อมูลของโรงเรียนให้มีรูปแบบข้อมูลที่ชัดเจน และสอดคล้องกัน โดยมีวัตถุประสงค์ให้มีระบบสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ในการบริหารและการปฏิบัติงานได้ แต่เนื่องจากการกิจของโรงเรียนมีมาก ข้อมูลมีความหลากหลาย และมีความซับซ้อนมากขึ้น ทำให้แต่ละโรงเรียนต้องดำเนินการจัดระบบสารสนเทศตามขีดความสามารถของตน ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบด้านระบบสารสนเทศโดยตรง ไม่มีความเข้าใจในโครงสร้าง และขอบข่ายการบริหารงาน วิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศไม่เหมาะสม²¹

นอกจากนี้การดำเนินการด้านระบบสารสนเทศในโรงเรียนที่ผ่านมาในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพนั้น พบว่าปัญหาส่วนใหญ่มีความผิดพลาดด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลไม่ตรงกับความเป็นจริงและล่าช้า ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านภาระงานมาก ผู้บริหารนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ด้านการบริหารและตัดสินใจไม่มากนัก บุคลากรขาดขวัญกำลังใจ ขาดอุปกรณ์ ขาดงบประมาณสนับสนุน มีปัญหาด้านความครอบคลุมไม่ตรงความต้องการมีความซ้ำซ้อนและมีปัญหาด้านการเรียกใช้²² อีกทั้งยังขาดแนวทางการใช้สารสนเทศที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

ในด้านการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน ยังไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากปัญหาอุปสรรคทั้งในส่วนที่นำไปใช้ในการบริหารและส่วนที่ใช้ในการเรียน

²¹ ทองเพชร จุมปา, “กระบวนการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), บทคัดย่อ.

²² สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์, “การจัดระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2538 -2547” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541), 7.

การสอน พบว่าผู้บริหารไม่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้การสนับสนุนน้อย ใช้สารสนเทศประกอบการตัดสินใจน้อย เจ้าหน้าที่ไม่ได้รับการสนับสนุนในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สารสนเทศไม่ทันกับความต้องการใช้งาน งบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนาบุคลากร ขาดระบบสารสนเทศกลางข้อมูลมีคุณภาพไม่มีมาตรฐาน ระบบและแนวทางการใช้สารสนเทศมีความหลากหลาย ไม่เป็นมาตรฐานในการประมวลผล เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ยังมีความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ ขาดบุคลากรที่มีความรู้เข้าใจในเชิงระบบ เครื่องมืออุปกรณ์ล้ำสมัย ไม่เพียงพอ และหน่วยงานไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้²³

จะเห็นได้ว่าการที่จะได้สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพเพื่อการบริหารงาน ตรงตามความต้องการของผู้บริหารนโยบาย และวัตถุประสงค์ขององค์การจะต้องมีการดำเนินการจัดระบบที่ดี มีเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากร ดังที่ ลอนดอน (London) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า ถ้ามีการจัดระบบสารสนเทศที่ดีและเหมาะสมแล้วจะทำให้การบริหารงาน การตัดสินใจการวางแผน และการควบคุมในทุกระดับการบริหารขององค์การจะเกิดการเชื่อมโยงกัน ทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ²⁴

และถึงแม้ว่าจะมีความพยายามในการดำเนินการแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวให้ดีขึ้น แต่ในด้านแนวทางการปฏิบัติแล้ว สภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นด้านการจัดระบบสภาพการใช้ และแนวทางการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานในโรงเรียนยังคงเกิดขึ้น ได้แก่

1. ปัญหาด้านการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ (hardware) สืบเนื่องจากโรงเรียนขาดเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพเพียงพอสำหรับการใช้โปรแกรมและซอฟต์แวร์ (software) รุ่นใหม่ เนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ไม่สามารถยกระดับ (upgrade) ให้ใช้งานได้
2. ปัญหาด้านการพัฒนาซอฟต์แวร์ (software) สำหรับการจัดเก็บข้อมูล เป็นปัญหาด้านการใช้โปรแกรมการจัดเก็บข้อมูล ได้แก่ โปรแกรมข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา ที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพัฒนาขึ้นนั้นไม่สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ การใช้โปรแกรมบางอย่างอาจทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์รวน เนื่องจากบางเครื่องเป็นเครื่องรุ่นเก่าลงข้อมูลไม่ได้โรงเรียนต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มในการปรับระบบ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการใช้โปรแกรมอื่นๆ เช่น โปรแกรมประมวลผล โปรแกรมคำนวณ เนื่องจากโปรแกรมเหล่านี้มีการ

²³ อารุง จันทวานิช, “เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา,” ใน กระทรวงศึกษาธิการ 109 ปี (กรุงเทพมหานคร : กุรุสภาลาดพร้าว, 2544), 58-59.

²⁴ Kenneth C. Laudon and Jane P. Laudon, Management Information Systems : Organization and Technology, 3rd ed. (New York : McMillan Publishing Company, 1994), 38.

ปรับปรุงตลอดเวลา เมื่อมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างหน่วยงาน โรงเรียนที่มีโปรแกรมชุดเก่าไม่สามารถเปิดข้อมูลได้

3. ปัญหาด้านการพัฒนาบุคลากร (Peopleware) เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด เพราะบุคลากรเป็นผู้ที่จะวัดผลประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน ถึงแม้ว่าจะมีการพัฒนาบุคลากรในสังกัดอย่างต่อเนื่อง ด้วยการจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย แต่บุคลากรยังมีความรู้ ความชำนาญในด้านคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ และมีภาระงานหลายประการจึงเป็นการยากที่จะพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

4. ปัญหาด้านการดำเนินการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนมิได้ดำเนินการอย่างจริงจัง ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ อุปกรณ์ รวมทั้งการเห็นความสำคัญด้านข้อมูลสารสนเทศจากผู้บริหาร โรงเรียนยังมีน้อย ขาดการวางแผน จึงทำให้การพัฒนาด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ ยังไม่เป็นไปตามที่มุ่งหวัง

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของข้อมูลสารสนเทศที่มีต่อการบริหาร การศึกษาเป็นอย่างมาก และมีความต้องการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดระบบสารสนเทศที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนนำผลจากการ วิจัยมาใช้พัฒนาการบริหารงาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่วางไว้ จึงได้ตั้งจุดประสงค์สำหรับการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ข้อคำถามของการวิจัย

จากจุดประสงค์ของการวิจัย สามารถตั้งคำถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้ดังนี้

1. การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในเขตคลองสาน สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในเขตคลองสาน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด
3. การบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและข้อคำถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

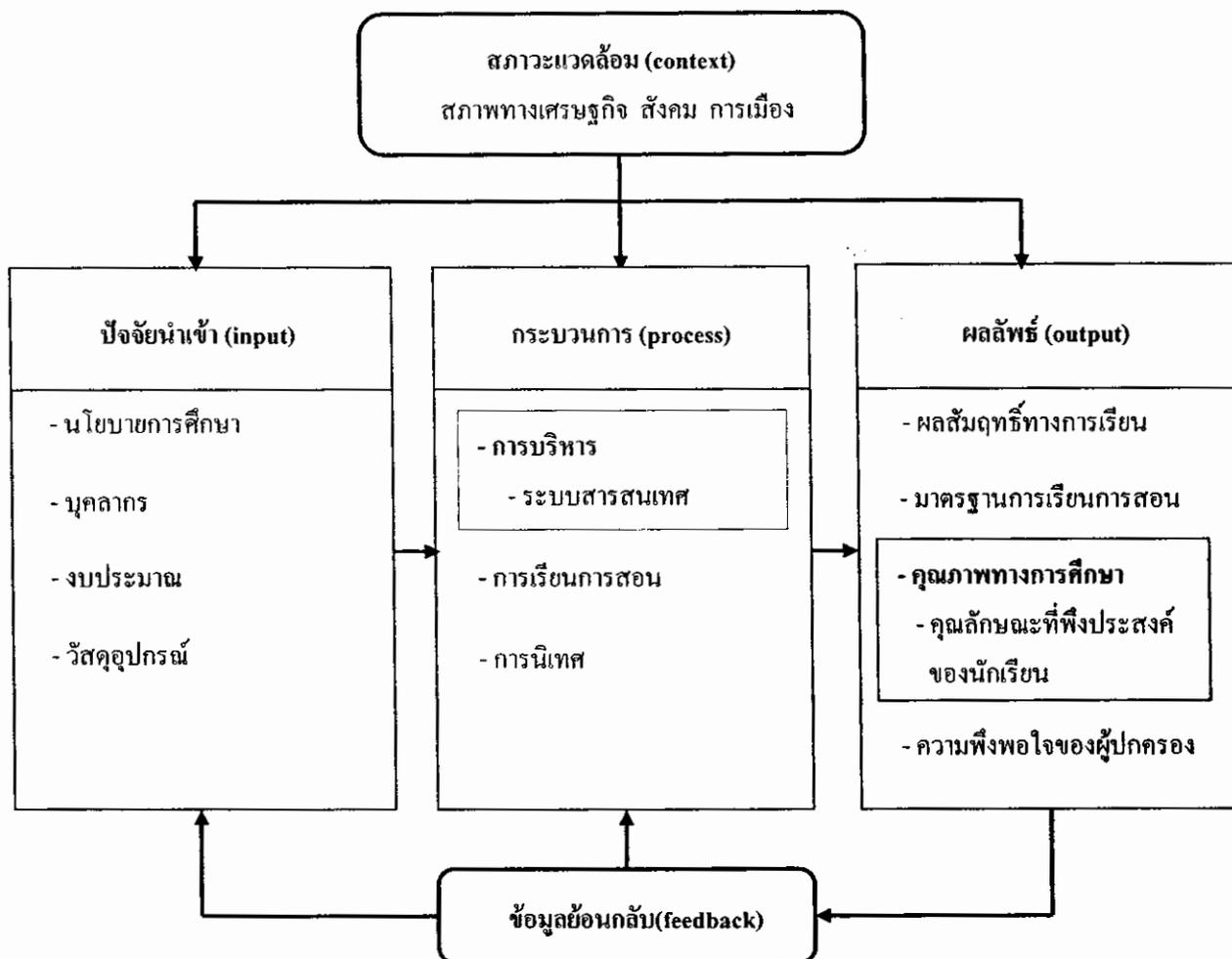
1. การบริหารระบบสารสนเทศ โรงเรียนในเขตคลองสาน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในเขตคลองสาน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง
3. การบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในเขตคลองสาน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กัน

ขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัย

สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้เล็งเห็นความสำคัญของการนำสารสนเทศไปใช้ในการบริหาร โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และได้มีการพัฒนาจนเกิดคุณภาพของระบบสารสนเทศที่ใช้ในโรงเรียน ซึ่งหมายถึงผลสำเร็จของระบบสารสนเทศ โดยใช้ทรัพยากรด้านต่าง ๆ ดังนั้นจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศในโรงเรียนขึ้นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศที่ดีนั้นต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน คือ ส่วนปัจจัยด้านนำเข้า (input) หมายถึง ทรัพยากรและสิ่งจำเป็นเพื่อนำเข้าสู่ระบบไปทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบแรก ที่จะก่อให้เกิดการทำงานต่อไป สำหรับตัวป้อนของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร คือ คน ข้อมูล เครื่องประมวลผลข้อมูล และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเป็นต้น ส่วนกระบวนการ (process) หมายถึง วิธีการดำเนินการที่ทำหน้าที่แปรสภาพสิ่งที่ป้อนเข้าไปให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่ผลงานหรือผลผลิต คือ กรรมวิธีในการประมวลผลข้อมูลต่างๆ กรรมวิธีในการจัดเก็บข้อมูล และกรรมวิธีเรียกใช้ข้อมูล ส่วนผลงานหรือผลผลิต (products) หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานในระบบกระบวนการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในลักษณะต่าง ๆ หรือระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร โรงเรียน ด้านการรายงานผล ตารางสถิติ แผนภูมิ แผนภาพ หรือกราฟ ส่วนป้อนกลับ (feedback) เป็นส่วนที่ควบคุม ตรวจสอบการ

ทำงานของกระบวนการเพื่อการปรับปรุงย่นำเข้าหรือกระบวนการให้เกิดผลลัพธ์หรือผลผลิตที่ออกมามีทั้งประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : ปรับปรุงจาก Daniel Katz and Robert L.Kahn, The Social Psychology of Organization, 2nd ed. (New York : John Wiley & Son , 1978) , 20.

: กรมสามัญศึกษา, การจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2538) ,37-41.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมิน ภายนอก (2543), 19-24.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบใหญ่ คือ การบริหารระบบสารสนเทศ และแบ่งเป็นองค์ประกอบย่อยอีก 5 องค์ประกอบคือ 1) การจักระบบสารสนเทศ 2) การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ 3) การพัฒนาระบบสารสนเทศ 4) การนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน 5) ด้านเนื้อหาและคุณภาพของระบบสารสนเทศ²⁵ สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนซึ่งกำหนดให้เป็นตัวแปรตามในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจากหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนในเขตคลองสาน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ตามมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ให้ผู้สอนจัดทำผลการเรียนรู้วัดผลและประเมินผล ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตรและความต้องการของประเทศ และใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ ประเมินผลและตัดสินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย 1)มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย 3) มาตรฐานที่3 ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม 4) มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ 5) มาตรฐานที่ 5ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) มาตรฐานที่ 6 แสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 7) มาตรฐานที่7 ผู้เรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมไทย 8) มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้มีบุคลิกภาพที่ดี 9) มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 10) มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี 11) มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา 12) มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา²⁶ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาศึกษาและใช้เป็นขอบเขตในการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ดังแผนภูมิที่ 2

²⁵ กรมสามัญศึกษา, การจักระบบสารสนเทศใน โรงเรียนมัธยมศึกษา, สังกัดกรมสามัญศึกษา (กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2538),3.

²⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก(2543), 19-24.

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : กรมสามัญศึกษา, การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2538),3.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก (2543), 19-24.

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่เป็นคำหลัก ๆ จึงได้นิยามคำศัพท์ไว้ดังนี้

การบริหาร ระบบสารสนเทศ หมายถึง การจัดการกระทำข้อมูลตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาจัดประมวลผล เป็นสารสนเทศอย่างมีระเบียบวิธีการ เพื่อให้สารสนเทศที่ได้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ต่อผู้บริหารใช้ประกอบการตัดสินใจ โดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ การจัดระบบสารสนเทศ การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาระบบสารสนเทศ การนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน เนื้อหาและคุณภาพของระบบสารสนเทศ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน หมายถึง การพึ่งตนเอง ความสามารถช่วยเหลือแก้ปัญหา พัฒนาการตนเองอย่างมีสติ และมีจิตใจเข้มแข็งพอเพียงที่จะยับยั้งตนเองมิให้ตกเป็นเหยื่อของอบายมุข และสิ่งหลอกล่อจูงใจไปในทางเสื่อม สามารถนำพาตนและผู้ใกล้ชิดสู่เส้นทางชีวิตที่เหมาะสม ดำรงตนอย่างมีคุณค่า มีความสุขความสามารถใช้ศักยภาพของตนในการดำรงชีวิต โดยมีองค์ประกอบ 12 ด้านคือ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร แสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมไทย ผู้เรียนรู้จักตนเองพึ่งตนเองได้มีบุคลิกภาพที่ดี ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะดนตรี และกีฬา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในบทนี้นำเสนอสาระสำคัญ ซึ่งมีรายละเอียดแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้ 1) การบริหารระบบสารสนเทศ 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 3) ข้อมูลเขตคลองสาน 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารระบบสารสนเทศ

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ

ในการศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศจะมีคำที่เกี่ยวข้องกันอยู่สองคำ คือ ข้อมูล (data) และสารสนเทศ (information) ทั้งสองคำนี้ถือได้ว่าเป็นคำศัพท์พื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้ที่ศึกษาเรื่องคอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศ ข้อมูลและสารสนเทศมีความหมายแตกต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันมักใช้ควบคู่กันอยู่เสมอ จนทำให้สับสนว่าเป็นคำที่มีความหมายเดียวกัน จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่าข้อมูลไว้ว่า “ข้อมูล” คือ สิ่งที่อยู่หรือยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริงใช้เป็นหลักอนุมานหาความจริงหรือการคำนวณ¹ ส่วนสารสนเทศเป็นข่าวสาร หรือสิ่งที่เราชี้แจง หรือแสดงให้เห็นให้ผู้รับเกิดความเข้าใจเป็นผลสรุปที่ได้จากการนำข้อมูลมาประมวลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสรุปทางสถิติ การเปรียบเทียบ การจำแนก หรือการจัดกลุ่มเพื่อนำไปใช้² ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฮิกส์ (Hicks) ที่ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศไว้ว่า ข้อมูล (data) หมายถึง สิ่งที่แสดงความจริงแนวความคิดที่ถูกรวบรวมไว้สำหรับการตัดสินใจโดยปราศจากกระบวนการ ส่วนสารสนเทศ (information) หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการเชิงระบบและนำไปใช้ตัดสินใจได้ ข้อมูลของคนหนึ่งอาจจะเป็นสารสนเทศของอีก

---

¹ องค์การคำครูสภา, พจนานุกรมนักเรียนฉบับปรับปรุง (กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2538), 73.

² ครรชิต มาลัยวงศ์, ความรู้เรื่องสารสนเทศสำหรับนักวิจัย [Online], accessed 30/12/2002. available from <http://stang.li.mahidol.ac.th/tex/research.htm>.

คนหนึ่งขึ้นอยู่กับตำแหน่งและความต้องการใช้สารสนเทศนั้น³ แมคลีออด จูเนียร์ (McLeod Jr.) และ สเคล (Schell) ให้ความหมายว่า ข้อมูล (data) คือ ข้อเท็จจริง (fact) ตัวเลข (figures) ต่าง ๆ ที่มีความหมายสำหรับผู้ใช้ เช่น จำนวนชั่วโมงของการทำงานของพนักงานแต่ละคนในบริษัท เมื่อนำข้อมูลนั้นไปประมวลผลข้อมูลนั้นจะกลายเป็นสารสนเทศ เช่น ยอดเงินเดือนของแต่ละคนที่ได้รับเมื่อเทียบกับเวลาทำงาน ดังนั้นสารสนเทศ คือ ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลแล้วและเป็นข้อมูลที่มีความหมาย⁴ ส่วนลอคดอน (Laudon & Laudon) กล่าวว่าข้อมูล คือ ความเป็นจริงที่ยังไม่ปรุงแต่งที่แสดงถึงเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นในองค์กร หรือเป็นสภาพแวดล้อมขององค์กรก่อนที่จะนำมาเก็บเรียบเรียงให้บุคคลอื่นเข้าใจ ส่วนสารสนเทศ เป็นข้อมูลที่ผ่านการดำเนินการให้มีความหมายสำหรับให้บุคลากรนำไปใช้ประโยชน์ ด้านนักวิชาการของประเทศไทย อธิปัติย์ คลี่สุนทร อธิบายว่าข้อมูล (data) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่มีอยู่ในธรรมชาติ ในสังคมเป็นกลุ่มสัญลักษณ์ที่ใช้แทนปริมาณ หรือการกระทำต่าง ๆ ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการประมวลผลส่วนสารสนเทศ (information) คือ ข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วผ่านกระบวนการการประมวลผล บวก ลบ คูณ หาร เปรียบเทียบแล้วมีความชัดเจน สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจหรือดำเนินได้⁵ ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติให้ความหมายของข้อมูล (data) ไว้ว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ยอมรับว่าเป็นจริงที่ใช้พื้นฐานของการคำนวณ การวัดและการประเมิน หรือบางสิ่งบางอย่างที่รู้หรือสรุปและเป็นที่ยอมรับว่ารู้ เป็นความจริงที่ได้มาจากการสรุปอย่างมีเหตุผล ส่วนสารสนเทศเป็นผลผลิตจากการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำให้อยู่ในรูปแบบพร้อมที่จะนำไปใช้ โดยอาจอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม⁶ ฌ็อง-ปีแยร์ เจนนันท์ และ ไพบูลย์ เกียรติโกมล ให้ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศไว้ว่า ข้อมูล (data) หมายถึง ข้อมูลดิบ (raw data) ที่ถูกเก็บรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยที่ข้อมูลดิบยังไม่มี ความหมายในการใช้งาน ส่วนสารสนเทศ (information) หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการ

³ Jame O. Hicks, Jr., *Management Information Systems* (Singapore : West Publishing Company, 1993), 36.

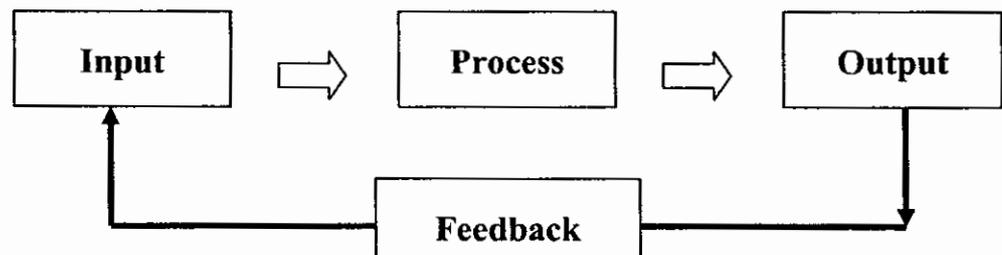
⁴ Raymond McLeod, Jr. and George *Management Information Systems*, 8ed, (New Jersey : Prentice Hall Englewood Cliffs, 2001), 12

⁵ อธิปัติย์ คลี่สุนทร, “ผู้บริหาร ระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ : ความเกี่ยวข้องและการคิดเพื่อพิจารณา,” ใน *สารสนเทศ ศธ. 2537* (กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2537), 64-65.

⁶ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, *การประกันคุณภาพการศึกษา เล่มที่ 4 : การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ* (กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2541), 4.

ประมวลผลข้อมูลดิบที่ถูกจัดเก็บไว้เป็นระบบสามารถนำไปประกอบการใช้งาน หรือสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร⁷ เมื่อพิจารณาคำจำกัดความและความหมายของคำว่าข้อมูล (data) และสารสนเทศ (information) จากนักวิชาการทั้งชาวต่างประเทศและชาวไทยแล้ว พบว่ามีความหมายใกล้เคียงกันจะแตกต่างกันบ้างเพียงข้อปลีกย่อยเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนด้านหลักการ (principal) และแนวความคิด (concept) นั้นมีลักษณะเดียวกันพอสรุปได้ คือ ข้อมูล (data) หมายถึงข้อเท็จจริงที่เป็นตัวเลข ตัวหนังสือ เสียง รูปภาพ สัญลักษณ์ แทนปริมาณ หรือการกระทำต่าง ๆ ซึ่งยังไม่ผ่านการประมวลผล จึงทำให้ฐานข้อมูลเหล่านั้นไม่มีความสัมพันธ์และความหมายที่ขาดความสมบูรณ์ไม่สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้ ส่วนสารสนเทศ(information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลแล้ว สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารได้ และข้อมูลกับสารสนเทศของผู้บริหารอาจเปลี่ยนแปลงแทนที่กันได้ เมื่อถูกใช้ในระดับบริหารที่ต่างกัน เช่น สารสนเทศของผู้บริหารระดับต้น เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารระดับกลางหรือสูง สารสนเทศอาจใช้คำว่า “ข่าวสาร” แทนก็ได้

ข้อมูลกับระบบสารสนเทศ

แผนภูมิที่ 3 องค์ประกอบของระบบ

ที่มา : James O' Brain, Management Information Systems : Managing Information Technology in the Network Enterprise, 3rd ed. (Chicago : The McGrawhill Company Inc., 1996), 33.

ระบบ (system) หมายถึง สิ่งซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันและทำหน้าที่ร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด อาจแบ่งเป็นระบบย่อย (subsystem) หลาย

⁷ ัญญพันธ์ เจริญนันทน์ และ ไพบูลย์ เกียรติโกมล, ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2545), 40.

ระบบรวมกัน มีองค์ประกอบสำคัญที่สมบูรณ์ในตัวเอง ระบบประกอบด้วยส่วนสำคัญสี่ส่วนคือ ปัจจัยนำเข้า(input) กระบวนการ (process) ผลลัพธ์ (output) และสิ่งป้อนกลับ (feedback)

ปัจจัยนำเข้า (input) เป็นทรัพยากรหรือสิ่งจำเป็นเพื่อนำเข้าสู่ระบบ และก่อให้เกิดการทำงาน หรือกระบวนการซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ กัน กระบวนการ (process) เป็นส่วนที่ทำหน้าที่แปรสภาพทรัพยากรให้กลายเป็นผลลัพธ์ (output) ตามต้องการ ส่วนผลลัพธ์ (output) เป็นสิ่งที่เราต้องการจากกระบวนการ โดยการป้อนทรัพยากรเข้าไป สำหรับส่วนป้อนกลับ (feedback) จะเป็นส่วนที่ใช้ควบคุมการทำงานของกระบวนการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางเอาไว้ อาจจะทำให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขการทำงานของระบบในส่วนของปัจจัยนำเข้า (input) หรือกระบวนการ (process) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ (output) ตามต้องการ ส่วนป้อนกลับนี้อาจจะอยู่ในรูปแบบของสภาพแวดล้อมหรือผลกระทบอื่น ๆ ก็ได้⁸

ระบบสารสนเทศ (information systems) หมายถึง ระบบการรวบรวมข้อมูล (data) มาจัดกระทำให้เป็นสารสนเทศ (information) เพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ การวางแผน หรือนำไปใช้ในการสื่อสารความหมายให้บุคคลอื่นเข้าใจ⁹ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศไว้ 5 ประการ คือ 1) การจัดเก็บข้อมูล (data collection) เป็นการวิเคราะห์สภาพบริบทของหน่วยงาน ความต้องการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการดำเนินงาน การใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลที่เหมาะสม การจัดทำเครื่องมือ เช่น แบบกรอกข้อมูล แบบสอบถาม แบบตรวจสอบ เป็นต้น 2) ข้อมูล (data) เป็นสภาพความเป็นจริงที่ได้จากการเก็บรวบรวมด้วยเครื่องมือต่างๆ อาจจะอยู่ในรูปตัวอักษร ตัวเลข หรือสัญลักษณ์ โดยที่ยังไม่ผ่านกระบวนการประมวลผล 3) การประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูล (processing) เป็นการนำข้อมูลที่จัดเก็บได้ไปทำการประมวลผล และวิเคราะห์ให้เห็นประเด็นที่ชัดเจน การประมวลผลสามารถใช้เครื่องมือได้หลายอย่าง แต่ในปัจจุบันนิยมใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ 4) สารสนเทศ (information) เป็นผลผลิตที่ได้จากการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำให้เป็นรูปแบบและคุณสมบัติพร้อมที่จะนำไปใช้ตามความต้องการ 5) การนำไปใช้ตัดสินใจ (application) เป็นขั้นตอนสำคัญที่

⁸James O' Brain, Management Information Systems : Managing Information Technology in the Network Enterprise, 3rd ed. (Chicago : The McGrawhill Company Inc., 1996), 33.

⁹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, รายงานการวิจัยแนวทางการดำเนินงานสร้างและพัฒนาศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, 2536), 5.

ผู้ใช้นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจ วางแผน และการพัฒนา¹⁰ สำหรับระบบสารสนเทศของลอคอน (Laudon and Laudon) สองผู้เชี่ยวชาญด้านระบบสารสนเทศจากมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก ได้กำหนดรูปแบบระบบสารสนเทศ เรียกว่า ภารกิจของระบบสารสนเทศ (Functions of an information systems) ไว้ 4 ประการ ได้แก่ 1) ป้อนข้อมูลเข้า(input)ประกอบด้วย ข้อมูล และกลุ่มของความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ประกอบไปด้วย การรวบรวม (collect) หรือการ จัดเก็บข้อมูล (retrieve) 2) กระบวนการประมวลผล (process) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลง ข้อมูลดิบให้เป็นสารสนเทศ 3) ผลลัพธ์ (output) เป็นผลผลิตที่ได้จากการจัดกระทำข้อมูลให้เป็น สารสนเทศ เพื่อการนำไปใช้สนับสนุนการตัดสินใจและการควบคุมในองค์กร (distribute information to support decision making and control in organization) 4) ป้อนข้อมูลกลับ(feedback) เป็นการนำสารสนเทศที่ได้มาตรวจสอบเพื่อการปรับปรุงแก้ไข¹¹ และระบบสารสนเทศช่วยให้ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานสามารถวิเคราะห์ปัญหา จินตนาการ(visualize) ความซับซ้อนของประเด็น ปัญหา และสร้างสรรค์ผลผลิตใหม่ ซึ่งระบบสารสนเทศจะประกอบไปด้วยสารสนเทศเกี่ยวกับ ลักษณะสำคัญของคน(people) สถานที่ (places) วัสดุสิ่งของ (things) ภายในองค์กร หรือ สิ่งแวดล้อมขององค์กร และได้จากข้อมูลที่ได้รับการจัดเก็บมีความหมายและใช้ประโยชน์ได้ ข้อมูลได้มาจากข้อมูลดิบ ความจริงที่เป็นตัวแทนเหตุการณ์ที่เคยปรากฏขึ้นในองค์กร หรือ ข้อมูล สิ่งแวดล้อมก่อนที่จะมีการจัดตั้ง แล้วนำมาจัดระเบียบให้สามารถเข้าใจได้¹² ส่วนระบบสารสนเทศ ของโอเบรน (O'Brain) ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ส่วน คือ 1) ป้อนข้อมูลเข้าของข้อมูล และ ทรัพยากร (input of data resources) 2) การประมวลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศ (processing data into information) 3) ผลผลิต (output of information products) 4) การเก็บสำรองข้อมูล (storage of data resource) 5) การควบคุมระบบปฏิบัติการ (control of system performance) 6) ทรัพยากร

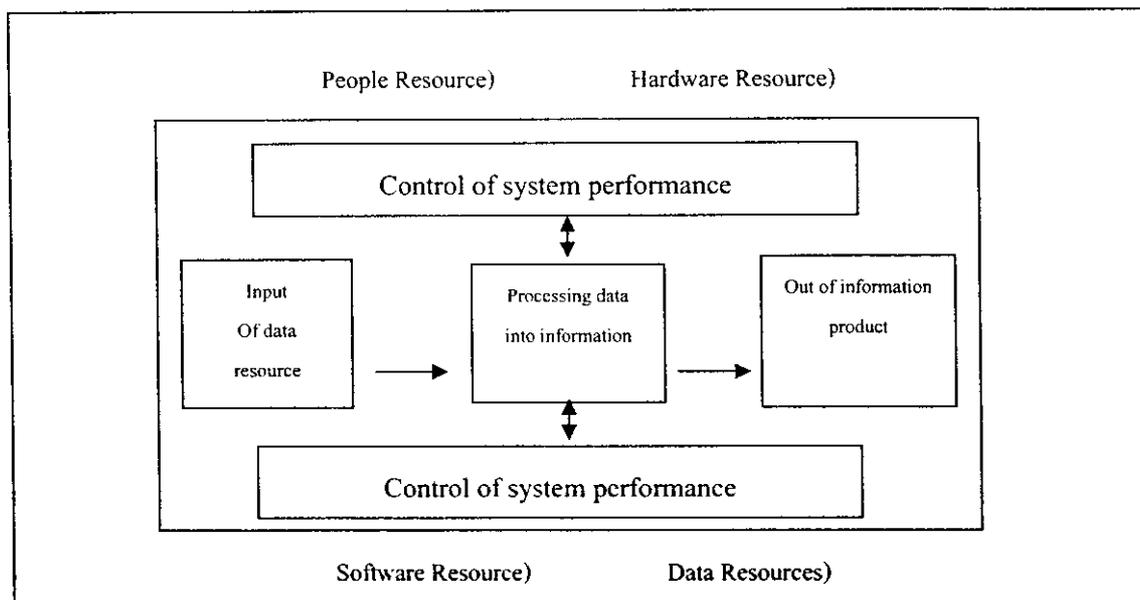
---

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การประกันคุณภาพการศึกษา การ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ (กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, 2541), 3.

¹¹ Kenneth C. Laudon and Jane P. Laudon, Management Information Systems Organization and Technology in the Networked Enterprise, 6th ed. (New Jersey : Prentice Hall, 2000), 8.

¹² Ibid., 1.

(resource) ได้แก่ บุคลากร (people resource) เครื่องมือ อุปกรณ์ (hardware resource) ซอฟต์แวร์ (software resource) และข้อมูล (data resource)¹³ ดังแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 การจักระบบสารสนเทศ

ที่มา : James A. O'Brain, Management Information Systems, 3rd ed. (Chicago : McGraw-Hill Book Company, 1996), 26.

คุณสมบัติที่สำคัญของสารสนเทศ

สารสนเทศที่ดีจะเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารนำไปใช้ในการตัดสินใจ การวางแผนการแก้ปัญหา และการควบคุมการปฏิบัติงานในองค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความไม่แน่นอน (uncertainly) และลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ คุณค่าของสารสนเทศมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณสมบัติ(attributes) ของสารสนเทศนั้น บัวร์ช และ กรูดนิตสกี (Burch and Grudnitski) กำหนดคุณสมบัติสารสนเทศไว้สามประการ คือ 1) มีความแม่นยำ (accuracy) หมายถึง ความถูกต้องชัดเจน มีโอกาสคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงเพียงเล็กน้อย ไม่กำกวม และไม่ลำเอียง 2) ทันต่อเหตุการณ์ (timeliness) สนองความต้องการของผู้ใช้ทุกโอกาส 3) ตรงประเด็น (relevancy) จะต้องตอบ

¹³James A. O'Brain, Management Information Systems, 3rd ed. (Chicago McGraw-Hill Book Company, 1996), 26.

คำถามที่ผู้ใช้สารสนเทศต้องการอยากจะทำทราบ ตรวจสอบที่มาได้และมีรายละเอียดต่าง ๆ เหมาะสม และชัดเจนเพียงพอ¹⁴ โครเอ็นเก้ (Kroenke) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของสารสนเทศไว้ว่า สารสนเทศ มีใช้ดีหรือมี คุณภาพทั้งหมด แต่สำหรับสารสนเทศที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติห้าประการ คือ 1) ตรงกับเรื่อง (pertinence) 2) ทันต่อเหตุการณ์ (timeliness) 3) มีความแม่นยำ (accuracy) 4) ลดความไม่แน่นอน (reduced uncertainty) 5) ทำให้เกิดความฉงนและประหลาดใจ (contains an element of surprise)¹⁵ เมอร์ดิกและมูนสัน (Murdick and Munson) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของสารสนเทศไว้ 12 ประการด้วยกัน 1) มีจุดมุ่งหมาย (purpose) หมายถึง การบอก แนะนำและหาแนวทางแก้ปัญหา ตัดสินใจ ควบคุมหรือริเริ่มสิ่งใหม่ในช่วงเวลานั้น เพื่อให้ปฏิบัติได้ตรงกับขององค์กร 2) มีวิธีการและรูปแบบ (mode and format) เป็นวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล โดยใช้เครื่องมือ เครื่องจักร สารสนเทศจะต้องจัดให้มีรูปแบบลักษณะเดียวกันอย่างถูกต้องเพื่ออุปกรณ์เครื่องมือเหล่านั้นจะทำงานได้สะดวก 3) มีการซ้ำ (redundancy) เป็นลักษณะของการทำข้อมูลสำรองเอาไว้ในกรณีที่ข้อมูลเกิดการผิดพลาดจะมีการเรียกข้อมูลสำรองออกมาใช้งาน ทำให้ไม่เกิดการเสียหายหรือผิดพลาดจะทำให้สารสนเทศมีประสิทธิภาพ 4) ระดับ (rate) มีการแบ่งสารสนเทศเป็นหลายระดับตามลักษณะความสำคัญของข้อมูลและผู้ใช้สารสนเทศ ในกรณีที่ข้อมูลของบางระดับเกิดการเสียหายผู้ใช้สารสนเทศอาจจะไปขอข้อมูลจากระดับที่ต่ำกว่าได้ 5) ความถี่ (frequency) เป็นจำนวนครั้งของการใช้ข้อมูลเพื่อรายงานผลหรือประมวลผลหรือการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ผู้ใช้สารสนเทศได้ประเมินสถานการณ์และเรียกใช้ข้อมูลในเวลานั้นได้ถูกต้อง 6) นำไปสู่การตัดสินใจ (deterministic) เป็นการประเมินจากอดีตและปัจจุบันเพื่อทำนายความเป็นไปได้ในอนาคตว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้จะมีส่วนช่วยในการตัดสินใจและพัฒนาการบริหารงานได้ 7) ความสิ้นเปลือง (cost) เป็นขีดจำกัดในการดำเนินการระบบสารสนเทศ ผู้บริหารและผู้ออกแบบระบบสารสนเทศต้องคำนึงว่าการดำเนินการสารสนเทศนั้นจะต้องมีค่าใช้จ่าย 8) มีคุณค่า (value) หมายถึง ความซับซ้อนของการเลือกความเป็นไปได้ของการตัดสินใจเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เสียไปเพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพ เพื่อนำมาช่วยในการตัดสินใจและบริหารงาน) มีความเชื่อถือได้เที่ยงตรง (reliability and precision) สิ่งนำเข้าเป็นอย่างไร สารสนเทศที่ได้รับก็เป็นอย่างนั้น 10) มีความแน่นอน แม่นยำ (accuracy) มีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงน้อย 11) มีเหตุผลถูกต้อง (validity) ค่าที่ได้จากการ

¹⁴ John G. Burch and Gary Grudnitski, *Information Systems*, 5th ed. (New York : John Wiley & Son, Inc., 1989), 5-6.

¹⁵ David Kroenke, *Management Information Systems* (New York:Mcgraw-hill, 1989), 1.

วัดเมื่อดูจากผลผลิตกับปัจจัยนำเข้าจะสอดคล้องเป็นเหตุเป็นผลกันตามสภาพความจริง
 12) เป็นปัจจุบัน (currency) ข้อมูลสารสนเทศจะ ต้องเหมาะสมกับยุคและเวลาที่ใช้ข้อมูลไม่ล้าสมัย
 13) กะทัดรัด (compactness) เป็นความหนาแน่นของข้อมูลจะ ต้องมีขนาดเหมาะสมกับการใช้ใน
 ระดับหนึ่งไม่หลากหลายจนเกินไป¹⁶

จากคุณสมบัติของสารสนเทศที่กล่าวมา อาจสรุปคุณสมบัติที่ดีของสารสนเทศได้ดังนี้

1. มีความเที่ยงตรง ปราศจากความเอนเอียง บอกลักษณะความเป็นจริงที่เกิดขึ้นไม่ชี้นำไปทางหนึ่งทางใด
2. ครอบคลุม มีความสมบูรณ์ใช้ในการตัดสินใจได้ ไม่ผิดพลาด ความสมบูรณ์ของสารสนเทศได้มาจากการประมวลผลข้อมูลที่มีขอบเขตครอบคลุมกว้างขวาง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและกระจัดกระจายจะต้องได้รับการรวบรวมอย่างเพียงพอ เพื่อผลิตสารสนเทศที่ต้องการ
3. ทันเวลา ข้อมูลจะต้องได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย หรือทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ จะต้องปรับข้อมูลให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อจะได้สารสนเทศทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์
4. ความกะทัดรัด สารสนเทศที่นำไปใช้ควรแสดงเฉพาะสาระสำคัญ สรุปเฉพาะสิ่งที่ผู้บริหารต้องการเท่านั้น แต่ต้องมีความสมบูรณ์ในตัวเอง ได้ใจความ สามารถนำไปใช้ได้ง่ายและรวดเร็ว ถ้าสารสนเทศมีความละเอียดมากเกินไป จะเสียเวลาค้นหาซึ่งอาจจะไม่ทันต่อการใช้งาน
5. ตรงความต้องการ สารสนเทศที่จะต้องมีเนื้อหาตรงกับเรื่อง หรือสถานที่ต้องการจะใช้ของผู้ใช้สารสนเทศแต่ละคน แต่ละหน่วยงาน

ระบบสารสนเทศที่ใช้ในหน่วยงาน

ระบบสารสนเทศที่นำไปใช้กันอย่างแพร่หลายในหน่วยงานนั้นแบ่งเป็นหลายประเภท แต่โดยทั่วไปแล้วจะจัดแบ่งตามระบบที่จัดทำขึ้นสำหรับการใช้งานเฉพาะด้าน คือ

1. ระบบสารสนเทศปฏิบัติการ (transaction processing systems) เป็นระบบการประมวลผลข้อมูลที่จะให้ผู้ปฏิบัติงานนำไปใช้ประกอบการทำงาน การตัดสินใจ จัดทำรายงานตามความต้องการของหน่วยงานเป็นสารสนเทศขั้นพื้นฐานทั่วไป มีทั้งข้อมูลเก่าและใหม่
2. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (management information systems) เป็นระบบที่มีการรวบรวมข้อมูล จัดเก็บ ประมวลผล จัดจำแนกเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้เกิดเป็นสารสนเทศที่ดีสำหรับใช้ในการบริหารงานและการตัดสินใจ

¹⁶Robert G. Murdick and John C. Munsen, MIS : Concept and Desig, 2nd ed. ZNew Jersey : Prentice Hall, 1989), 144-145.

3. ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (decision support systems) เป็นระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารใช้ในการทดสอบการตัดสินใจของตนว่าจะมีผลลัพธ์เป็นอย่างไรในการตัดสินใจครั้งนั้น โดยระบบจะเป็นตัวสร้างทางเลือกและแบบจำลองต่าง ๆ ในการตัดสินใจ และจะบอกผลลัพธ์ทำให้ผู้บริหารทราบว่าในทางเลือกนั้นจะเกิดผลลัพธ์อย่างไร

4. ระบบผู้เชี่ยวชาญ (expert systems) เป็นระบบสารสนเทศอีกแบบหนึ่งที่ใช้ในการบันทึกเก็บประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของผู้เชี่ยวชาญสำหรับผู้ใช้ที่มีความเชี่ยวชาญน้อยได้ศึกษา เช่น การวิเคราะห์ข้อบกพร่องของเครื่องจักรในด้านวิศวกรรม เป็นต้น

5. ระบบสารสนเทศผู้บริหาร (executive information systems) เป็นระบบสารสนเทศที่ช่วยให้ผู้บริหารค้นหาข้อมูลและสารสนเทศที่สำคัญต่อการบริหารมาใช้งานเมื่อมีความจำเป็นและอำนวยความสะดวกในการติดตามหารายละเอียดของข้อมูลสารสนเทศเหล่านั้น¹⁷

6. ระบบสารสนเทศสำนักงาน (office information systems) บางครั้งเรียกว่าระบบสำนักงานอัตโนมัติ (office automation systems) เป็นระบบที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อัตโนมัติเข้ามาช่วยงานต่าง ๆ ในสำนักงาน เช่น งานสารบรรณ งานรับ-ส่งเอกสาร ซึ่งงานเหล่านี้มีความซับซ้อนมาก ต้องศึกษางานให้ดีและถี่ถ้วนจึงจะคุ้มค่า¹⁸

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

ผู้บริหารที่พึงประสงค์ยุคใหม่นั้น มิใช่เป็นผู้ที่จะปฏิบัติตามระเบียบและคำสั่งเท่านั้น หากแต่ยังต้องเป็นผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำอีกด้วย เพราะความมีประสิทธิภาพของหน่วยงานใด ขึ้นอยู่กับความเป็นผู้นำของผู้บริหารหน่วยงานนั้น เมอร์คิคและโรส (Murdick and Ross) กล่าวว่า ผู้บริหารในทุกระดับต้องวางแผนที่จะสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร พัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าต้องรู้ว่าสิ่งใดควรทำ ทำเมื่อไร ใครเป็นผู้ทำ และจะต้องบริหารทรัพยากรองค์กรให้เหมาะสม¹⁹ การใช้วิธีการเชิงระบบ (system approach) และคอมพิวเตอร์มาช่วยในการประมวลผลข้อมูลจะทำให้ได้สารสนเทศที่ดี ฮิคส์ (Hicks) ให้ความเห็นว่าระบบสารสนเทศที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และฐานข้อมูลในการรวบรวมในการรวบรวมข้อมูลและประมวลผลจะมีส่วนช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจ และวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ถูกต้อง องค์กรต่าง ๆ จึงใช้

¹⁷ Stair, Principles of Information Systems, 47-49.

¹⁸ ครรชิต มาลัยวงศ์, ก้าวไกลไปกับคอมพิวเตอร์ (กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2537), 122-123.

¹⁹ Robert G. Murdeck and Joel E. Ross, Information Systems for Modern Management, 2nd ed. (New Delhi : Prentice-Hall of India Private Limited, 1983), 108.

ระบบสารสนเทศเพื่อการแข่งขันและถือเป็นข้อได้เปรียบของตน²⁰ สารสนเทศดังกล่าวเมื่อมีการผ่านกระบวนการจัดระบบที่แน่นอน ถูกต้อง รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ในช่วงเวลานั้นและถูกนำมาใช้ในการตัดสินใจสั่งการ การวางแผน การบริหาร ระบบสารสนเทศนั้นเรียกว่าระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (management information system : MIS) ซึ่งลอร์ดอน (Loudon) ได้ให้แนวคิดที่ว่าสารสนเทศเพื่อการบริหารจะช่วยผู้บริหารในด้านของการรายงาน การเชื่อมโยง การเข้าถึงการกระทำขององค์กรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอีกทั้งยังช่วยผู้บริหารในการวางแผน การตัดสินใจ การควบคุม ทุกระดับการบริหารในองค์กรนั้น²¹ จะเห็นได้ว่าระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information System : MIS) เป็นระบบที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการต้องการให้มีในหน่วยงานของตนเพราะมีส่วนช่วยสนับสนุนงานของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานในด้านการวางแผน การจัดงบประมาณ การติดตามผล การควบคุมงาน และที่สำคัญที่สุดคือ การตัดสินใจ ระบบ MIS จะช่วยเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งด้านภาพรวมและแบบเจาะลึก การมีระบบ MIS ทำให้ข้อมูลที่ยุ่งยากซับซ้อนกลายเป็นง่าย ชัดเจน สามารถผลิตรายงานได้หลายรูปแบบตามต้องการนักบริหารที่มีความสามารถคือผู้ที่ทำงานให้สำเร็จได้โดยลงทุนพอสมควร ใช้อุทศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่ให้ประโยชน์แก่องค์กรของคนและส่วนรวมมากที่สุด²²

การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

การจัดระบบสารสนเทศในประเทศไทยโดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษาล้วนประสบกับปัญหา อุปสรรคที่คล้ายคลึงกันหลายด้าน เช่น การขาดบุคลากร นโยบายไม่ชัดเจน มีความยุ่งยากซับซ้อนในการเก็บรวบรวมและจัดกระทำข้อมูล ปัญหาความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูล²³

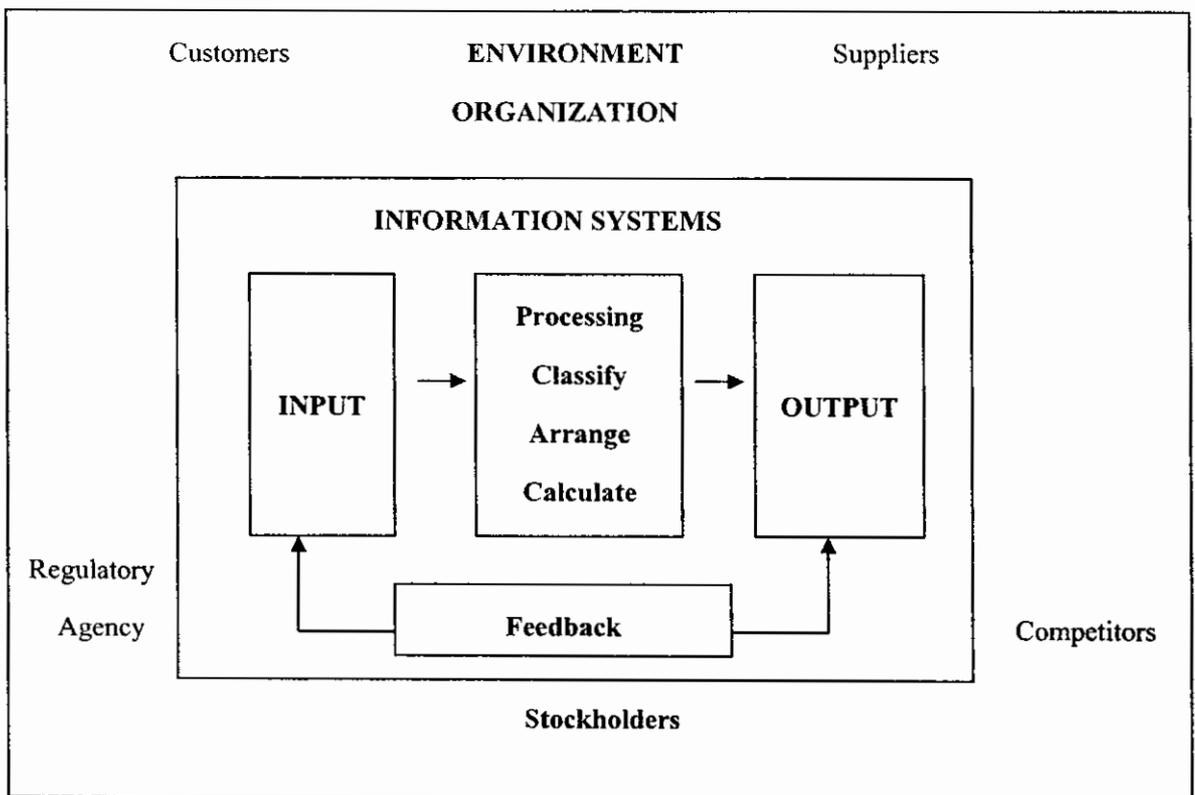
²⁰Hicks, Jr., Management Information Systems, 47.

²¹Laudon and Laudon, Management Information Systems : Organization and Technology in the network enterprise, 38.

²² อธิปัติย์ คลี่สุนทร, “ยุทธศาสตร์การบริหารในยุคโลกาภิวัตน์,” จุลสารการบริหารการศึกษา 2, 3 (ตุลาคม 2538) : 6.

²³ ไพโรจน์ คชชา, “ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2534), บทคัดย่อ.

ลวดอน (Laudon & Laudon) ได้กล่าวถึงระบบสารสนเทศไว้ว่าเป็นกระบวนการที่รวบรวม ประมวลผล เก็บรักษา และกระจายสารสนเทศเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ควบคุม และวิเคราะห์ปัญหาในองค์กร โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญสามส่วน 1) ปัจจัยนำเข้า (input) เป็นการรวบรวมข้อมูลดิบจากทั้งภายในองค์กร และสิ่งแวดล้อมภายนอก 2) กระบวนการ (processing) เป็นการแปลงข้อมูลดิบให้มีความหมายตามต้องการ 3) ผลผลิต (output) ส่งผลลัพธ์ที่ได้จากกระบวนการไปยังผู้ใช้ ซึ่งในระบบสารสนเทศจะมีข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ที่ผู้ใช้จะต้องนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงให้ถูกต้องต่อไป²⁴ ดังแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 Functions of an information systems

ที่มา : Laudon and Laudon, Management Information Systems Organization and Technology in the Networked Enterprise, 6th ed. (New Jersey : Prentice Hell, 2000), 7.

²⁴Laudon and Laudon, Management Information Systems : Organization and Technology in the Networked Enterprise, 7.

อริปิตย์ คลีสุนทร ได้แบ่งองค์ประกอบที่สำคัญของระบบสารสนเทศออกเป็นสามส่วน คือ ส่วนข้อมูลนำเข้า (input) ส่วนการประมวลผล (process) และส่วนสารสนเทศ (output) ข้อมูลนำเข้า (input) คือ ข้อเท็จจริง การกระทำต่าง ๆ ที่ยังไม่ผ่านการประมวลผลอยู่ในรูปแบบของ ตัวเลข ตัวหนังสือ รูปภาพ หรือคำบอกเล่า ข้อมูลที่นำมาใช้จะเป็นข้อมูลที่ออกไปรวบรวมเอง เป็นครั้งแรกเรียกว่าข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) การประมวลผล (processing) หมายถึง การนำข้อมูลที่ต้องการใช้มาคำนวณโดยวิธีบวก ลบ คูณ หาร เปรียบเทียบ แยกประเภท เรียงลำดับ ซึ่งแต่เดิมใช้คนคิดใช้ลูกคิด ใช้เครื่องคิดเลข และในปัจจุบันจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการประมวลผลอาจจะเก็บผลลัพธ์ไว้ หรือนำบางส่วน หรือทั้งหมดออกมาใช้ได้ เครื่องคอมพิวเตอร์จะสามารถรับคำสั่งหลายคำสั่งพร้อมกัน แล้วทำงานออกมาโดยได้ผลขั้นสุดท้ายเป็นสารสนเทศ (information) ส่วนนี้คือข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบ ผ่านกระบวนการประมวลผล มีความชัดเจนขึ้น สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจ หรือดำเนินการต่อไปได้ เช่น อัตราจำนวนครูต่อนักเรียน การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับปัจจุบันกับอดีตเป็นต้น สารสนเทศอาจนำเสนอในรูปของร้อยละ การเปรียบเทียบกับมาตรฐาน และรูปแบบการนำเสนออาจจะเขียนเป็นกราฟ (graph) แผนภูมิ (chart) หรือ รูปภาพ สามารถนำมาใช้ในการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศโดยผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (computer network) ซึ่งมีทั้งการเชื่อมโยงระยะใกล้ (local area network : LAN) และระยะไกล (wide area network : WAN) โดยใช้อุปกรณ์ทางสายเคเบิ้ล หรือ เครือข่ายดาวเทียมได้อีกด้วย²⁵

Input	Process	Output
ข้อมูล	การประมวลผล	สารสนเทศ
<ul style="list-style-type: none"> - จัดหาข้อมูล - ตรวจสอบข้อมูล - รวบรวมข้อมูล - บันทึก 	<ul style="list-style-type: none"> - บวก, ลบ, คูณ, หาร - เปรียบเทียบ - แยกประเภท - สรุป 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอ - เรียกมาใช้ - คัดลอกทั้งหมด หรือบางส่วน

แผนภูมิที่ 6 ส่วนประกอบของระบบสารสนเทศ

ที่มา : อริปิตย์ คลีสุนทร, สารสนเทศ ศษ. 2537 (กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, 2537), น.63

²⁵ อริปิตย์ คลีสุนทร, สารสนเทศ ศษ. 2537 (กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, 2537) 63-65.

สมนึก คีรีโต ได้นำเสนอระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพของโครเอนเก้ และแฮทซ์ (Kroenke and Hatch) ซึ่งมีอยู่สิบขั้นตอน คือ 1) การรวบรวมข้อมูล (capturing) 2) การตรวจสอบข้อมูล (verifying) 3) การจัดหมวดหมู่ (classifying) 4) การเรียงลำดับข้อมูล (arranging or sorting) 5) การสรุปข้อมูล (summarizing) 6) การคำนวณ (calculation) 7) การจัดเก็บข้อมูล (storing) 8) การค้นหาข้อมูล (retrieving) 9) การสร้างข้อมูลผสมหรือทำรายงาน (reproducing) 10) การกระจายหรือสื่อสารข้อมูล (disseminating/communicating)²⁶ จากทัศนะของนักวิชาการทั้งต่างประเทศและของไทย รวมทั้งทัศนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านระบบสารสนเทศพอสรุปได้ว่า การดำเนินการจัดระบบสารสนเทศควรประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่

1.1 นโยบายด้านข้อมูลสารสนเทศ เป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินการ กำหนดขอบเขต แนวปฏิบัติ และระดับเป้าหมายของการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนตามนโยบาย (ข้อ 5) เป้าหมายและมาตรการ ของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ

1.2 ขอบเขตข้อมูลเป็นการกำหนดประเภทและรายละเอียดของข้อมูลรวมทั้งวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการให้เหมาะสมว่าสิ่งใดควรจัดเก็บหรือไม่จัดเก็บ

1.3 แหล่งข้อมูล เป็นการกำหนดแหล่งที่มาของข้อมูลที่จะจัดเก็บว่าจะนำข้อมูลจากแหล่งใดเป็นข้อมูลปฐมภูมิ หรือข้อมูลทุติยภูมิ

1.4 ทรัพยากร เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่ทำให้การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศสามารถดำเนินการไปได้ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ เครื่องมือ(tools) และอุปกรณ์ (hardware) ซอฟต์แวร์ (software) และการจัดการ

1.5 ข้อมูล เป็น ข้อมูลดิบ (raw data) หมายถึง ข้อเท็จจริงที่เป็นตัวเลข ข้อความ เสียง รูปภาพ สัญลักษณ์ ที่ใช้แทนปริมาณที่ยังไม่ผ่านกระบวนการประมวลผล ยังไม่มีความหมายในการนำไปใช้งาน ไม่สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้ นอกจากนี้ยังมีข้อมูลทุติยภูมิซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลสำเร็จรูปที่ถูกเก็บรวบรวมไว้แล้วจากแหล่งอื่น ซึ่งอาจมีการจัดหมวดหมู่ หรือเรียงลำดับไว้บ้างแล้ว แต่ยังไม่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจได้

2. การประมวลผล (process) เป็นกระบวนการจัดกระทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ ได้แก่

²⁶ สมนึก คีรีโต, “ระบบสารสนเทศเสริมชีวิตให้ธุรกิจได้อย่างไร,”

ไมโครคอมพิวเตอร์, 118 (พฤษภาคม 2538) : 200, อ้างจาก David Kroenke and R. Hatch, Management Information Systems, 3rd ed. (Singapore : McGraw Hill Book company, 1994), 18-20.

2.1 การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล (data collection) เป็นการเก็บและรวบรวมข้อมูลดิบมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่สะดวกต่อการดำเนินการ เช่น การทดสอบ วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต แบบสอบถามรวมทั้งการใช้เครื่องมือในการบันทึกข้อมูลเพื่อการประมวลผลข้อมูลเหล่านั้นด้วย

2.2 การประมวลผล / การวิเคราะห์ (process / analysis) เป็นการจัดกระทำข้อมูลเพื่อให้ได้ผลลัพธ์หรือสารสนเทศที่ต้องการโดยใช้กระบวนการทางคณิตศาสตร์ และอื่น ๆ เช่น การเรียงลำดับ การเปรียบเทียบ เป็นต้น การประมวลผลปัจจุบันใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

2.3 การตรวจสอบข้อมูล เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับกับต้นฉบับของข้อมูลว่าถูกต้องตรงกันหรือไม่ หรือเป็นการคัดข้อมูลข้อมูลเก่า ที่ไม่มีความสำคัญและไม่จำเป็นต้องใช้ทิ้งไปและยังเป็นการตรวจสอบข้อผิดพลาดในช่วงกระบวนการประมวลผลข้อมูล เช่น ลงรหัสผิดพลาดเป็นหญิง หรือลงข้อมูลตัวเลขผิด

2.4 การสืบค้น (retrieving) เป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลโดยใช้วิธีการต่าง ๆ กันเพื่อนำข้อมูลนั้นมาทำการประมวลผล เป็นกิจกรรมในการค้นหาข้อมูลที่เก็บไว้มาใช้งานตามที่ต้องการ เช่น ต้องการทราบว่านักเรียนเรียนอยู่ห้องใด กำลังเรียนวิชาใด เกรดเฉลี่ยในห้าภาคเรียนเป็นเท่าใดสามารถกระทำได้ในทันที

2.5 การเรียกใช้ การนำเสนอ เป็นกิจกรรมที่ดำเนินไปหลังจากมีข้อมูล สารสนเทศแล้วนำมาใช้ในกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ ด้วยรูปแบบที่เหมาะสม

2.6 การเชื่อมต่อ เป็นการใช้งานร่วมกัน โดยการจัดเก็บรักษาข้อมูลไว้ในฐานข้อมูลแล้วนำระบบเครือข่ายมาใช้เพื่อให้ผู้สนใจสามารถใช้ข้อมูลชุดนี้ในเวลาเดียวกันได้ ระบบเครือข่ายที่ใช้ในระบบข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ เครือข่ายภายใน (LAN) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นการนำคอมพิวเตอร์และระบบการสื่อสารมาใช้ในการประสานข้อมูลกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.7 การปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน (update) เป็นการจัดกระทำข้อมูล สารสนเทศเมื่อถูกใช้ไปในระยะเวลาหนึ่ง เป็นการทำให้ข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ทันต่อเหตุการณ์

2.8 การจัดระบบฐานข้อมูล เป็นระบบที่ใช้การจัดฐานข้อมูล ดูแลการจัดการบันทึก การจัดเก็บ การปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และการเรียกใช้ข้อมูลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันยอมให้ผู้ใช้หลายคนสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ตามที่กำหนด เป็นการอำนวยความสะดวกในการใช้ข้อมูลในฐานข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ และเจือใจ

2.9 การจัดหน่วยงานสารสนเทศ เป็นการจัดตั้งหน่วยงานและบุคลากรมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลงานข้อมูลสารสนเทศ ให้สามารถดำเนินการตามนโยบาย แผน และเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้

2.10 การควบคุม เป็นการกำหนดระบบรักษาความปลอดภัย ไม่ถูกทำลายทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา อีกทั้งเป็นการป้องกันมิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาใช้ข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต

3 ผลผลิต เป็นผลที่ได้จากการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และการนำไปใช้ ได้แก่

3.1 สารสนเทศ คือ ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการประมวลผลแล้วสามารถนำไปใช้ในการบริหารหรือการตัดสินใจได้ สารสนเทศที่ดีมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

3.1.1 มีความถูกต้อง เหมาะสม เทียบตรงไม่ลำเอียงต่อความจริงที่เกิดขึ้น

3.1.2 ตรงความต้องการของผู้ใช้ สื่อความหมายได้ตรง ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องมีเนื้อหาตามที่ผู้ใช้ต้องการ

3.1.3 มีความสมบูรณ์ สารสนเทศที่ต้องการ สามารถเรียกใช้ได้สะดวก ครบถ้วนตรงกับวัตถุประสงค์

3.1.4 เป็นปัจจุบัน ทันสมัย คือ ความเป็นปัจจุบันของสารสนเทศที่เราใช้งานมีความทันสมัย ตรงเหตุการณ์ ถูกต้องตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในขณะใช้งาน

3.1.5 เรียกใช้ง่าย สะดวก ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก สามารถใช้ได้ด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้อง

3.1.6 ดึงดูดความสนใจ ให้ผู้ใช้และผู้เกี่ยวข้องต้องการนำไปใช้ในงานของตน

3.1.7 เป็นระบบ เป็นการ จัดสารสนเทศให้เป็นระบบตั้งแต่การเตรียมการ การจัดเก็บ การประมวลผล การวิเคราะห์ การนำไปใช้ และการปรับแก้

3.1.8 มีความครอบคลุม ข้อมูลสารสนเทศจะต้องมีความสมบูรณ์มีรายละเอียดมากพอ ปรับใช้ได้หลากหลายสถานการณ์ตามความเปลี่ยนแปลงของสังคม

3.2 การนำไปใช้ หมายถึง การนำข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านการจัดระบบและตรวจสอบแล้วไปใช้ในหน่วยงานเพื่อการบริหาร การวางแผน การตัดสินใจ การพัฒนา ความร่วมมือและการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์และระบบการสื่อสารโทรคมนาคม (telecommunication) เป็นการเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศในลักษณะที่ผู้ใช้ข้อมูลกับแหล่งข้อมูลอยู่คนละสถานที่กันหรือห่างไกลกัน เช่น โทรสาร โทรศัพท์ ระบบเครือข่าย ทางด่วนข้อมูล หรือดาวเทียม เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าระบบสารสนเทศเป็นหัวใจของการบริหารงานเพราะครอบคลุมถึงงานข้อมูลด้านต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลนั้นมาจัดทำเป็นสารสนเทศสำหรับผู้บริหารใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ ทุกหน่วยงานจึงต้องมีระบบสารสนเทศไว้ใช้งาน มีการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในกระบวนการจัดทำสารสนเทศ ปรับปรุงการทำงานให้รวดเร็ว แก้อุปสรรคที่ซ้ำซ้อน จะทำให้ระบบงานสารสนเทศมีประสิทธิภาพสูงตามที่เราร้องการ

ระดับการใช้สารสนเทศในองค์กร

ระบบสารสนเทศเป็นระบบที่สร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ จึงต้องประกอบด้วยข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับงานของผู้บริหารทุกระดับในองค์กร และการใช้ข้อมูลของผู้บริหารแต่ละระดับ จะแตกต่างกันตามบทบาทภาระหน้าที่และระดับการบริหาร หรือระดับการตัดสินใจเป็นสำคัญ โอเบรน (O'brain) ให้ความเห็นว่าในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในระดับที่ต่างกันก็มีความต้องการข้อมูลและสารสนเทศที่มีความแตกต่างกันไปตามขอบเขตความรับผิดชอบในระดับนั้น และยังได้แบ่งระดับการใช้สารสนเทศออกเป็นสี่ระดับ คือ 1) ผู้บริหารระดับกลยุทธ์ (strategic management) เป็นสารสนเทศเพื่อการวางแผน การตัดสินใจและการจัดองค์การ 2) ผู้บริหารระดับกลาง (tactical management) เป็นสารสนเทศสำหรับการควบคุมสั่งการตามที่ได้รับมอบหมาย 3) ผู้บริหารระดับปฏิบัติการ (operational management) 4) ผู้ปฏิบัติ (business operations) เป็นผู้ใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ²⁷

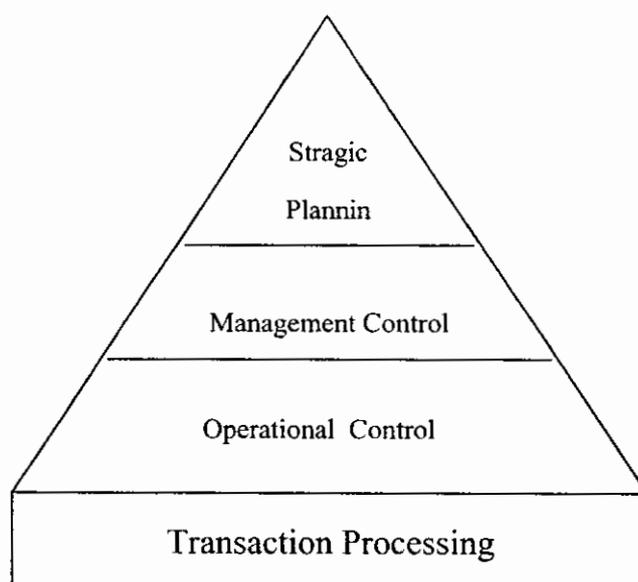
แผนภูมิที่ 7 ระดับการใช้สารสนเทศในองค์กรของโอเบรน (O'brain)

ที่มา : O'Brain, Management Information Systems (McGrawHill Companies Inc,1996), 108.

ซึ่งสอดคล้องกับเดวิสและโอลสัน (Davis and Oldson) ที่ให้ความเห็นว่าระบบสารสนเทศ จะมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจแตกต่างกันในแต่ละระดับของการบริหาร ซึ่งมีอยู่ด้วยกันสี่ระดับ คือ

²⁷ O'Brain, Management Information Systems, 108.

1) ระดับธุรการ (transaction process) เป็นการบริหารงานประจำ ทำงานเฉพาะเรื่อง เช่น การตรวจสอบและการติดตามผลงานประจำวัน มีระดับการตัดสินใจน้อยต้องการใช้ระบบสารสนเทศที่มีความละเอียดมาก 2) ระดับปฏิบัติการ (operation control) ในระดับการจัดการนี้มีการตัดสินใจสูงขึ้น ผู้บริหารระดับนี้จำเป็นต้องได้รับข้อมูลข่าวสารจากระบบสารสนเทศสูงขึ้นและค่อนข้างละเอียด 3) ระดับการจัดการ (management control) เป็นการบริหารงานที่เกี่ยวกับการวางแผนระยะสั้น จำเป็นต้องใช้การตัดสินใจอย่างรอบคอบ และต้องการข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับการกลั่นกรองหรือเรียบเรียงสรุปจากสารสนเทศพื้นฐาน 4) ระดับกลยุทธ์ (strategic planning) เป็นการบริหารระดับสูงสุดขององค์กร จะเกี่ยวเนื่องกับการวางกลยุทธ์ขององค์กรในระยะยาวประมาณ 3-5 ปี การตัดสินใจในระดับนี้จะมีความสำคัญมากที่สุด ข้อมูลสารสนเทศที่ใช้มีความจำเป็นสูงและสำคัญมาก จะต้องเรียบเรียง กลั่นกรอง และวิเคราะห์จนเป็นสารสนเทศที่สำคัญที่สุดยอดขององค์กร และจะถูกจัดเก็บไว้เป็นความลับที่สุดขององค์กรนั้น²⁸

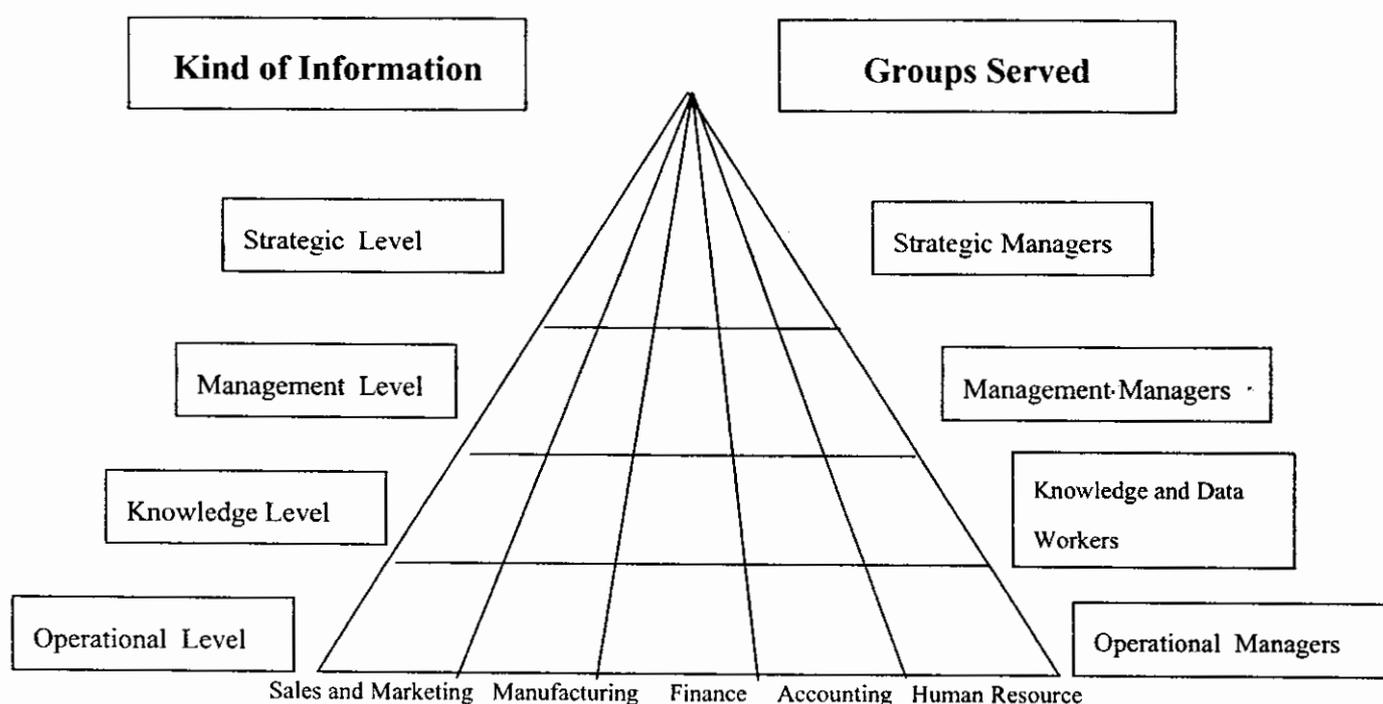
แผนภูมิที่ 8 ระดับสารสนเทศของเดวิส และ โอลสัน (Davis and Olson)

ที่มา : Davis and Olson, Management Information Systems (Conceptual Foundations, Structure and Development, 2nded. (Singapore : McGrawHill, 1985), 48 – 50.

สารสนเทศระดับปฏิบัติการ (operational level systems) เป็นระบบที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมขั้นพื้นฐานและงานประจำของผู้บริหารระดับปฏิบัติการ (operational managers) เพื่อให้การ

²⁸Davis and Olson, Management Information System, 48 – 50.

ปฏิบัติงานต่าง ๆ ขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ระบบสารสนเทศระดับผู้เชี่ยวชาญ (knowledge level system) เป็นระบบสารสนเทศที่ให้การสนับสนุนด้านความรู้แก่นักวิชาการและผู้ปฏิบัติการด้านข้อมูลของฝ่ายผลิต ฝ่ายวิศวกรรม ฝ่ายออกแบบผลิตภัณฑ์ เป้าประสงค์หลักของสารสนเทศในระดับนี้ก็คือรวบรวมผสมผสานความรู้ใหม่ ๆ ในการที่จะทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จทันสมัยและมีความก้าวหน้า 3) ระบบสารสนเทศระดับบริหาร (management level systems) เป็นระบบสารสนเทศที่ให้การสนับสนุนงานของผู้บริหารระดับกลาง (middle managers) และตอบสนองการควบคุม การนิเทศ การตัดสินใจ และภารกิจให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์กร 4) ระบบสารสนเทศระดับนโยบาย (strategic level systems) เป็นระบบสารสนเทศที่ให้การสนับสนุนผู้บริหารระดับสูง (senior managers) และมุ่งตอบสนองการวางแผนระยะยาว ของผู้บริหาร

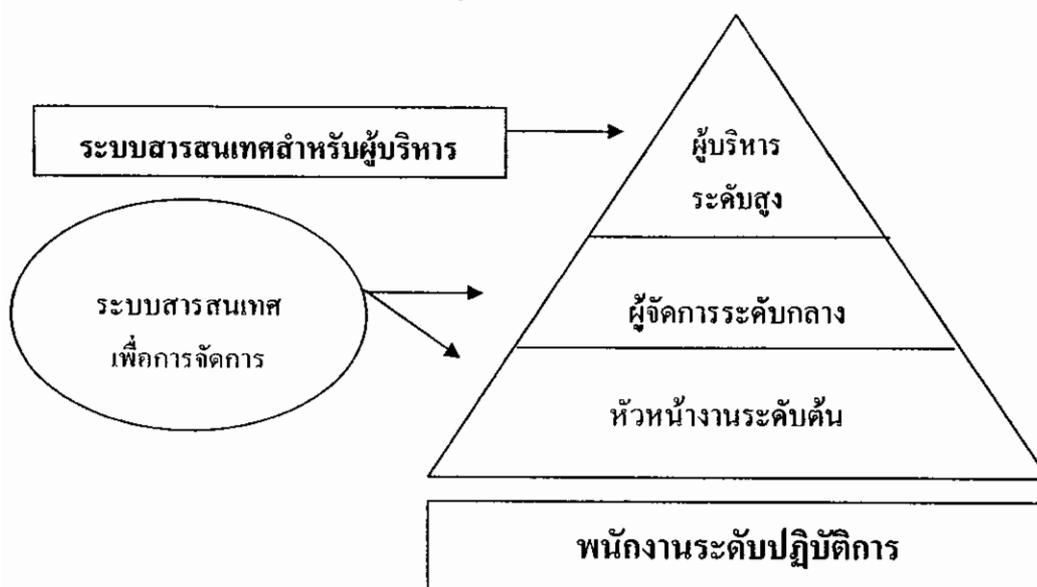
แผนภูมิที่ 9 ระดับการใช้สารสนเทศในองค์กรของลอดอน (Laudon & Laudon)

ที่มา : Kenneth C Laudon and Jane P. Laudon, Management Information Systems

Organization and Technology in the Network Enterprise (New Jersey : Prentice Hall, 2000), 37 – 38.

ระดับสูงที่จะกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กร นอกจากนี้โครงสร้างภายในของระบบสารสนเทศแต่ละระบบยังสามารถแยกออกเป็นระบบย่อยตามหน้าที่ของแต่ละแผนกงานนั้น เช่น

สารสนเทศฝ่ายขายและการตลาด สารสนเทศฝ่ายผลิต สารสนเทศฝ่ายการเงิน หรือสารสนเทศฝ่ายพัฒนาบุคลากร เป็นต้น²⁹ ฌ็อง-ฌัก เคอร์เนอ และ ไพบูลย์ เกียรติโกมล ได้แบ่งโครงสร้างของสารสนเทศตามลักษณะการใช้งานออกเป็นสามระดับ คือ 1) หัวหน้างานระดับต้น (operation manager) มีความต้องการใช้สารสนเทศในระดับปฏิบัติการเป็นสารสนเทศที่ค่อนข้างละเอียดง่ายต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นงานประจำวัน 2) ผู้จัดการระดับกลาง (middle manager) มีความต้องการใช้สารสนเทศเพื่อการจัดการ (managerial information หรือ tactical information) ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือแผนที่ได้รับจากผู้บริหารระดับสูงอย่างถูกต้องสมบูรณ์ 3) ผู้บริหารระดับสูง (top manager) เป็นผู้นำ หรือนักวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายขององค์กรซึ่งจะต้องใช้สารสนเทศเพื่อกำหนดนโยบาย และการวางแผนระยะยาว โดยอาศัยข้อมูลสรุปและสารสนเทศจากผู้จัดการระดับกลาง³⁰

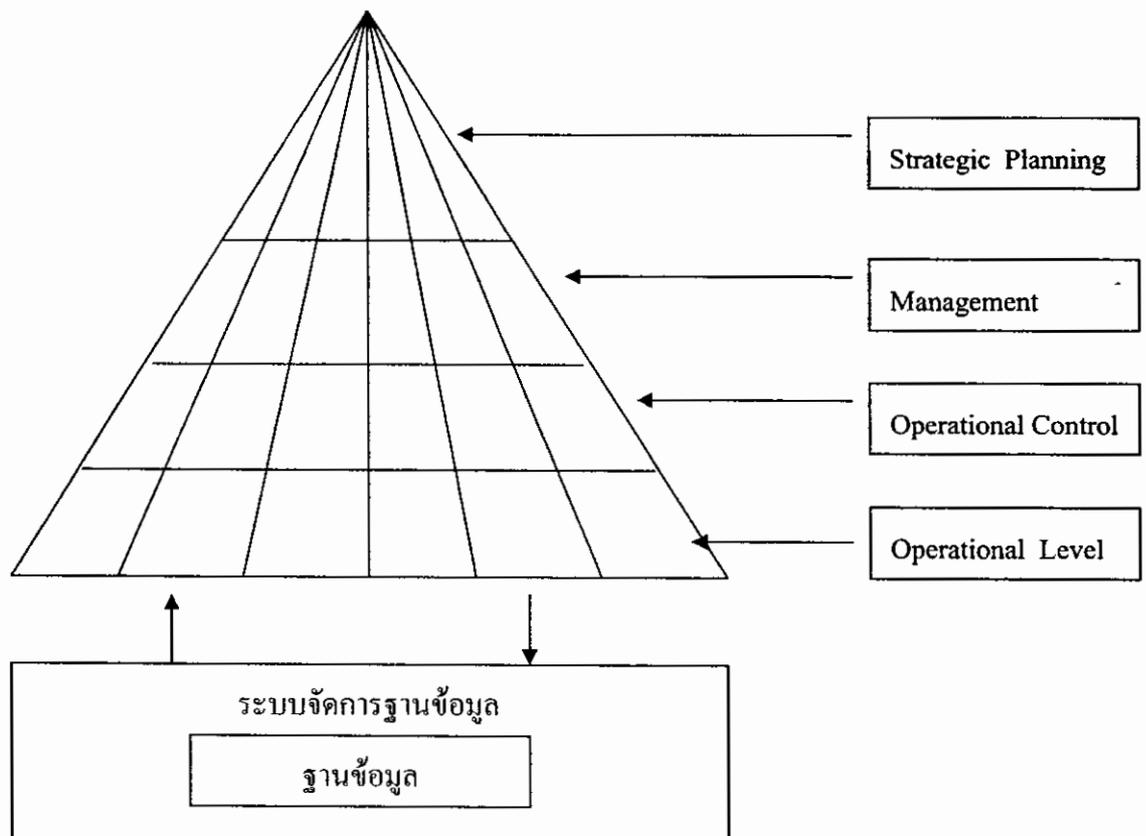

แผนภูมิที่ 10 ระดับของบุคลากรกับการใช้สารสนเทศเพื่อการจัดการของฌ็อง-ฌัก เคอร์เนอ ที่มา : ฌ็อง-ฌัก เคอร์เนอ และ ไพบูลย์ เกียรติโกมล, ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (กรุงเทพฯ : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด, 2545), 37 – 47.

²⁹Laudon and Laudon, Management Information Systems Organization and Technology in the Network Enterprise, 37 – 38.

³⁰ฌ็อง-ฌัก เคอร์เนอ และ ไพบูลย์ เกียรติโกมล, ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ, 46 – 47.

ครรรชิต มัลลยวงศ์ ได้เสนอแนะว่าลักษณะโครงสร้างของระบบสารสนเทศในองค์กรแต่ละระบบ ล้วนแล้วแต่ได้รับการพัฒนาขึ้นสำหรับใช้งานในองค์กรที่มีกิจการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ต่างกันในระบบสารสนเทศจะใช้รูปพีระมิดเป็น โครงสร้างของระบบสารสนเทศที่มีฐานกว้างและ สอดขึ้นไปบรรจบกันเป็นมุมแหลมคอนบน หมายถึง ขอบเขตของข้อมูลที่มีมากมายในระดับล่าง และลดหลั่นน้อยลงไปเมื่อถึงยอด ระดับสารสนเทศในองค์กรแบ่งเป็นสี่ระดับคือ 1) transaction processing เป็นการใช้คอมพิวเตอร์ทำงานประมวลผลข้อมูลเป็นเรื่อง ๆ ไป 2) operational control เป็นการใช้คอมพิวเตอร์จัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ประจำวัน 3) management control เป็นการ ใช้คอมพิวเตอร์จัดทำสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับกลางใช้ในการจัดการและวางแผนระยะสั้น ตั้งแต่หกเดือนถึงหนึ่งปี อีกทั้งยังใช้สำหรับควบคุมและตัดสินใจเกี่ยวกับงานต่าง ๆ ให้สามารถ ดำเนินไปตามแผนระยะสั้นนั้นได้ 4) strategic planning เป็นการใช้คอมพิวเตอร์จัดทำสารสนเทศ สำหรับผู้บริหารจัดการระดับสูงสำหรับใช้ในงานวางแผนระยะยาวซึ่งเป็นนโยบายขององค์กร

แผนภูมิที่ 11 โครงสร้างของระดับสารสนเทศแยกตามหน้าที่ของ ครรรชิต มัลลยวงศ์
ที่มา : ครรรชิต มัลลยวงศ์, ไอทีกับธุรกิจแนวคิดและแนวทาง (กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยี
อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2537), 34.

จากโครงสร้างระบบและลักษณะของงานทั้งสี่ระดับจะเห็นว่าข้อมูลที่เกิดขึ้นหรือจำเป็นจะต้องใช้ จะมีลักษณะแตกต่างกัน ข้อมูลในส่วนล่างสุดจะเป็นข้อมูลปลีกย่อยแต่ละเรื่องแต่ละรายการจะไม่เกี่ยวข้องกัน แต่พอถึงงานในระดับสอง สาม ข้อมูลที่เข้ามาเกี่ยวข้องเริ่มมีการผสมผสานของข้อมูล มีการรวมสรุปผล ครั้นพอถึงงานในระดับสี่ลักษณะข้อมูลที่ผู้ใช้จะเริ่มมาจากหลายเรื่องหลายระดับ จะถูกนำมาสรุปรวม ผสมผสานวิเคราะห์ เป็นผลผลิตใหม่หรือผลลัพธ์ใหม่ เช่นเดียวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศของผู้บริหารในแต่ละระดับ จะมีลักษณะที่แตกต่างกัน ระดับล่างที่เป็นงานประจำวันนั้น ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลรายละเอียด และเกิดขึ้นในหน่วยงานนั้นทุกช่วงเวลา ซึ่งจะต้องแม่นยำ ถูกต้อง และครบถ้วน ส่วนในระดับที่สูงขึ้นผู้บริหารก็จะต้องการข้อมูลที่มาจากหลายระดับและมาจากแหล่งอื่นอีกด้วย จึงจะช่วยให้การตัดสินใจของผู้บริหารมีประสิทธิภาพ การจัดโครงสร้างของระบบสารสนเทศออกเป็นสี่ระดับไม่ได้แบ่งกันโดยเด็ดขาด แต่แบ่งเอาไว้เพื่อให้สะดวกแก่การพิจารณาว่าผู้บริหารแต่ละระดับนั้นเกี่ยวข้องหรือมีความต้องการข้อมูลสารสนเทศต่างกัน และในทางปฏิบัติระบบสารสนเทศก็มีลักษณะแบบผสมผสาน คือ มีข้อมูลหลายเรื่องหลายประเภทจัดไว้อย่างเป็นระบบ จะมีลักษณะแตกต่างกันในเรื่องของปริมาณ ข้อมูล ประเภทของข้อมูล และลักษณะข้อมูลที่ผู้บริหารจะใช้ในการควบคุมหรือเรียกใช้³¹

ส่วนสมนึก กิริโต ได้จัดแบ่งระบบสารสนเทศตามจำนวนคนที่เกี่ยวข้องตามรูปแบบด้านสังคมเป็นสามส่วนคือ ส่วนบุคคล ส่วนแผนกหรือกลุ่ม และส่วนขององค์การในภาพรวมที่ประกอบด้วยหลายแผนก ระดับการใช้สารสนเทศในองค์การจึงแบ่งเป็นสามระดับ คือ

1. ระบบสารสนเทศระดับบุคคล (personal information systems หรือ personal computing) คือ ระบบข้อมูลข่าวสารหรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เสริมประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรแต่ละคนในองค์การระบบสารสนเทศระดับบุคคลนี้มีแนวทางในการประยุกต์ได้มากมาย ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมีขนาดเล็กราคาถูกลง แต่มีความสามารถในการประมวลผลด้วยความเร็วสูงขึ้นประกอบกับมีโปรแกรมสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูปที่ทำให้ผู้ใช้สามารถใช้งานได้ง่าย คุ่มค่ามากขึ้น โดยโปรแกรมสำเร็จรูปในปัจจุบันมีการรวบรวมไว้เป็นชุดโปรแกรม เช่น โปรแกรมประมวลผลคำ (word processing) การนำเสนอเพื่อการบรรยายและกราฟฟิก (presentation and graphics) การคำนวณเชิงตัวเลข (spreadsheet) โปรแกรมฐานข้อมูล (database) และการสร้างตารางการบริหารงาน (project management) เป็นต้น

2. ระบบสารสนเทศระดับกลุ่ม (workgroup information systems of workgroup

³¹ เรื่องเดียวกัน, 83.

computing) คือ ระบบสารสนเทศหรือระบบคอมพิวเตอร์ที่ช่วยเสริมการทำงานของกลุ่มบุคคล หรือของแผนกที่มีเป้าหมายการทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การใช้ระบบสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนงานของแผนกจะมีคำว่า กลุ่ม (workgroup) หรือ แผนก ในที่นี้หมายถึง กลุ่ม บุคคลจำนวน 2 ถึง 25 คน ที่ร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างสงมีประสิทธิภาพ มีการใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมาต่อเชื่อมกันเป็นเครือข่ายท้องถิ่น (local area network : LAN) ทำให้มีการเชื่อมโยงกันของเครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ประกอบ ข้อมูลข่าวสารที่ใช้ร่วมกัน จะบรรจุไว้ในระบบควบคุมการจัดเก็บแฟ้มข้อมูลกลาง (file server) ถ้าหากมีการแก้ไขข้อมูลใน ฐานข้อมูลกลางนี้ผู้ใช้คนอื่นที่เชื่อมต่ออยู่บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์นี้ก็จะได้รับข้อมูลผ่านการ แก้ไขแล้วทันที ระบบสารสนเทศของกลุ่มยังมีแนวทางในการสนับสนุนการบริหารงาน และการ ปฏิบัติการในแง่มุมอื่นอีก เช่น การสื่อสารด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E – mail) การประชุม กลุ่มผ่านเครือข่าย (group conferencing) การประชุมทางไกล (video conference) ระบบจัดการ ฐานข้อมูลของกลุ่ม (group data – base management systems) เป็นต้น

3. ระบบสารสนเทศระดับองค์กร (enterprise information systems หรือ enterprise computing) คือ ระบบสารสนเทศที่สนับสนุนงานขององค์กรในภาพรวม เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติงานร่วมกันของหลายแผนก ใช้ข้อมูลข่าวสารร่วมกันได้ ระบบสารสนเทศดังกล่าวนี้ สามารถสนับสนุนการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารในระดับปฏิบัติการ (operational level management) และสนับสนุนการบริหารในระดับที่สูงขึ้นด้วย เนื่องจากการบริหารงานในระดับสูง จำเป็นต้องใช้ข้อมูลร่วมกันจากหลายแผนกเพื่อประกอบการตัดสินใจ หัวใจสำคัญของระบบ สารสนเทศในระดับองค์กรคือ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในองค์กรที่จะต้องเชื่อมโยง ระบบคอมพิวเตอร์ของแต่ละแผนกเข้าด้วยกันเพื่อเกิดการใช้อินโฟร์เมชันร่วมกัน (data sharing) ใช้ ฮาร์ดแวร์ร่วมกัน (hardware sharing) สำหรับในส่วนหนึ่งของระบบสารสนเทศระดับองค์กรจะต้องมี ระบบคอมพิวเตอร์ที่ดูแลแฟ้มข้อมูลกลาง (file servers) มีการเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์หลายระบบ เข้าด้วยกันเป็นเครือข่ายระดับท้องถิ่น (local area networks : LAN) แล้วจึงเชื่อมโยงเครือข่าย เหล่านั้นเข้าด้วยกัน ในกรณีที่มีจำนวนผู้ใช้ในองค์กรมากจะต้องใช้ระบบจัดการฐานข้อมูล (database management systems) ช่วยดูแล³²

³² สมนึก คีรีโต, “ระบบสารสนเทศเสริมเชิงตัวเลขเศรษฐกิจได้อย่างไร”, 202 – 204.

เทคโนโลยีสารสนเทศ : องค์ประกอบสำคัญสำหรับการพัฒนาองค์กร

สังคมในปัจจุบันเรียกกันว่าสังคมสารสนเทศ (information society) มีการคมนาคม การสื่อสาร ที่เจริญมากขึ้น มีการไหลเวียนของข่าวสารที่มากและเร็วขึ้น ระบบสื่อสารของมนุษย์ พัฒนาก้าวหน้าไปมาก ทำให้เราสามารถรับทราบข่าวสารจากสถานที่แห่งอื่นได้อย่างเป็นปัจจุบัน ระบบสื่อสารที่วันนี้เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีสารสนเทศ³³ เทคโนโลยีสารสนเทศนี้ เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารโทรคมนาคมเพื่อนำข้อมูล ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ หรืออื่น ๆ เช่น ข้อมูลธนาคาร การสืบค้นข้อมูลห้องสมุด และข้อมูล ต่าง ๆ ซึ่งผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูลสามารถค้นหา และนำข้อมูลมาใช้ได้ เช่น การรับส่งข้อมูลผ่าน สายโทรศัพท์ผ่านเครือข่ายดาวเทียมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นต้น³⁴ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ซึ่งเป็นปี แห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทยเป็นต้นมา ประเทศไทยมีการจัดทำแผนและนโยบายเทคโนโลยี สารสนเทศของชาติ เพื่อให้มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศไปพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น การกระจายโอกาสทางการศึกษา การติดต่อสื่อสาร การส่งเสริมสาธารณสุขมูลฐาน การกระจาย รายได้ และกระจายความเจริญไปยังท้องถิ่นชนบทที่ห่างไกล³⁵ ดังนั้นบทบาทของเทคโนโลยี สารสนเทศจึงเกี่ยวข้องกับทุกคนทุกองค์การในการที่จะพัฒนาและผลักดันให้เกิดการใช้ทรัพยากร ของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการที่ เหมาะสมจะทำให้เกิดการพัฒนาในด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เป็นตัวจักรที่สำคัญที่จะ กำหนดทิศทางของการแข่งขันในระดับสากล หน่วยงานต่าง ๆ จึงพยายามจัดหาเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในหน่วยงานโดยถือเป็นข้อได้เปรียบของตน แต่อย่างไรก็ตามความสำเร็จหรือ ประโยชน์ของระบบสารสนเทศจะไม่เกิดขึ้น ถ้าผู้บริหารและผู้พัฒนาระบบขาดความเข้าใจที่ ชัดเจนในเรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นความสำเร็จขององค์การในยุคของการแข่งขันจึง ต้องเริ่มต้นที่การศึกษาหาความรู้ในเทคโนโลยีใหม่ ๆ แล้วเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมมา ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์การ³⁶

³³ วชิร ทองประทุม, “เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาองค์กร”, วารสารพัฒนาบริหาร ศาสตร์ 35, 1 (มกราคม - มีนาคม 2538):1.

³⁴ มงคล แก้วจันทร์, “Information Technology ค้อนรับปี IT ไทย”, ไมโครคอมพิวเตอร์ 115 (กุมภาพันธ์ 2538): 211.

³⁵ ยืน ภู่วรรณ, “เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาประเทศ”, ไมโครคอมพิวเตอร์ 116 (มีนาคม 2538): 47.

³⁶ สมนึก คีรีโต, “ระบบสารสนเทศเสริมเขี้ยวเล็บให้ธุรกิจได้อย่างไร”, 197.

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology : IT) ต้องประกอบควบคู่ไปกับกลยุทธ์การบริหาร การดำเนินการของผู้บริหารและทีมงานที่มีประสิทธิภาพ และปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายตัว บทบาทของระบบสารสนเทศจะเป็นตัวกระตุ้นสำคัญที่ทกให้ความคาดหวังของผู้บริหารเป็นจริงหรือทำให้สามารถปรับปรุงระบบที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น หรือปรับระบบใหม่ โดยมีระบบสารสนเทศเป็นหัวใจสำคัญของระบบและมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศกลายเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญของกิจกรรม ทางธุรกิจ ในโลก เป็นเครื่องมือช่วยเหลือสำหรับการเปลี่ยนแปลงในด้านการปรับโครงสร้าง การปฏิบัติงาน และการบริหารองค์การ³⁷ ปัจจุบันสแตร์ (Stair) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ว่าเป็นความสามารถในการรวบรวม กระบวนการดำเนินการ และการกระจายสารสนเทศโดยอาศัย คอมพิวเตอร์ เครือข่าย การสื่อสารโทรคมนาคม หรืออื่น ๆ³⁸ ส่วนลอนดอน (London & Laudon) ได้กล่าวถึงเทคโนโลยีสารสนเทศว่าเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ทำให้ประโยชน์กับผู้บริหารใช้รับมือกับความเปลี่ยนแปลง และถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความเหนียวแน่นให้กับองค์การ ใช้สำหรับการควบคุม การสร้างสรรค์และการบริหารงานในองค์การ เทคโนโลยีสารสนเทศก็จะประกอบด้วย 1) เครื่องคอมพิวเตอร์ (computer hardware) 2) ซอฟต์แวร์ (software) 3) การสำรองข้อมูล (storage) 4) เทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม (telecommunication technology)³⁹ ในเวลาต่อมาอุดม จันทรสุข ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology) ว่าเป็นความรู้ในผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการใด ๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีโทรคมนาคมในการจัดทำระบบสารสนเทศไว้ใช้งาน รวมทั้งการประยุกต์เครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์โทรคมนาคมในการเตรียมข้อมูลแล้วประมวลผลเป็นสารสนเทศแล้วส่งต่อไปให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานใช้โดยอาศัยระบบโทรคมนาคม เช่น ระบบโทรสาร ระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบสื่อสารดาวเทียม

³⁷Efraim Turban, Efraim McLean, and James Wetherbe, Information Technology for Management (New Youk : Johe Willy & Sons., Inc., 1999), 5.

³⁸Stair, Principles of Information Systems, 661.

³⁹Laudon and Laudon, Management Information Systems Organization and Technology in the Network Enterprise, 28.

หรือระบบการสื่อสาร⁴⁰ ชูติมา พัวผดุงคิษฐ์ กล่าววาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นระบบการเก็บรวบรวมและทำให้ข้อมูลข่าวสารแพร่กระจายไปโดยไม่จำกัดพื้นที่อย่างรวดเร็วและไม่จำกัดรูปแบบโดยผ่านเครื่องมือสื่อสารที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น โทรศัพท์ โทรภาพ โทรสาร คาวเทียม เคเบิลใยแก้ว และคอมพิวเตอร์⁴¹

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology : IT) หมายถึง การประยุกต์กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการดำเนินการจัดทำสารสนเทศโดยอาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อประมวลผลข้อมูลแล้วจัดสิ่งเผยแพร่ไปยังผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ต่าง ๆ โดยมีการจัดระบบให้ใช้ข้อมูลร่วมกันได้

ส่วนประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในองค์กรที่มีความสลับซับซ้อน ผู้บริหารสามารถนำระบบสารสนเทศมาช่วยในการบริหารงาน การตัดสินใจสั่งการและการปฏิบัติงานในองค์กรนั้นได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็้องค์การใหญ่หรือเล็กก็ตาม และการที่จะทำให้ระบบสารสนเทศมีประสิทธิภาพสูงนั้นจำเป็นจะต้องอาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมเข้ามาช่วย ทั้งนี้เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ในการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งทั้งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมนั้น ปัจจุบันนี้ถือว่าเป็นเทคโนโลยีหลักของเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology : IT) ซึ่งมีส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้

1. เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นเทคโนโลยีหลักของระบบสารสนเทศในปัจจุบันประกอบไปด้วยส่วนประกอบที่สำคัญสองส่วน คือ ฮาร์ดแวร์ (hardware) และซอฟต์แวร์ (software)

ฮาร์ดแวร์ (hardware) หรือตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นส่วนประกอบที่เป็นอุปกรณ์ซึ่งทำหน้าที่ต่าง ๆ ในการประมวลผล อาจจะเป็นอุปกรณ์ชิ้นเดียวหรือหลายชิ้นก็ได้ โดยทั่วไปแล้วฮาร์ดแวร์หมายถึง ชุดของอุปกรณ์ซึ่งเชื่อมโยงถึงกันเพื่อทำงานร่วมกันจำแนกตามลักษณะการใช้งาน

ซอฟต์แวร์ (software) คือ ชุดคำสั่งที่ทำหน้าที่สั่งการให้เครื่องคอมพิวเตอร์

⁴⁰ อุดม จันทรสุข, “เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาประเทศไทย”, ใน เทคโนโลยีสารสนเทศก้าวไกล เศรษฐกิจไทยมั่นคง (ม.ป.ท., 2538), 21.

⁴¹ ชูติมา พัวผดุงคิษฐ์, “ชนบทไทยกับเทคโนโลยีสารสนเทศ”, มติชนรายวัน 7 กุมภาพันธ์ 2539, 25.

ทำงานซอฟต์แวร์จึงเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของการใช้คอมพิวเตอร์ในองค์กร ซอฟต์แวร์มีลักษณะเป็นชุดคำสั่งที่เขียนด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ และวิธีการต่าง ๆ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้การให้คอมพิวเตอร์ทำงานตามต้องการได้ ซอฟต์แวร์ที่ใช้ในระบบคอมพิวเตอร์มีสองประเภทคือ 1) ซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการ (system software) คือ ชุดคำสั่งซึ่งมีหน้าที่ควบคุมระบบการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ปฏิบัติงานตามที่ผู้ใช้เครื่องต้องการ และ 2) ซอฟต์แวร์ประยุกต์ (application software) คือ ชุดคำสั่งที่ผู้ใช้ส่งเข้าไปในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานตามลักษณะที่ต้องการ

2. เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล (telecommunication) เป็นเทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคม เป็นการเชื่อมต่อเครื่องคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกันเพื่อประโยชน์ต่อการใช้งาน รวมทั้งการใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างระบบสารสนเทศในองค์กร มีการต่อเชื่อมเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เข้าด้วยกันเป็นเครือข่าย (computer networking) ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการใช้งานทำให้เกิดประสิทธิภาพและคุ้มค่าต่อการลงทุนขององค์กร⁴²

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปาฐกถาพิเศษ เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศไทยในงานไอทีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นการร่วมเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติครบรอบ 50 ปี วันที่ 2 มิถุนายน 2538 ทรงจัดแบ่งเทคโนโลยีที่ใช้ในระบบสารสนเทศออกเป็นสามส่วน คือ 1) เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ใช้ในการจัดเก็บบันทึก ประมวลผล จนกระทั่งได้สารสนเทศออกมา 2) เทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม ใช้ในการส่งผลลัพธ์หรือสารสนเทศที่ได้ไปยังผู้บริหารหรือผู้ใช้สารสนเทศที่อยู่คนละสถานที่กัน 3) เทคโนโลยีฐานข้อมูลใช้ในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่มีเป็นจำนวนมาก มีความซับซ้อนเพื่อให้สะดวกต่อการเรียกใช้⁴³ นอกจากนี้ยังมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่เริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศอีกมากมายหลายชนิด เช่น 1) ปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence) 2) การออกแบบโดยใช้คอมพิวเตอร์ (computer aided designed : CAD) 3) การฝึกอบรมโดยใช้คอมพิวเตอร์ (computer based training : CBT) 4) การแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (electronic data interchange : EDI) 5) ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (geographic information system : GIS) 6) ทางด่วนสารสนเทศ (information superhighway) 7)

⁴² จีราภรณ์ สุธรรมสภา, ระบบสารสนเทศเพื่อการก่อสร้าง, 12 – 13.

⁴³ “สมเด็จพระเทพฯ กับงานไอที เฉลิมพระเกียรติ”, ใน เทคโนโลยีก้าวไกล เศรษฐกิจไทยมั่นคง (ม.ป.ท., 2538), 3 – 4.

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (internet) 8) เทคโนโลยีหลายสื่อ (multimedia) 9) ระบบประชุมทางไกล (video conference)⁴⁴

องค์ประกอบของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบขึ้นด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสนับสนุนการทำงาน และมีปัจจัยอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบด้วย เพื่อความมีประสิทธิภาพของระบบ องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศของสแตร์ (Stair) ประกอบด้วย

1. ฮาร์ดแวร์ (hardware) ประกอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบที่จะทำให้เครื่องทำงานได้ตั้งแต่กระบวนการนำเข้าจนกระทั่งได้ผลผลิตออกมาอุปกรณ์เหล่านี้ได้แก่เป็นพิมพ์ หน่วยประมวลผล จอภาพ หน่วยเก็บความจำสำรอง และเครื่องพิมพ์
2. ซอฟต์แวร์ (software) เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้จัดการระบบฮาร์ดแวร์เป็นลำดับขั้นของคำสั่งที่ให้คอมพิวเตอร์ทำงาน ตามที่ต้องการ
3. ฐานข้อมูล (database) เป็นการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ อย่างเป็นระบบผ่านการกลั่นกรองและตรวจสอบแล้ว พร้อมทั้งจะนำไปใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
4. การสื่อสารโทรคมนาคม (telecommunications) การต่อเชื่อมคอมพิวเตอร์ สำหรับการใช้งานร่วมกันในลักษณะของเครือข่าย (network) เช่น เครือข่ายท้องถิ่น (local area network : LAN) หรือระบบเครือข่ายทางไกล (wide area network : WAN) ที่สามารถเชื่อมต่อกันได้ทั่วโลก
5. บุคลากร (people) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ว่าจะเป็นผู้ปฏิบัติ ผู้บริหารผู้พัฒนาระบบ
6. ลำดับขั้นตอนการทำงาน (procedure) เป็นกรรมวิธีเกี่ยวกับระบบการทำงานจะต้องมีขั้นตอนที่ชัดเจนโดยมีความสัมพันธ์กับเครื่องไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนใดจะต้องมีการเตรียมการไว้อย่างพร้อมมูล⁴⁵

สำหรับองค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศตามแนวคิดของลอคดอน (Laudon) นั้นมีสื่ออย่างด้วยกันคือ

1. คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ (computer hardware) คือ อุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการทำ

⁴⁴ อุดม จันทรสข, เทคโนโลยีก้าวไกลเศรษฐกิจไทยมั่นคง, 22.

⁴⁵ Stair, *Principal of Information systems*, 17 – 18.

ระบบสารสนเทศตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งประกอบด้วย หน่วยประมวลผลกลาง (CPU) ส่วนนำเข้า (various input) ส่วนแสดงผล (output) หน่วยความจำสำรอง (storage) และอุปกรณ์เชื่อมต่อต่าง ๆ

2. คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ (computer software) คือ โปรแกรมที่ควบคุมการทำงานของคอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ ให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เทคโนโลยีสำรองข้อมูล (storage technology) เป็นการเก็บสำรองข้อมูลไว้สำหรับการใช้งาน โดยอาจจะสำรองไว้ในแผ่นดิสเก็ตต์ หรือเทปแม่เหล็ก โดยซอฟต์แวร์ จะเป็นตัวจัดการข้อมูลเหล่านี้

4. เทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม (telecommunication technology) เป็นอุปกรณ์และซอฟต์แวร์ที่สามารถดำเนินการให้ต่อเชื่อมและเรียกใช้ - ส่งข้อมูลร่วมกัน มีการส่งผ่านข้อมูลจากสถานที่หนึ่งไปยังสถานที่อีกแห่งหนึ่ง⁴⁶

ครุฑิชิต มลัยวงศ์ ได้จัดองค์ประกอบของระบบคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศไว้หกประการด้วยกันคือ

1. ฮาร์ดแวร์ (hardware) คือ ตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ซึ่งประกอบด้วยแผ่นวงจรสายไฟฟ้า มอเตอร์ เป็นส่วนที่จับต้องและมองเห็นได้ แต่ฮาร์ดแวร์ยังไม่สามารถทำงานด้วยตนเองได้

2. ซอฟต์แวร์ (software) คือ ชุดคำสั่งสำหรับสั่งให้เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือฮาร์ดแวร์ให้ทำงาน ซอฟต์แวร์นั้นมองเห็นได้เมื่อเขียนออกมาเป็นรูปคำสั่งภาษาคอมพิวเตอร์ หรือบันทึกคำสั่งนั้นลงบนสื่อ ซอฟต์แวร์เป็นตัวการทำให้คอมพิวเตอร์ทำงานคำว่าซอฟต์แวร์นั้นหมายถึงชุดคำสั่งทั้งหลายรวมกัน ส่วนโปรแกรมคือชุดคำสั่งที่ทำงานเฉพาะอย่าง มักใช้คำทั้งสองนี้ในความหมายเดียวกันสลับไปมาอยู่เสมอ

3. ข้อมูล (data) คือ บรรดาข้อมูลดิบที่เรานำมาให้คอมพิวเตอร์ประมวลผล ให้กลายเป็นผลลัพธ์ที่ต้องการในปัจจุบันนี้ถือกันว่าข้อมูลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการใช้งาน

4. บุคลากร (people ware) คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่าง ๆ และผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในหน่วยงาน บุคลากรคอมพิวเตอร์มีความสำคัญมาก เพราะในการทำงานจะต้องมีการจัดเตรียมระบบโปรแกรม และดำเนินการต่าง ๆ หลากอย่าง ดังนั้นบุคลากรจึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของระบบคอมพิวเตอร์ด้วย

⁴⁶Laudon and Laudon, Management Information Systems : Organization and Technology in the network Enterprise, 28.

5. ระเบียบ คู่มือ และมาตรฐาน (procedure) เป็นการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในหน่วยงาน ให้มีความสัมพันธ์กับผู้ปฏิบัติงานหลายคนที่มีความแตกต่างกัน ทั้งด้านการทำงาน แนวคิดและทัศนคติ เพื่อให้คนเหล่านี้ทำงานร่วมกันได้โดยไม่มีปัญหา จึงจำเป็นจะต้องมีระเบียบปฏิบัติให้เป็นแบบเดียวกัน มีการจัดทำคู่มือการใช้คอมพิวเตอร์ให้ทุกคนเรียนรู้และใช้อ้างอิงได้ มีการจัดทำมาตรฐานด้านคอมพิวเตอร์ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องขึ้น จะช่วยให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานย่อย ๆ ราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

6. ระบบสื่อสารข้อมูล (data communication) หมายถึง ระบบสื่อสาร และอุปกรณ์ที่ช่วยให้เราสามารถส่งข้อมูลจากคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งไปยังคอมพิวเตอร์ที่อยู่ห่างไกลออกไปได้ในสภาพปัจจุบันการปฏิบัติงานของทั้งภาครัฐและเอกชนมีความจำเป็นที่จะต้องติดต่อสื่อสารกันมาก โดยเฉพาะเมื่อจัดทำรายงานส่งไปให้ผู้ซึ่งอยู่ต่างสถานที่ออกไป⁴⁷

ในปีเดียวกัน บุญวัฒน์ อัดชู ได้จัดแบ่งองค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศออกเป็นสามอย่าง คือ

1. ฮาร์ดแวร์ (hardware) ประกอบด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์พ่วงต่อเชื่อมต่อ และอุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้เกิดเป็นระบบเครือข่าย (network) ขึ้น การใช้ข้อมูลสารสนเทศในสถานที่เดียวกันสามารถใช้ระบบเครือข่ายท้องถิ่น (local area network : LAN) ถ้าต้องการส่งไปยังสำนักงานอื่นภายในจังหวัดเดียวกันหรือใกล้เคียง ก็สามารถใช้ระบบเครือข่ายระหว่างเมือง (metro puritan area network : MAN) หรือการส่งข้อมูลข้ามประเทศก็สามารถกระทำได้โดยผ่านระบบเครือข่ายแบบทางไกล (wide area network : WAN) เช่น เครือข่ายโทรสาร เป็นต้น

2. ซอฟต์แวร์ (software) เป็นส่วนที่ช่วยจัดการให้ข่าวสารข้อมูลถูกประมวลผลอย่างถูกต้องตามต้องการ ซอฟต์แวร์แบ่งเป็นสองประเภท คือ ซอฟต์แวร์ระบบทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์ประยุกต์ทำหน้าที่ปฏิบัติการเฉพาะด้าน เช่น การจัดฐานข้อมูล (database) การประมวลผลคำ (word processor) กระดาษคำนวณอิเล็กทรอนิกส์ (spreadsheet) และ กราฟฟิกส์ (graphics) เป็นต้น ซึ่งถ้าองค์การใดสามารถใช้งานซอฟต์แวร์ประยุกต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพถือว่า เป็นผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศได้

⁴⁷ ครรชิต มาลัยวงศ์, ก้าวไกลไปกับคอมพิวเตอร์, 43 – 44.

3. บุคลากร (peopleware) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายปฏิบัติการ ซึ่งบุคคลถือว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นผู้ใช้และผู้พัฒนาสารสนเทศในการบริหารองค์การให้เจริญก้าวหน้า⁴⁸

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการจัดแบ่งองค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นมีส่วนใกล้เคียงกันจะแตกต่างกันเพียงส่วนปลีกย่อยเท่านั้น

บทบาทและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในการพัฒนาประเทศจะประสบผลสำเร็จอย่างเต็มประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับความเข้าใจที่ชัดเจนของผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบความสำเร็จขององค์การ ในยุคที่มีการแข่งขันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบข้อมูลข่าวสารจึงต้องเริ่มต้น จากการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถ และความกล้าในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยสามารถแยกแยะและเลือกเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความเหมาะสม มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตั้งแต่การเก็บรวบรวม การประมวลผล การสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถกล่าวได้ดังนี้ 1) ช่วยในการจัดระบบข้อมูลจำนวนมากในแต่ละวัน 2) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสารสนเทศ เช่น การคำนวณตัวเลข การจัดเรียงลำดับ 3) ช่วยให้เก็บสารสนเทศไว้ในรูปแบบที่สามารถเรียกใช้ได้สะดวก 4) ช่วยให้สามารถจัดระบบอัตโนมัติเพื่อการประมวลผลและเรียกใช้สารสนเทศ 5) ช่วยในการเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพมากขึ้น 6) ช่วยในการสื่อสารระหว่างกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยการใช้ระบบโทรศัพท์ และอื่น ๆ⁴⁹ จากการศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญมากในปัจจุบัน และมีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต ดังกล่าวที่ว่า ข้อมูลข่าวสารคืออำนาจ (information is power) นั้น การที่มีข้อมูลจำนวนมากมิได้หมายความว่าองค์การนั้นจะมีอำนาจแต่หัวใจสำคัญอยู่ที่ว่าองค์การนั้นจะเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารได้มากน้อยเพียงไรให้เหมาะสมกับสภาพความเปลี่ยนแปลงและต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐาน (infrastructure) หลายประการมาเป็นส่วนประกอบโดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ⁵⁰ ในประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ เช่น ญี่ปุ่น มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นโครงข่ายการสื่อสาร โทรคมนาคม บริการ

⁴⁸ บุญวัฒน์ อัดชู, เทคโนโลยีก้าวไกลเศรษฐกิจไทยมั่นคง , 28 – 31.

⁴⁹ สุนทร แก้วฉาย, “เทคโนโลยีสารสนเทศ,” ใน สารนิเทศศาสตร์ (กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ, 2532), 166.

⁵⁰ นพพร พวงสมบัติ, “ก้าวไปสู่สังคมสารสนเทศ ในปี 2010”, IT Management 2,8 (มีนาคม 2536) : 137 – 141.

แลกเปลี่ยนข้อมูลทาง อิเล็กทรอนิกส์ (electronic data interchange : EDI) บริการจดหมาย อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทั้งภาครัฐและเอกชนทำให้ญี่ปุ่นประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนาประเทศเป็นอย่างสูง⁵¹ ในสิงคโปร์ติดตั้งเครือข่าย Trident เชื่อมโยงทั่วประเทศและเพิ่มระบบเครือข่ายเพื่อสนับสนุนกิจกรรมด้านกฎหมาย (Law Net) และเครือข่ายด้านการรักษาโรค (MediNet) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น⁵² ในประเทศอิสราเอลยอมรับถึงประสิทธิภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นส่วนสำคัญหลักที่ทำให้เกิดการพัฒนาจึงได้พัฒนาสื่อการสอน พร้อมทั้งจัดหลักสูตรการเรียนการสอนทักษะพื้นฐานวิชาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนโดยสอนตั้งแต่ระดับ height school เพื่อสร้างทักษะการบริการด้าน hardware การจัดการสารสนเทศ การสื่อสาร การเลือกวิธีการพัฒนากระบวนการต่าง ๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ⁵³ ในประเทศไทยเองเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีค่อนข้างสูงและนิยมใช้ในทุวงการไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในโรงเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา ในวงการธุรกิจอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินทั้งภาครัฐและเอกชนมีการแข่งขันกันนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้โดยยึดเป็นข้อได้เปรียบ ทำให้บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันต่อการบริหารองค์การมีสูงมาก บทบาทดังกล่าวพอสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการสาธารณสุข การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวมให้ดีขึ้นเช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและการให้บริการสถานพยาบาลของรัฐ การคิดค้นระบบวินิจฉัยภาพการแพทย์โดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์แบบมัลติมีเดีย มี

⁵¹ คุณวุฒิ เทียมทอง, “เทคโนโลยีสารสนเทศ : มุมมองด้านต่าง ๆ จากเอกสารสนเทศวิชาการ”, วารสารสนเทศสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3, ฉบับห้องสมุดสมัยใหม่และบริการสารสนเทศในทศวรรษหน้า (2535), 21.

⁵² TCT ร่วม 2 สมาคมใหญ่ตั้งสมาพันธ์เทคโนโลยีสารสนเทศ”, TELECOM JOURNAL 1, 18 (16 – 31 พฤษภาคม 2536), อ้างถึงใน วารสารสนเทศสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3, ฉบับห้องสมุดสมัยใหม่และบริการสารสนเทศในทศวรรษหน้า (2536), 21.

⁵³ Moshe Talem and Ben-Zion Barta, “CASE Tools in the Basic Training of IT Professionals in Israeli High Schools”, Software Engineering Education (Amsterdam : North Holland, 1993), 263.

โปรแกรมช่วยตกแต่งวิเคราะห์ภาพ อัปเดตเชิงบรรยายลงไปได้โดยอาศัยเทคโนโลยีระบบเครือข่าย และฐานข้อมูลทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้มาก⁵⁴

2. ด้านการศึกษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยยกระดับการศึกษาของไทยให้สูงขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่ค้อยโอกาสทางการศึกษา โดยไม่จำกัดอายุ เพศ โดยอาศัยเทคโนโลยีทางการสื่อสาร มีการผลิตสื่อการเรียนการสอนในลักษณะสื่อผสมคอมพิวเตอร์ – วิดีโอเพื่อให้เกิดภาพและเสียงที่เคลื่อนไหวและมีแบบทดสอบที่สามารถโต้ตอบได้⁵⁵ นอกจากนี้ยังมีการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของกรมการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาสายสามัญทางไกลผ่านดาวเทียมของกรมสามัญศึกษา ในอนาคตอันใกล้จะมีการจัดการศึกษาในลักษณะ IT Campus เป็นการกระจายการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาค ทำให้เกิดความเท่าเทียมกันในด้านการศึกษา

3. ด้านการบริหารงานของรัฐ เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานและองค์การของรัฐในด้านการให้บริการแก่ประชาชน เช่น ระบบบัตรประจำตัวประชาชน ระบบฐานข้อมูลประชาชน การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการจับคนร้าย

4. ด้านอุตสาหกรรมและการบริการ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการช่วยเพิ่มผลผลิตและการบริการ เช่น การใช้หุ่นยนต์ในการผลิตสินค้า การใช้คอมพิวเตอร์ในการควบคุมการผลิตสินค้า การใช้คอมพิวเตอร์ในการออกแบบสินค้า

5. ด้านการท่องเที่ยว การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในด้านการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวและการเดินทาง การสำรองห้องพักโรงแรม การจองตั๋วเครื่องบิน

6. ด้านสิ่งแวดล้อม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีในปัจจุบัน เช่น การวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไขสภาวะแวดล้อม การใช้ดาวเทียมตรวจสอบสภาพสิ่งแวดล้อม

⁵⁴ รามศรี วัชรสินธุ์ วิชาศ วูวงศ์ และวุฒิพงษ์ พงศ์สุวรรณ, “ระบบวินิจฉัยภาพการแพทย์โดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์แบบมัลติมีเดีย”, ใน การประชุมวิชาการประจำปีของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2537 (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), 186

⁵⁵ มธุรส จงชัยกิจ, “โปรแกรมสร้างบทเรียนสื่อผสมคอมพิวเตอร์ – วิดีโอ 2.0”, ใน การประชุมวิชาการประจำปีของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2537 (ม.ป.ป.), 186.

7. ด้านเกษตรกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางด้านเกษตรกรรมที่เกี่ยวกับราคาสินค้า การวิเคราะห์สภาพพื้นที่ใช้ในการเกษตรกรรมให้ได้ประโยชน์มากที่สุดโดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมโดยรวม⁵⁶

เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา (MIS)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในมาตรา 63 – 69 กล่าวถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาว่า ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการจัดการด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยกำหนดขอบเขตครอบคลุมไปถึงการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาบุคลากร การวิจัย การจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อวางนโยบายและบริหารงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษา จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4 ด้านดังนี้

1. การประยุกต์ใช้และการพัฒนาเทคโนโลยี
2. การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. การยกระดับการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
4. การบริหารการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มุ่งประสิทธิผล

กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2544 – 2553 ของประเทศไทย

กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2544 – 2553 ของประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ไว้ 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานของรัฐบาล (E – Government) ด้านการพาณิชย์กรรม (E – Commerce) ด้านการอุตสาหกรรม (E – Industry) ด้านการศึกษา (E – Education) และด้านสังคม (E – Society) โดยได้กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการศึกษา (E – Education) ดังนี้

เป้าหมาย พัฒนาและเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ในทุกระดับของประเทศเพื่อรองรับการพัฒนาสู่การเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. พัฒนากลไกการบริหารนโยบายและการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ

⁵⁶ อุดม จันทรสุษ, เทคโนโลยีสารสนเทศก้าวไกล เศรษฐกิจไทยมั่นคง, 26 – 27.

2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศเพื่อการศึกษา ให้เกิดการเข้าถึงอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน
3. สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกระดับ
4. เร่งพัฒนาและจัดหาความรู้ (Knowledge) และสาระทางการศึกษา (content) ที่มีคุณภาพและมีความเหมาะสม
5. ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้

**แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
(พ.ศ. 2547 – 2549)**

ได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อย่างเป็นรูปธรรมภายใต้เงื่อนไขที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2547 – 2549 ไว้ 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การใช้ ICT เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนใช้ประโยชน์จาก ICT เพื่อการเรียนรู้จากแหล่งและวิธีการที่หลากหลาย โดยจัดให้มีการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พัฒนาผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาหลักสูตรให้เอื้อต่อการประยุกต์ใช้ ICT เพื่อการจัดการเรียนการสอน เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ทางไกล จัดให้มีการศูนย์ข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Courseware center) ให้มีการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E – Library) จัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E – Book) จัดให้มีห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (E – Library) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Learning) นำไปสู่สังคมแห่งคุณธรรมและสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การใช้ ICT พัฒนาการบริหารจัดการและให้บริการทางการศึกษา

พัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ และพัฒนาบุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อมและเอกชนสร้างศูนย์ปฏิบัติการสารสนเทศ (Operation center) เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระดับชาติและระดับ

กระทรวง รวมทั้งส่งเสริมการใช้ ICT เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และให้บริการทางการศึกษา ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การผลิตและพัฒนาบุคลากรด้าน ICT

ผลิตและพัฒนาบุคลากร เพื่อรองรับความต้องการกำลังคนด้าน ICT โดยจัดให้มีการพัฒนาหลักสูตร ICT ในทุกระดับการศึกษา พัฒนาผู้สอนและนักวิจัย ส่งเสริมการวิจัย และนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรของรัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศในการพัฒนาบุคลากรด้าน ICT เพื่อการพัฒนาการศึกษาและอุตสาหกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การกระจายโครงสร้างพื้นฐาน ICT เพื่อการศึกษา

จัดให้มีและกระจายโครงสร้างพื้นฐาน ICT อย่างทั่วถึง มุ่งเน้นการจัดการและใช้ทรัพยากรทางด้านเครือข่ายร่วมกัน จัดหาระบบคอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยร่วมมือกับภาครัฐ เอกชน ชุมชน และท้องถิ่น เตรียมบุคลากรปฏิบัติงานด้าน ICT ให้เพียงพอ รวมทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่ม และการซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์ ICT ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพในการใช้ปฏิบัติงาน

สาระสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นเป็นนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อันเป็นตัวกำหนดแนวทางในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีให้บังเกิดผลตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ได้กำหนดแผนแม่บทในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ที่ตอบสนองแผนระดับชาติและระดับกระทรวง โดยกำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมาย โดยกำหนดยุทธศาสตร์ 4 ด้าน คือ

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดหาระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่าย
2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาและสรรหาบุคลากรด้าน ICT
3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 การประยุกต์ใช้ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนรู้
4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 การประยุกต์ใช้ ICT เพื่อพัฒนาการจัดการ

ในยุทธศาสตร์ที่ 4 การประยุกต์ใช้ ICT เพื่อการบริหารจัดการนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดให้มีศูนย์ปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร (ICT Operating Center) ทุกระดับ ให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายนอกและหน่วยงานภายใน รวมทั้งส่งเสริมการใช้ ICT เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและ

ให้บริการทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐบาล (E-Government) และด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (E-Education) โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

1. มีระบบฐานข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐานเดียวกันและสอดคล้องกับทุกระดับ
2. หน่วยงานทุกระดับมีคลังข้อมูล (Data Warehouse) เพื่อการตัดสินใจ
3. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยผ่านระบบเครือข่าย
4. มีศูนย์ปฏิบัติการด้าน ICT ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ

สำนักงานเขตฯ

5. มีระบบเครือข่ายภายในองค์กร (Internet) เพื่อใช้ในการบริหารงาน
6. หน่วยงานทุกระดับมี Software ที่ถูกกฎหมายสำหรับการบริหารจัดการและพัฒนาระบบ
7. มีโปรแกรมประยุกต์ที่ใช้ในการบริหารงานด้านบุคลากร ด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ ด้านติดตามประเมินผล ด้านบริหารกิจการนักเรียนในทุกระดับ
8. มีระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS)
9. มีเว็บไซต์ (Website) เพื่อการประชาสัมพันธ์และให้บริการข้อมูลข่าวสารของ

หน่วยงาน

ทิศทางการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จแต่จะมีกลวิธีใดบ้างที่จะช่วยให้งานสำเร็จได้นั้น โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่โลกเสมือนเล็กลง (Global Village) ในขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรการผลิตลงด้วยนั้น นักบริหารในระยะหลัง ๆ นี้ พยายามใช้ยุทธศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อมุ่งบรรลุเรื่อง 3 เรื่อง คือ หนึ่งใช้คนเท่าเดิมทำงานได้มากขึ้น สองงานเท่าเดิม แต่ใช้คนน้อยลง และสามคุณภาพของงานต้องดีเท่าเดิม หรือดีกว่า การจะบรรลุเรื่อง 3 เรื่อง ดังกล่าวนั้นจะต้องใช้ยุทธศาสตร์ คือ

1. การใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ (Information Utilization) เพื่อประกอบการตัดสินใจให้มากขึ้น
2. การบริหารทางไกล (High-Tech Administration)
3. การหาความรู้ทำงานกับระบบคอมพิวเตอร์ (Computer Literacy)
4. การมองการณ์ไกล (Introspection)
5. การใช้หน่วยงาน/องค์กรอื่นทำงาน (Decentralization)
6. การจัดรูปองค์กรที่ทำงานได้ฉับไว (Organization Development)

การพัฒนาบุคลากร (Personnel Development)

การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของ ศธ. ตามกรอบนโยบายด้าน ICT

กระทรวงศึกษาธิการสนองนโยบายของรัฐบาลที่จะพัฒนาระบบเทคโนโลยีการศึกษาและเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้คนไทยได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันและเข้าถึงการเรียนรู้ โดยยึดหลักการสร้างชาติสร้างคนและสร้างงาน มีปัญหาเป็นทุนในการสร้างงานและสร้างรายได้ ตั้งแต่รัฐบาลภายใต้การบริหาร ของนายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร) เข้ามาบริหารประเทศ พร้อมทั้งได้กำหนดนโยบายเร่งรัดในการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ ICT เพื่อการศึกษา ปัจจุบันการดำเนินงานตามพันธกิจสำคัญได้มีความก้าวหน้าตามลำดับอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

1. การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักเรียนและส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเข้าถึงกัน

2. การพัฒนาบุคลากร โดยกระทรวงศึกษาธิการมีแผนพัฒนาครูและอาจารย์ทุกคนให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะในการใช้ ICT และสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างเหมาะสม โดยกำหนดหลักสูตรในการพัฒนาไว้ 6 เรื่องหลัก คือ 1) คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเบื้องต้น 2) IT Network Administration 3) การใช้โปรแกรมระดับ Advance Course 4) การพัฒนาสื่อเนื้อหาการเรียนรู้ 5) การใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน 6) การฝึกอบรมแกนนำและการฝึกอบรมทางไกลของ สสวท.

3. การพัฒนาสื่อและซอฟต์แวร์

4. การจัดและพัฒนาระบบเครือข่ายและคอมพิวเตอร์

5. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการ (MIS) โดยมี การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการระดับกระทรวง (MOC) และเชื่อมโยงกับศูนย์ปฏิบัติการสำนักนายกรัฐมนตรี (PMOC) พร้อมทั้งจัดให้มีศูนย์ปฏิบัติการระดับกรม (DOC) (ของ สพฐ. คือ ObecDOC) และศูนย์ปฏิบัติการในระดับเขตพื้นที่การศึกษา (AOC) ศูนย์ปฏิบัติการระดับโรงเรียน (SOC) เพื่อการติดตามการปฏิรูปการศึกษาและการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ และเชื่อมโยงกับศูนย์ปฏิบัติการสำนักนายกรัฐมนตรี (PMOC) ตามนโยบายรัฐบาล โดยผ่าน website ของกระทรวง

6. การศึกษาวิจัยเพื่อการบริหารระบบสารสนเทศด้านภูมิศาสตร์ (ระบบ GIS) ได้มีโครงการการศึกษาวิจัยเพื่อการบริหารระบบสารสนเทศด้านภูมิศาสตร์ (ระบบ GIS) ที่เหมาะสม

เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ซึ่งผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กระทรวงมีระบบ Software GIS ในลักษณะ Freeware ซึ่งเป็นระบบเปิดอย่างละ 1 ระบบภายในปีงบประมาณ 2546⁵⁷

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

การพัฒนาการศึกษาของไทยตั้งแต่อดีตปัจจุบัน

การศึกษาของไทยนั้นมีพัฒนาการมาเป็นลำดับ คือ สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น (รัชกาลที่ 4) การศึกษาจะอยู่เพียงในวัดและในวังเท่านั้น ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 หลังจากที่พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินประพาสทวีปยุโรป พระองค์จึงโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาพระเสด็จ สุเรนทราธิบดี (ม.ร.ว. เปีย มาลากุล) อัครราชทูตพิเศษประจำราชสำนัก อังกฤษ ฮอลแลนด์ เบลเยียม และสหรัฐอเมริกา สืบหาแบบแผนการเล่าเรียนแล้วให้นำเสนอกระทรวงธรรมการ เพื่อนำมาแก้ไข ปรับปรุงการศึกษาของไทยให้เจริญก้าวหน้าต่อไป รายงานของเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี ได้ส่งมายังกระทรวงธรรมการเมื่อ พ.ศ.2441 กระทรวงธรรมการจึงได้รวบรวมความเห็นของเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดีเป็น “โครงการศึกษา” ทูลเกล้าถวายและทรงมีพระบรมราชโองการใช้ใน พ.ศ.2441 มีฐานะเป็นกฎหมาย เนื่องด้วยเป็นพระบรมราชโองการแห่งองค์พระมหากษัตริย์สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์

1. โครงการศึกษา พ.ศ.2441

เป็นโครงการตามแนวความคิดของเจ้าพระยาสุเรนทราธิบดี โดยคัดแปลงกระบวนการศึกษาของอังกฤษ รวมทั้งแนวความคิดของกระทรวงธรรมการเข้าด้วยกัน แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ภาคคือ

1.1 การศึกษาในกรุงเทพฯ ได้จัดการศึกษาออกเป็น 2 ประเภทคือ

1.1.1 ประเภทการศึกษาเล่าเรียน คือ

การเล่าเรียนสามัญ ได้แก่ มูลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

การเล่าเรียนพิเศษ คือ การเล่าเรียนวิชาเฉพาะอาชีพ

1.1.2 ลำดับชั้นโรงเรียน

⁵⁷กระทรวงศึกษาธิการ, เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา (MIS) [Online].

Accessed 22 November 2004, Available from

http://area.obec.go.th/buriram3/rongbavon/bavon/ct_6.htm

โรงเรียนมูลและประถมศึกษาเบื้องต้นและเบื้องต้น
 โรงเรียนมัธยมศึกษาไทยเบื้องต้น
 โรงเรียนอังกฤษไทยเบื้องต้น
 โรงเรียนอังกฤษไทยเบื้องต้น
 วิทยาลัย สาภวิทยาลัย หรือสถานที่เรียนชั้นสูงสุด
 โรงเรียนหรือวิทยาลัยพิเศษ

1.2 การศึกษาในหัวเมือง

แบ่งการจัดการศึกษาเล่าเรียนออกเป็น 6 มณฑลใหญ่ ๆ ทั่วราชอาณาจักร และทุกมณฑลใหญ่ ๆ ให้แบ่งการศึกษาออกไปทุกจังหวัด และแบ่งจากจังหวัด อำเภอ ทั้งมณฑล จังหวัด และอำเภอ ได้ตั้งสารวัตรการศึกษาเพื่อตรวจตราดูแลการศึกษาด้วย

มณฑลใหญ่ 6 มณฑล ได้แก่

1. มณฑลกลาง
2. มณฑลเหนือ
3. มณฑลตะวันออก
4. มณฑลตะวันออกเฉียงใต้
5. มณฑลใต้
6. มณฑลตะวันตก

2. โครงการศึกษา พ.ศ.2445

เมื่อได้แม่บทการจัดการศึกษา คือ โครงการศึกษา พ.ศ.2441 แล้วนับแต่นั้นต่อมาจนถึง พ.ศ.2464 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขโครงการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นเรื่อยมา

สำหรับโครงการศึกษา พ.ศ.2446 นั้นมีความมุ่งหมายแนะนำและจูงใจให้ประชาชนสนใจอาชีพอื่น ๆ นอกจากการเป็นเสมียน ถึงตอนนี้การศึกษาได้แพร่หลายมากขึ้น ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายสนใจศึกษาเล่าเรียนกันมากขึ้น การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. สายสามัญศึกษา กำหนดให้เรียนชั้นประถม 3 ปี เรียนต่อมัธยมตอนต้น 3 ปี ต่อมัธยมตอนกลาง 3 ปี และมัธยมตอนปลายอีก 2 ปี รวมเรียนมัธยมศึกษา 8 ปี คือมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 8

2. สายวิสามัญศึกษา แบ่งเป็นมัธยมวิสามัญศึกษาชั้นต่ำ ชั้นกลาง และชั้นสูงรับเด็กหญิงที่จบประถมปีที่ 3 และเด็กชายที่จบประถมปีที่ 5 เข้าเรียนมัธยมวิสามัญชั้นต่ำแล้วต่อไปชั้นกลางและชั้นสูง เด็กหญิงและเด็กชายที่จบชั้นมัธยมวิสามัญชั้นสูงกับนักเรียนที่จบมัธยมสามัญศึกษาตอนปลาย (ม.8) แล้ว เข้าเรียนชั้นประกาศนียบัตรและชั้นปริญญาในมหาวิทยาลัยต่อไป

ประเทศไทยใช้โครงการศึกษา พ.ศ.2464 มาจนเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ.2475 หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว สภาการศึกษาแห่งชาติทำหน้าที่กำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติขึ้นแทนโครงการศึกษาและประกาศใช้เมื่อ พ.ศ.2475 นั้นเอง เรียกว่า “แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2475” และต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติมิได้มีฐานะเป็นกฎหมาย เป็นเพียงแนวนโยบายการจัดการศึกษาเท่านั้น หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในปี 2475 ได้มีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานออกไปอย่างกว้างขวางในช่วงนี้ การจัดการศึกษาเริ่มออกห่างจากบ้าน วัด และวัง รัฐบาลได้กำหนดกรอบการศึกษาขั้นที่เรียกว่า “แผนการศึกษาแห่งชาติ” เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายในการจัดการศึกษาของชาติอย่างต่อเนื่องมาตามลำดับจนถึงปัจจุบันนี้

1. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2475 มุ่งให้พลเมือง ทุกคน ไม่เลือกเพศ ชาติและศาสนา ได้รับการศึกษาพอเหมาะแก่อัธภาพของคน คือ พอสมควรแก่ภูมิปัญญาและทุนทรัพย์เพื่อทุกคนได้เป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองในทางอาชีพ ซึ่งตนเกิดมาสำหรับกระทำ แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ มูลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

2. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2497 ได้ปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2475 ให้เหมาะสมกับสมัยยิ่งขึ้น โดยมุ่งให้พลเมืองทุกคน ได้รับการศึกษา เพื่อจะได้ทำหน้าที่พลเมืองตามระบอบรัฐธรรมนูญได้เต็มที่ โดยเน้นเรื่องพุทธศึกษา จริยศึกษา และพลศึกษา ได้แบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 6 ระดับ คือ มูลศึกษา (อายุ 5-7 ปี) ประถมศึกษา (ภาคบังคับ) มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี มัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี เตรียมอุดมศึกษา 2 ปี และอุดมศึกษา

3. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2494 ได้ปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2497 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยมุ่งให้พลเมืองได้รับการศึกษาพอเหมาะแก่อัธภาพ เพื่อทุกคนได้เป็นพลเมืองดี มีร่างกายแข็งแรงและอนามัยสมบูรณ์ มีความสามารถที่จะประกอบอาชีพของตนสืบไป ภายหน้า โดยเน้นเรื่องจริยศึกษา พลศึกษา พุทธศึกษา และหัตถศึกษา และแบ่งการศึกษา ออกเป็นระดับ การศึกษาขั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย และเตรียมอุดมศึกษา มัธยมศึกษาชีวศึกษาตอนต้น ตอนปลาย และอาชีวศึกษาชั้นสูง การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัย และอุดมศึกษา

4. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 ได้ปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2494 ให้เหมาะสมแก่กาลสมัย มุ่งให้พลเมืองทุกคน ได้รับการศึกษาตามควรแก่อัธภาพเพื่อเป็นพลเมืองดี มีศีลธรรมและวัฒนธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความรู้ ความสามารถ ที่จะประกอบอาชีพ และทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติให้สอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและแผนการปกครองประเทศ โดยเน้นจริยศึกษา พลศึกษา พุทธศึกษา

และหัตถศึกษา และได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ อุดมศึกษา กล่าวคือ ระดับอนุบาลศึกษา อายุ 3-6 ปี ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เกิน 3 ชั้น ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายไม่เกิน 3 ชั้น และระดับอุดมศึกษา ตั้งแต่อายุ 20 ปี ขึ้นไป

5. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้ปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ถือว่าการศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อมุ่งสร้างเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม โดยเน้นการศึกษาเพื่อสร้างเสริมความอยู่รอดปลอดภัย ความมั่นคง และความผาสุกร่วมกันในสังคมไทยเป็นประการสำคัญ ทั้งนี้ โดยเน้นที่นโยบายให้การจัดการศึกษาทั้งปวงอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ และแบ่งระบบการศึกษาออกเป็นการศึกษาในระบบ โรงเรียน และการศึกษาในระบบโรงเรียนอย่างชัดเจน กล่าวคือ การศึกษาในระบบโรงเรียนให้จัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และการศึกษาออกโรงเรียน โดยได้ตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2522) เพื่อรับผิดชอบให้พลเมืองที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้ฝึกอาชีพหรือความรู้เฉพาะด้านตามความต้องการของประชาชน และในระยะต่อมากรมการศึกษานอกโรงเรียนได้พัฒนาการศึกษาตามอัธยาศัย (informal Education) เพื่อสนองความต้องการของประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

6. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 เป็นแผนแม่บทในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน และเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.25 2549) เป็นการเปลี่ยนกระบวนทัศน์การจัดการศึกษาไทยจากการเน้นความรู้สากลเพียงอย่างเดียวไปสู่การให้ความสำคัญกับภูมิปัญญา ในฐานะเป็นรากเหง้าของความรู้ดั้งเดิมของท้องถิ่นและสังคมไทย ซึ่งเป็นฐานในการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็น เพื่อให้สังคมไทยก้าวไปสู่ความเป็นสากลได้อย่างสมศักดิ์ศรี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 33-34)

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนและเป้าหมายการศึกษาระดับประถมศึกษา ดังนี้

1. พัฒนาดน

- 1.1 มีความรู้พื้นฐานในการอ่านออก เขียนได้ คำนวณได้ เข้าใจธรรมชาติ
- 1.2 มีสุขภาพกายใจสมบูรณ์ รู้จักบำรุงรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน
- 1.3 แก้ปัญหาเป็นรู้จักวิธีการวิเคราะห์เหตุผลและเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัวได้
- 1.4 เสียสละไม่เอาเปรียบผู้อื่น
- 1.5 มุ่งพัฒนารักการอ่าน และแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

2. พัฒนาอาชีพ

2.1 รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รักการทำงาน และทำงานเป็น

3. พัฒนาสังคม

3.1 ปฏิบัติหน้าที่ของคนต่อบ้าน ชุมชน ประเทศ และโลกมีความรู้ความเข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่บ้าน สามารถปฏิบัติตนตามบทบาท หน้าที่ ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้าน ตลอดจนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชนรอบ ๆ บ้าน

การจัดการศึกษาตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ในการจัดการศึกษา มีความจำเป็น และสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และนโยบายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ทุกคนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ความมุ่งหวังของประเทศชาติ ได้วางไว้จะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ตามมาตรา 81 ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชน จัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมสร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

สาระสำคัญในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 จะเห็นได้ว่ามีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ให้มีความรู้คู่คุณธรรมซึ่งเป็นการปลูกฝังให้เด็กในทุก ๆ ด้าน นอกจากนั้นตามมาตรา 81 ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ยังเป็นจุดเริ่มต้นของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้เป็นทางการเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2542 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

กล่าวว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา อบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมสร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดการศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐ ให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนตามที่กฎหมายบัญญัติและให้ความคุ้มครองการจัดการศึกษา อบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ดังนั้น จึงสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษาอบรมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้⁵⁸

จะเห็นว่าสาระแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้นสอดคล้องกับสาระในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาได้อย่างสอดคล้องกัน นั่นคือ การกำหนดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษา (มาตรา 10) เปิดโอกาสให้ชุมชนมีสิทธิในการจัดการศึกษา (มาตรา 11,12) มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่เพราะ “หัวใจของพระราชบัญญัติการศึกษาคือ การปฏิรูปการศึกษา และหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือการปฏิรูปการเรียนรู้”⁵⁹ และเมื่อมีการปฏิรูปการเรียนรู้แล้ว จะเกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่นั่นคือ การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาจะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน (มาตรา 24 (1) โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้เองได้หากได้รับการฝึกฝน ผู้เรียนสามารถคิดทำและนำเสนอได้ ซึ่งวิธีการนั้นได้มาจากองค์ความรู้ ตลอดจนจริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพไปพร้อมกันเพื่อนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของชุมชน นั่นคือ คนดี เก่ง มีความสุข มีเสรีในความคิด เป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็งเชิงจริยธรรมและบุคลิกภาพประชาธิปไตยในอนาคต

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคอสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

⁵⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, 41.

⁵⁹ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการปฏิรูปการศึกษา (2551),1.

3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการมีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และเทคโนโลยี ปรับวิธีการคิดวิธีการทำงานได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิดการสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต

5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค

7. เข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาดังแวดล้อม

9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม จะเห็นได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นไปตามสาระของหลักสูตร ที่มุ่งปลูกฝังผู้เรียนให้ทุกคนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั่นเอง

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(มาตรฐานด้านผู้เรียน)

มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ได้กำหนดมาตรฐานด้านผู้เรียน แบ่งออกเป็น 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
2. ซื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับระดับอาชีวศึกษา)
3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
4. ประหยัด ใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัด และกุ่มค่าทั้งของตนเองและ

ส่วนรวม

มาตรฐานที่ 2 เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้

5. เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่

6. รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเอง และเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

7. มีความรู้และปฏิบัติตนตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคม และอยู่ในสังคมได้
อย่างมีความสุข

8. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น

9. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

**มาตรฐานที่ 3 มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
ตัวบ่งชี้**

10. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการ
เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

11. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยความสมัครใจ

12. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่คิดสังเคราะห์

ตัวบ่งชี้

13. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล สามารถจำแนกประเภทข้อมูล
เปรียบเทียบ และมีความคิดรวบยอด

14. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ความถูกต้อง
ระบุนสาเหตุ ผล ค้นหาคำตอบ เลือกรูปแบบและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหา และตัดสินใจ ได้อย่างสันติ
และมีความถูกต้องเหมาะสม

15. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

16. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มวิชา หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์
คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)

17. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

**มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
อย่างต่อเนื่อง**

ตัวบ่งชี้

18. มีความกระตือรือร้น สนในการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล

19. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน

20. สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

**มาตรฐานที่ 7 เห็นคุณค่าและภูมิใจภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทย
ตัวบ่งชี้**

21. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
22. มีความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่นและนำมาใช้ได้
23. ชื่นชม และสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี ที่ดั่งงามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 8 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี

ตัวบ่งชี้

24. รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายาม

ปรับปรุงตนเอง

25. เป็นตัวของตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น
26. รู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย
27. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้

มาตรฐาน 9 มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้และมีเจตคติ

ที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

28. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอน และผลงานมีประสิทธิภาพ
29. ขยัน อดทน และเอื้อรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง

30. สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็น และความสามารถของคนอื่นร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)

31. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

32. มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
33. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
34. ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป
35. รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตัวเอง ไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ 11 ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

ตัวบ่งชี้

36. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
37. ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

ตัวบ่งชี้

38. มีความชื่นชมและสามารถร่วมกิจกรรม ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา⁶⁰

จากมาตรฐานด้านผู้เรียน 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ ได้ครอบคลุมพฤติกรรม คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ครบทุกด้านของผู้เรียนและสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีสติปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทยมี ศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ซึ่งกำหนดจุดหมายถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สำนักงานเขตคลองสาน

สำนักงานเขตคลองสาน เป็น 1 ใน 50 เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร อยู่ในกลุ่ม เขตกรุงธนบุรี ซึ่งถือเป็นเขตอนุรักษ์เมืองเก่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ทางฝั่งธนบุรี ตั้งอยู่ริมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา (ฝั่งธนบุรี) มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่การ ปกครองต่าง ๆ เรียงตามเข็มนาฬิกาดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตพระนครและเขตสัมพันธวงศ์ มีแนวกึ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาเป็น เส้นแบ่งเขต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตบางรักและเขตสาทร มีแนวกึ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้น แบ่งเขต

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตบางคอแหลม มีแนวกึ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นแบ่งเขตเช่นกัน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตธนบุรี มีคลองบางไส้ไก่ ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน และ ถนนประชาธิปไตยเป็นเส้นแบ่งเขต

เขตคลองสานแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 4 แขวง (khwaeng) ได้แก่

⁶⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมิน ภายนอก (2543), 19-24.

1. สมเด็จพระเจ้าพระยา (Somdet Chao Phraya)
2. คลองสาน (Khlong San)
3. บางลำภูล่าง (Bang Lamphu Lang)
4. คลองตันไทร (Khlong Ton Sai)

สถานที่สำคัญ วัดอนงคาราม วัดพิชยญาติการาม วัดทองธรรมชาติ วัดทองนพคุณ อุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชชนนี วัดเศวตฉัตรวรวิหาร โรงแรมเพนนินชูลา โรงแรมมิลเลนเนียมฮิลตัน ท่าน้ำคลองสาน โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา โรงพยาบาลตากสิน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสานประกอบด้วย โรงเรียนวัดสุทธาราม โรงเรียนวัดทองเพลิง โรงเรียนวัดเศวตฉัตร โรงเรียนวัดสุวรรณ โรงเรียนวัดทองธรรมชาติ โรงเรียนวัดทองนพคุณ โรงเรียนวัดพิชยญาติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วิไลวรรณ เสริมรัมย์ ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า 1) ในโรงเรียนประถมศึกษา มีการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ โดยจัดรูปแบบให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง มีฝ่ายงานต่าง ๆ จัดระบบสารสนเทศโดยเฉพาะ ไม่มีห้องปฏิบัติการเป็นสัดส่วน แต่ใช้มุมในห้องสมุดหรือห้องพัสดุเป็นสถานที่ปฏิบัติการ บุคลากรทั้งผู้บริหารและผู้จัดระบบสารสนเทศมีความรู้ความสามารถในขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลได้ และได้รับการพัฒนาความรู้จากการศึกษาเอกสาร การหาความรู้เพิ่มเติม ส่วนใหญ่แล้วไม่มีงบประมาณสนับสนุน มีเพิ่มเอกสาร ดู่เก็บเอกสารเครื่องคิดเลขเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดระบบสารสนเทศ 2) ความสมบูรณ์ของข้อมูลในการจัดระบบสารสนเทศโดยภาพรวมพบว่า มีความสมบูรณ์ในระดับน้อย งานธุรการและการเงินและงานกิจการนักเรียนมีความสมบูรณ์ของข้อมูลระดับมาก ส่วนงานอาคารสถานที่ งานวิชาการ งานบุคลากรและงานความสัมพันธ์ระหว่าง

โรงเรียนกับชุมชน มีความสมบูรณ์ของข้อมูลระดับน้อย เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนข้อมูล มีความสมบูรณ์ระดับน้อย ในโรงเรียนทุกขนาด⁶¹

วิรัตน์ ระหว่างบ้าน ทำการวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบสารสนเทศใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 พบว่า

1. สภาพการดำเนินงานระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและ การนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูล โรงเรียนมีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง แต่มีจำนวนไม่เพียงพอ บุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการอบรม เครื่องคอมพิวเตอร์ใช้งานมีเพียง 1 – 3 เครื่อง โรงเรียน ส่วนใหญ่ไม่มีโปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล มีการเก็บรักษาข้อมูลทั้งในแฟ้ม เอกสารและ เก็บในแผ่นดิสเกต มีการวิเคราะห์ข้อมูล 1 ครั้ง/ปี และส่วนใหญ่มีการนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูล 1 ครั้ง/ปี การดำเนินงานระบบสารสนเทศยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียน มัธยมศึกษา พ.ศ. 2539

2. ปัญหาการดำเนินงานระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกปัญหาแต่ละด้าน ปรากฏดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล มีปัญหาในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือขาด บุคลากรที่มีความรู้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นผลทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น เก็บข้อมูลได้ล่าช้า ไม่ตรงกับความต้องการ ข้อมูลไม่ครบถ้วน

2.2 การตรวจสอบข้อมูล มีปัญหาในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขาด เครื่องมือ ที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบข้อมูลโดยเฉพาะโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ สำหรับการตรวจสอบข้อมูล

2.3 การเก็บรักษาข้อมูล มีปัญหาในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครุภัณฑ์ในการเก็บรักษาข้อมูลมีน้อย

2.4 การประมวลผลข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลางข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรขาดความรู้ด้านการใช้สถิติในการประมวลผลข้อมูล

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล มีปัญหาในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีเวลา จำกัดในการวิเคราะห์ข้อมูล

⁶¹ วิไลวรรณ เสริมรัมย์, “การศึกษาการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2538), บทคัดย่อ.

2.6 การนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูล มีปัญหาในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูล

3. หัวหน้างานระบบสารสนเทศในโรงเรียนขนาดต่างกันมีระดับปัญหาการดำเนินงานระบบสารสนเทศโดยภาพรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านการตรวจสอบข้อมูล และด้านการวิเคราะห์ข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้างานระบบสารสนเทศในโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับปัญหาการดำเนินงานระบบสารสนเทศมากกว่าหัวหน้างานระบบสารสนเทศในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง⁶²

สุรียา ทับน้อย ทำการวิจัย เรื่อง การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำนวน 186 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารโรงเรียนทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง
3. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติการจัดระบบสารสนเทศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ⁶³

วิโรจน์ นามบุรี ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารที่ดูแลแผนงาน หัวหน้างานฝ่ายแผนงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 102 คน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการบริหารระบบสารสนเทศส่วนใหญ่มีการเก็บข้อมูลโดยการ

⁶² วรรตน์ ระหว่างบ้าน, “สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 11” (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542), บทคัดย่อ.

⁶³ สุรียา ทับน้อย, “การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี” (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540), บทคัดย่อ.

กำหนดแบบรายงานต่าง ๆ จัดเก็บตามลักษณะแผนงานของโรงเรียนใช้เวลาอีกหุ่่นในการเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือที่ใช้สำนวนภาษาเข้าใจง่ายและตรงประเด็นที่ต้องการเท่านั้น มีการชี้แจงเครื่องมือและแจ้งวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บให้แก่ผู้ให้ข้อมูล มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลใช้การจัดกลุ่มข้อมูลและนำเสนอในลักษณะที่เข้าใจง่ายและนำมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลใช้การจัดกลุ่มข้อมูลและนำเสนอในลักษณะที่เข้าใจง่ายและนำเสนอในรูปแบบที่ชัดเจนในลักษณะต่าง ๆ เช่น เป็นตารางรวม ร้อยละ กราฟ และแผนภูมิ เป็นต้น มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารมากที่สุด มีปัญหาการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ในด้านระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้⁶⁴

จรรูญ ไชยวงศ์ ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานฝ่ายแผนงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โดยเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหารโรงเรียนผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่รับผิดชอบ งานแผนงาน และหัวหน้างานแผนงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย จำนวน 120 คน จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดให้ฝ่ายแผนงานในโรงเรียนอยู่ในการดูแลและรับผิดชอบของฝ่ายวิชาการ โดยให้ทำหน้าที่ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน วิเคราะห์และประสานงานการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน และหน่วยงานต้นสังกัดทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและประสานงานในการกำกับ ดูแลและตรวจสอบ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดฝ่ายแผนงานส่วนใหญ่ไม่มีห้องปฏิบัติการ โดยเฉพาะครูที่ปฏิบัติงานแผนงานไม่เพียงพอ และส่วนใหญ่ไม่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการวางแผน ด้านการจัดระบบสารสนเทศมีครูเป็นเจ้าหน้าที่จัดทำสารสนเทศของโรงเรียน มีการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นเพื่อใช้ในการวางแผน โดยผู้ช่วยผู้บริหารของโรงเรียน มีการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นเพื่อใช้ในการวางแผน โดยผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนแต่ละฝ่าย และหัวหน้างานแผนงานและสารสนเทศด้านการวิเคราะห์และประสานงานการจัดทำแผนเพื่อนำนโยบายสู่การปฏิบัติ มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีควบคู่กับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน มีการกำหนดนโยบาย

⁶⁴ วิโรจน์ นามบุรี, “การบริหารระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539), บทคัดย่อ.

ประจำปี และด้านการติดตามประเมินผล แผนปฏิบัติการประจำปี มีการติดตามและประเมินผล โดยคณะทำงานแผนงานโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนปัญหาในการปฏิบัติงานฝ่ายแผนงาน ในโรงเรียน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับงานตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และด้านการวิเคราะห์และประสานงานการจัดทำแผนเพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ⁶⁵

ธวัช ชูริมนต์ ทำการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและการดำเนินงานการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขตศรีธาตุ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขตศรีธาตุ จำนวน 54 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขตศรีธาตุ มีคณะกรรมการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน มีการจัดสรรงบประมาณด้านวัสดุอุปกรณ์ในการจัดระบบสารสนเทศแต่ไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่สารสนเทศมีความรู้ ความสามารถด้านสถิติ ด้านการจัดระบบสารสนเทศ ด้านคอมพิวเตอร์ จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง เครื่องคิดเลขและคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพพอใช้ เทคโนโลยีสื่อสารส่วนใหญ่ใช้วิทยุสื่อสาร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสำรวจของโรงเรียน โดยขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องเก็บรวบรวมข้อมูลให้ การประมวลผลข้อมูลใช้เครื่องคิดเลขและคอมพิวเตอร์ ค่าสถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศในลักษณะแฟ้มเอกสารและคอมพิวเตอร์มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนและตัดสินใจ ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับ “มาก” รายการที่เห็นว่าปานกลาง คือการให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดระบบ สารสนเทศในโรงเรียน

2. ปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร พบว่า เจ้าหน้าที่สารสนเทศมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหามนการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารอยู่ในระดับ “ปานกลาง” รายการที่เห็นว่าเป็นปัญหามาก คือ ปัญหาด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์

3. ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร พบว่า เจ้าหน้าที่สารสนเทศมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารอยู่ในระดับ “มาก”

⁶⁵ จรูญ ไชยวงศ์, “สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานฝ่ายแรงงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536), บทคัดย่อ.

รายการที่เห็นว่ามีความต้องการมากที่สุด คือ ความต้องการด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์⁶⁶ วิชาวัฒน์ สถิตดวงศ์ การจักระบบสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 เก็บข้อมูลจาก ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 จำนวน 133 คน โดยใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยปรากฏว่า

1) โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ส่วนใหญ่ มีหน่วยงานและบุคลากรรับผิดชอบการจักระบบสารสนเทศโดยเฉพาะ สามารถจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการ มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ให้บริการข้อมูลและสารสนเทศด้วยเอกสารในรูปความเรียงประกอบตารางและค่าสถิติ และมีการประเมินผลระบบสารสนเทศปีละครั้ง ข้อมูลและสารสนเทศที่มีมากที่สุดคือข้อมูลครู อาจารย์ และข้อมูลนักเรียนนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน การรายงานผล การกำหนดนโยบาย การประชาสัมพันธ์และการควบคุม

2) ปัญหา ในการจักระบบสารสนเทศของโรงเรียนที่พบส่วนใหญ่คือบุคลากรขาดความรู้ในการวิเคราะห์และประมวลผล ขาดแคลนงบประมาณขาดแคลนวัสดุและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ขาดแคลนสถานที่หรือห้องปฏิบัติงาน ขาดแคลนเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงไม่สามารถเก็บรวบรวมได้ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง และขาดการวิเคราะห์ข้อมูล⁶⁷

มณฑิธร นาคทองอินทร์ ทำการศึกษาวิจัยการจักระบบสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 458 โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) การจักระบบสารสนเทศส่วนใหญ่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยเฉพาะการจัดเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จักระบบสารสนเทศอย่างมีระบบและเป็นปัจจุบันส่วนใหญ่จัดเก็บ โดยใช้ระบบแฟ้มเอกสาร มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลทันทีเมื่อเป็นเรื่องสำคัญมากที่สุด มีการประเมินผลด้วยมือ และรายงานผลโดยใช้เอกสารบรรยายข้อมูลสารสนเทศมีมากที่สุด ข้อมูลในด้านนักเรียนมากที่สุด ระบบสารสนเทศส่วนใหญ่ประเมินปีละครั้ง 2) มีการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับจำนวน นักเรียน จำนวนครู อาจารย์ วัสดุครุภัณฑ์ อาคาร

⁶⁶ ธวัช จุริมนต์, “การศึกษาการจักระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขตศรีธาตุ” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2542), บทคัดย่อ.

⁶⁷ วิชาวัฒน์ สถิตดวงศ์, “การจักระบบสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540), บทคัดย่อ.

สถานที่ งบประมาณการนิเทศ การแนะนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการวางแผน กำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และการสั่งการ3) มีปัญหาการจัดและการใช้ระบบสารสนเทศ คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอ ขาดวัสดุอุปกรณ์⁶⁸

อดิศักดิ์ มุ่งชู ทำการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบของการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนศรีบัวบานวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า

1. โรงเรียนได้จัดให้จัดงานสารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างการบริหารโรงเรียน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบและกำหนดขอบข่ายงาน โดยยึดหลักความรู้ ความสามารถและทักษะการปฏิบัติงานจัดทำแผนงาน/โครงการของงานสารสนเทศบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน กำหนดแนวนโยบายพัฒนาระบบสารสนเทศ จัดสรรงบประมาณและพัฒนาระบบสารสนเทศโดยการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานรวมทั้งจัดห้องปฏิบัติการให้ 1 ห้องเป็นสถานที่ปฏิบัติงานและให้บริการ ปัญหาสำคัญที่พบคือ งานบางส่วนไม่เสร็จสิ้นตามเวลาสาเหตุจากบุคลากรน้อยแต่ละคนรับผิดชอบงานหลายด้าน และมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานไม่เพียงพอและงบประมาณไม่เพียงพอ โรงเรียนได้แก้ไขปัญหาโดยให้มีบุคลากรหลักกระจายในหมวดวิชาต่าง ๆ เพื่อรวบรวมเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้และอนุญาตให้ ใช้งบเหลือจ่ายของแต่ละปีในการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศ

2. การนำเสนอผลงานสารสนเทศโรงเรียนนำเสนอโดยการจัดนิทรรศการและป้ายนิเทศ การเปลี่ยนข้อมูลให้ทันสมัยและมีความต่อเนื่องและมีการปรับเปลี่ยนข้อมูลภาคเรียนละ 1 ครั้ง เอกสารสำคัญที่ผลิตได้แก่ สารสนเทศโรงเรียนประจำปี คู่มือนักเรียน คู่มือครู แบบรายงานทางการศึกษาและแบบรายงานการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการโรงเรียน ปัญหาสำคัญที่พบ คือ รูปแบบในการนำเสนอไม่แปลกใหม่ ข้อมูลบางส่วนไม่เป็นปัจจุบันและบางช่วงเวลาไม่มีเจ้าหน้าที่ให้บริการ เวลาในการปฏิบัติงานจำกัดและขาดงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือสื่อดิจิทัลอุปกรณ์จำเป็น โรงเรียนแก้ไขปัญหาโดยการจัดศึกษาดูงานนอกสถานที่ จัดทีมงานเฉพาะกิจในการผลิตสิ่งพิมพ์ ป้ายนิเทศ และเก็บข้อมูล จัดประชุมเสนอแนะแนวทางการนำสารสนเทศไปใช้ และจัดเวรเจ้าหน้าที่ประจำห้องสารสนเทศ

3. ด้านการพัฒนาสารสนเทศ โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาสารสนเทศโดยกำหนดเป็นนโยบาย มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และระบบการดำเนินงานให้ความรู้แก่ครูอาจารย์

⁶⁸ มณเฑียร นาคทองอินทร์, “ระบบสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541), บทคัดย่อ.

เกี่ยวกับสารสนเทศโดยการประชุมชี้แจงและให้มีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดศึกษาคุณงานนอกสถานที่ให้มีการร่วมวิเคราะห์นโยบาย ส่งผลงานสารสนเทศเข้าประกวดงานสารสนเทศดีเด่นในระดับต่าง ๆ และการจัดการนิเทศติดตาม ปัญหาสำคัญที่พบคือ การดำเนินงานบางส่วนไม่เป็นไปตามแผน สาเหตุจากขาดผู้เชี่ยวชาญในการนิเทศติดตามบุคลากรมีน้อย มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ งบประมาณมีจำกัดและบุคลากรบางส่วนไม่เห็นแนวทางในการใช้สารสนเทศเพื่อการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม โรงเรียนได้แก้ปัญหาโดย ส่งผู้รับผิดชอบเข้ารับการอบรมจัดสรรงบประมาณมากขึ้น ฝ่ายบริหารนิเทศติดตาม จัดประชุมปฏิบัติการ สร้างทีมงาน และเชิญวิทยากรให้ความรู้เป็นครั้งคราว

4. ด้านการนำไปใช้ การบริหารจัดการและการวางแผน โรงเรียนจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานให้เป็นปัจจุบันกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานชัดเจน นำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องในหลายลักษณะ นำข้อมูลมาใช้ประกอบในการวางแผน/ตัดสินใจ นำเทคโนโลยีไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรวบรวม ประมวลผล และจัดทำเอกสารเผยแพร่ บุคลากรส่วนหนึ่งใช้สารสนเทศเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานประจำวัน ผู้บริหารสนับสนุนอย่างจริงจังและกำหนดขอบข่ายข้อมูลที่จำเป็นต่อการบริหาร โดยยึดสารสนเทศโรงเรียน ปัญหาสำคัญที่พบคือข้อมูลไม่ครบถ้วน ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบันและรูปแบบการนำเสนอไม่น่าสนใจ สาเหตุจากบุคลากรมีข้อจำกัดด้านเวลา ขาดทักษะการปฏิบัติงาน และงบประมาณไม่เพียงพอ โรงเรียนแก้ไข ปัญหาโดยการจัดทำปฏิทินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในต้นปีการศึกษา ส่วนข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นพิเศษนอกเหนือจากระบบฐานข้อมูลใช้ขณะทำงานเฉพาะกิจ ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ จัดประชุมชี้แจงและจัดสรรงบประมาณให้อย่างสมดุล

5. ด้านเนื้อหาและคุณภาพโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม นิเทศและประเมินผล สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร และให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการแก้ไขข้อบกพร่อง และอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน กำหนดปฏิทินการรายงานข้อมูล จัดระบบสารสนเทศพื้นฐานประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความถูกต้อง ทันสมัยและปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ปัญหาสำคัญที่พบคือ การจัดทำรายงานล่าช้า สาเหตุจากคณะกรรมการติดตาม นิเทศและประเมินผลปฏิบัติงานไม่สม่ำเสมอและขาดการประเมินระหว่างการดำเนินงาน โรงเรียนได้แก้ไขปัญหาโดยจัดระบบการนิเทศภายในและพัฒนาผู้นิเทศ จัดระบบฐานข้อมูลและแต่งตั้งกรรมการเฉพาะกิจแก้ปัญหาการจัดทำข้อมูลพิเศษ และให้อาจารย์ประจำชั้นมีส่วนร่วมในการ

ติดตามข้อมูลจากนักเรียนและชุมชน⁶⁹

สำเร็จ อ่อนสัมพันธุ์ ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2547 ผลการวิจัย พบว่า

1. การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน รับผิดชอบโดยหัวหน้างานสารสนเทศ สังกัดงานแผนงาน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ สารสนเทศมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้ ถูกต้อง เทียบตรง ทันเวลา เป็นปัจจุบัน ตรงความต้องการ ครอบคลุม ชัดเจน เข้าใจง่าย นำไปใช้ในการประสานข้อมูล การรายงานการประเมินผล การวางแผน การตัดสินใจ และการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเริ่มนำเทคโนโลยีสารสนเทศด้านระบบเครือข่ายมาใช้ในการพัฒนาระบบ

2. ความต้องการระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2547 แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ จัดตั้งศูนย์สารสนเทศรับผิดชอบงานด้านการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน การรวบรวมข้อมูลและประมวลผลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สารสนเทศมีความเชื่อถือได้ นำไปใช้งานได้ นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาระบบและจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะสำหรับการกำหนดมาตรฐานและควบคุมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3. ได้รูปแบบการจัดระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2547⁷⁰

⁶⁹ อติศักดิ์ มุ่งชู, “องค์ประกอบของสารสนเทศโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนศรีบัวบานวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม” (วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, 2540), บทคัดย่อ.

⁷⁰ สำเร็จ อ่อนสัมพันธุ์, “การจัดระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2547” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541), บทคัดย่อ.

เตียง ทองผา ทำการศึกษาวิจัย การจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า โรงเรียนปฏิรูปการศึกษาได้มอบหมายงานให้หมวดงานต่าง ๆ เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน ข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมไว้เป็นข้อมูลภายในระบบการศึกษาและข้อมูลด้านประชากรและสิ่งแวดล้อม โรงเรียนได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลได้ใช้ทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์และแฟ้มเอกสาร ข้อมูลสารสนเทศได้นำไปใช้ในการวางแผนการบริหารงาน ใช้รายงานการปฏิบัติงานและใช้ประกอบตัดสินใจในการปฏิบัติงานตามลำดับ โรงเรียนปฏิรูปการศึกษามีปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ปัญหาที่สำคัญได้แก่ การขาดความรู้ของบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์รวมทั้งขาดงบประมาณ⁷¹

ประคอง จิตรรัตน์ ได้วิจัยการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดระยองจากผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 134 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดระยอง มีบุคลากรที่มีความรู้ทางคอมพิวเตอร์รับผิดชอบจัดระบบสารสนเทศโดยเฉพาะ มีคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงอย่างน้อย 1 ชุด และจัดระบบสารสนเทศได้เป็นปัจจุบัน ให้บริการข้อมูลและสารสนเทศด้วยเอกสารในรูปแบบเรียง ปรกอบตาราง และค่าสถิติมีการประเมินผลระบบสารสนเทศปีละ 1 ครั้ง 2) มีการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศที่มากที่สุด คือ ข้อมูลครู อาจารย์ และข้อมูลนักเรียน นำไปใช้ในการวางแผนการรายงานผล บริหารงบประมาณ บริหารบุคคล และกำหนดนโยบาย 3) ปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนที่พบส่วนใหญ่ คือ ขาดซอฟต์แวร์ในการจัดทำฐานข้อมูลขาดแคลนงบประมาณ บุคลากรขาดความรู้ในการวิเคราะห์และประเมินผล ขาดความรู้ในการวิเคราะห์และประเมินผล ขาดแคลนอุปกรณ์และสถานที่ในการดำเนินงาน ข้อมูลรวบรวมได้เข้าไม่ทันต่อการใช้งาน และสิ่งที่พึงประสงค์มากที่สุด คือ บุคลากรที่มีความรู้ในการจัดระบบสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ งบประมาณในการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานและการอบรมเชิงปฏิบัติการ⁷²

⁷¹ เตียง ทองผา “การจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หนองบัวลำภู” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544), บทคัดย่อ.

⁷² ประคอง จิตรรัตน์, “การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดระยอง” (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541), บทคัดย่อ.

บรรเจิด สิทธิโชค ทำการศึกษาการจักระบบสารสนเทศในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ จากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้ทำหน้าที่ระบบสารสนเทศรวม 133 คน พบว่าสภาพการปฏิบัติงานทุกระดับในโรงเรียนทั้ง 6 ชั้นตอนคือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประเมินผลข้อมูล การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ทุกชั้นตอนการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพปัญหาพบว่า ชั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ ปัญหาการกำหนดตัวผู้รับผิดชอบ เปลี่ยนตัวบ่อย มีภาระงานหน้าที่ซ้ำซ้อนหลายด้านและขาดความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ดีและขาดเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ชั้นการตรวจสอบข้อมูล ผู้ทำหน้าที่ขาดประสบการณ์ผู้บริหารโรงเรียนไม่ตรวจสอบและการตรวจสอบข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ขาดการสุ่มตรวจสอบกับแหล่งข้อมูล ชั้นการประเมินผลข้อมูล ขาดเครื่องมือในการประมวลผล บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถ และการประมวลผลข้อมูลไม่ครบถ้วนชั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่มีความรู้ความสามารถขาดเครื่องมือในการจัดเก็บ ชั้นการวิเคราะห์ข้อมูลบุคลากร ขาดความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ได้จัดเรียงลำดับความสำคัญ ชั้นการนำข้อมูลไปใช้ ผู้บริหารไม่ใช่ข้อมูลในการตัดสินใจ ไม่ใช่ข้อมูลในการประชาสัมพันธ์และการใช้ข้อมูลไม่ครบภารกิจของงาน⁷³

ฐิติยา เนตรวงษ์ ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการการจักระบบสารสนเทศทางการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ผู้จักระบบสารสนเทศในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาการจักระบบสารสนเทศทางการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ชั้นการวิเคราะห์ข้อมูลและชั้นการจัดคลังข้อมูล มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการจักระบบสารสนเทศทางการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้จักระบบสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามสายงานทั้ง 6 สายงานของโรงเรียนพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความต้องการการจักระบบสารสนเทศทางการศึกษาในโรงเรียนระดับ

⁷³ บรรเจิด สิทธิโชค, “การจักระบบสารสนเทศในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539), บทคัดย่อ.

ประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก⁷⁴

ประสงค์ ต่อโชติ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักเรียนและครู สภาพแวดล้อมทางบ้าน กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 11 กลุ่มตัวอย่างที่ในการวิจัยประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 432 คน ผลการวิจัยพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียน⁷⁵

ฉันทนา อุคมนตรี ได้ศึกษา คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยอาจารย์และผู้ปกครองจำนวน 299 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ตามคุณลักษณะ 6 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านสุขภาพอนามัย ด้านอุปนิสัย ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ด้านพลเมืองที่ดีของชาติ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ และผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงอยู่ในระดับที่ดีทั้ง 6 ด้าน ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับที่ดีมากทั้ง 6 ด้าน⁷⁶

บุษบา หล่อเงิน ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่นผลการวิจัยพบว่า

(1) ด้านพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม นักเรียนแสดงออกมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์ และแสดงออกน้อยที่สุด คือ ความเมตตากรุณา นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความเสมอภาคหรือความยุติธรรม

⁷⁴ จูติมา เนตรวงษ์, “ปัญหาและความต้องการการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544), บทคัดย่อ.

⁷⁵ ประสงค์ ต่อโชติ, “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักเรียนและครู สภาพแวดล้อมทางบ้าน กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 11” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2534), บทคัดย่อ.

⁷⁶ ฉันทนา อุคมนตรี, “คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2537), บทคัดย่อ.

ระดับชั้นเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความเมตตา กรุณา การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและพฤติกรรมจริยธรรมด้านอื่น ๆ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความซื่อสัตย์ ความเสมอภาคหรือความยุติธรรม ความเมตตา กรุณาและพฤติกรรมจริยธรรมด้านอื่นๆ อาชีพหลักของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านพฤติกรรมจริยธรรมด้านอื่นๆและ รายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

(2) ด้านแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ที่นักเรียนแสดงออกมากที่สุดคือการผิดจริยธรรมทางเพศ และจะแสดงออกน้อยที่สุดคือ ความเสมอภาคหรือความยุติธรรมนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความเสมอภาคหรือความยุติธรรม ความเมตตา กรุณาและพฤติกรรมจริยธรรมด้านอื่น ๆ ระดับชั้นเรียนต่างกัน มีแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านพฤติกรรมจริยธรรมด้านอื่นๆ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความเสมอภาคหรือความยุติธรรม ความเมตตา การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและพฤติกรรมจริยธรรมด้านอื่น ๆ อาชีพหลักของครอบครัวต่างกัน มีแนวโน้ม พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายได้ของครอบครัวต่างกัน มีแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในทุกด้าน”

กัศักดิ์ สารกิตติพันธ์ ได้ทำการวิจัยเรื่องความพอใจของผู้ปกครองนักเรียนเก่า ศิษย์เก่า และครู ที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน 302 คน ศิษย์เก่า 367 คน และครู 148 คน ของโรงเรียนกรุงเทพ คริสเตียนวิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน ด้านพฤติกรรมนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน

”บุญบา หล่อเงิน, “พฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดขอนแก่น” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2537), บทคัดย่อ .

ความพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ความพอใจของศิษย์เก่าที่จบการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2521 : 2528 กับศิษย์เก่าที่จบระหว่างปีการศึกษา 2529 – 2536 ที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพอใจของครู ที่ปฏิบัติหน้าที่บริหารและสอนกับครูที่ทำหน้าที่สอนอย่างเดียวที่มีต่อการบริหารของโรงเรียน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05⁷⁸

ถวิล คุณเศรษฐ์ ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า

1) ด้านพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมที่นักเรียนแสดงออกมากที่สุด คือ การเสมอภาคหรือความยุติธรรม แสดงออกน้อยที่สุด คือ ความเมตตา กรุณา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอาชีพหลักของครอบครัวต่างกันก็จะมีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน สถานภาพของครอบครัวแตกต่างกันก็จะมีพฤติกรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านความเสมอภาคหรือความยุติธรรม ตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอาชีพหลักของครอบครัว

2) ด้านแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมนักเรียนแสดงออกมากที่สุด คือด้านการเห็นประโยชน์ส่วนรวม แสดงออกน้อยที่สุดคือความเมตตา กรุณา อาชีพหลักของครอบครัวและสถานภาพของครอบครัวต่างกัน แนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีแนวโน้มพฤติกรรม จริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน นักเรียนชายและหญิงมีแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ความสามัคคี และพฤติกรรมจริยธรรมด้านอื่นๆ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มดังกล่าวมากที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์

⁷⁸ กู้ศักดิ์ สารกิตติพันธ์, “ความพอใจของผู้ปกครองนักเรียนเก่า ศิษย์เก่า และครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2538), บทคัดย่อ.

ทางการเรียนและอาชีพหลักของครอบครัว น้อยที่สุด สถานภาพของครอบครัว”

มานะ ร้อยคาพันธุ์ ได้ทำการศึกษาคูณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน ครูและนักเรียน จำนวน 809 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนักเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ดี” นักเรียนมัธยมศึกษาจะมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความมั่นใจด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา คุณลักษณะ ที่อยู่ในระดับ “พอใช้” มีอยู่ 3 ด้าน คือ การมีวิจรรย์ญาณและความคิดสร้างสรรค์ มีความรู้และทักษะในการเรียนรู้ และการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง

ส่วนลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมที่สำคัญ 3 ด้านแรก คือ การปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษและของมอมเมา การมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและชุมชน⁸⁰

ประภัสสร เพือกกเชนทร์ ได้ทำการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามความคิดของชุมชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประชาชน จำนวน 451 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยว่า

1. กลุ่มผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประชาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกันในด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ ด้านความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน งานอาชีพ และความสามารถใช้เทคโนโลยีการ

⁷⁹ถวิล คุณเศรษฐ์, “การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2538), บทคัดย่อ.

⁸⁰มานะ ร้อยคาพันธุ์, “การศึกษาคูณลักษณะที่เป็นจริงและลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2543), บทคัดย่อ.

ดำรงชีวิต ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย ด้านเห็นคุณค่าอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิใจในความเป็นไทย นอกนั้นไม่พบ ความแตกต่าง

2. ความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาในด้านความสามารถในการใช้ภาษาและความสามารถทางคณิตศาสตร์ และด้าน ความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการ มากกว่าประชาชน ส่วนด้านความสามารถในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน งานอาชีพ และ ความสามารถใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิต ผู้นำชุมชนมีความต้องการมากกว่าประชาชน สำหรับ ด้านอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย และด้านเห็นคุณค่าอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิใจในความเป็นไทย ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการ มากกว่าประชาชน

3. ชุมชนมีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

4. ชุมชนมีความเห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ จำเป็นในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีความต้องการเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้าน สุขภาพและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ และอันดับ 3 ได้แก่ ด้านเห็นคุณค่าลักษณะสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิใจในความเป็นไทย⁸¹

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮีกส์ (Heeks) ทำการวิจัย ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานสาธารณะ พบว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS) เป็นพื้นฐานขององค์กรสาธารณะที่จะค้นคว้าและ สนับสนุนการทำงานของผู้บริหาร ซึ่งบางครั้งจะละเลยการนำไปใช้ประโยชน์ งานวิจัยฉบับนี้เป็น การจัดระบบสารสนเทศในส่วนของบริการสาธารณะให้ถูกต้อง ประการแรกระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารใช้ในการติดตามและควบคุมระบบสนับสนุน สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ ระหว่างหน่วยงานกับสาธารณะในส่วนของปัจจัยนำเข้า กระบวนการประมวลผล ผลผลิต และ ผลกระทบซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับระบบสารสนเทศที่มีรูปแบบต้องใช้ในการตัดสินใจและ

⁸¹ ประภัสสร เผือกกษेत्र์, “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของชุมชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2545), บทคัดย่อ.

ได้คุณประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ที่สามารถทำได้ ประการสุดท้ายคือการใช้สารสนเทศในการติดต่อเป็นการภายในกับหน่วยงานบริหารภาครัฐ และหน่วยงานบริการสาธารณะ ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงในอเมริกา สหราชอาณาจักร แอฟริกา และเอเชีย⁸²

ซิงห์ (Singh) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจและทิศทางของระบบข้อมูลสารสนเทศ การศึกษา เฉพาะระบบข้อมูลสารสนเทศของวิทยาลัยชุมชนกลาง วาย เอ็ม ซี เอ ในชิคาโก โดยการศึกษาวิจัยมุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับพื้นฐานและองค์ประกอบของการตัดสินใจ ระบบข้อมูลสารสนเทศแบบใดที่ใช้ในการตัดสินใจ การสื่อสารแบบสอบถาม 2 ฉบับ ฉบับแรกสำรวจผู้บริหารระดับสูงและระดับกลาง ฉบับที่ 2 สำรวจผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสารสนเทศ จากการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ทุกระดับ ต้องการสารสนเทศที่เป็นทั้งสารสนเทศที่สรุปผลแล้ว และสารสนเทศที่แสดงรายละเอียดเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ
2. องค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร ได้แก่ ประสบการณ์เดิม การคาดการณ์ล่วงหน้า สารสนเทศจากคอมพิวเตอร์ จากที่ปรึกษาและวิธีอื่น ๆ
3. ผู้บริหารระดับสูงมีความเห็นว่าสารสนเทศยังมีไม่เพียงพอ ในขณะที่ผู้บริหารระดับกลางพอใจกับระบบที่มีอยู่ถึง 90%
4. ผู้บริหารระดับสูงประมาณ 75% ผู้บริหารระดับกลางประมาณ 25% และระดับปฏิบัติการประมาณ 50% ไม่เชื่อถือในข้อมูลได้จากระบบ

จากการศึกษาการตัดสินใจและทิศทางของสารสนเทศได้สรุปข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรจัดผู้ตัดสินใจที่มีความรู้ความสามารถในสายงานความรับผิดชอบ
2. ควรรายงานให้ผู้สารสนเทศ เกี่ยวกับความสามารถและข้อจำกัดของระบบข้อมูลสารสนเทศ⁸³

จีวล์นีย์ (Gwaltney) วิจัยรูปแบบของสารสนเทศเพื่อการบริหารสำหรับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารและวางแผนระยะยาว ซึ่งการศึกษาวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประยุกต์การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อให้การดำเนินงานการควบคุมและการวางแผนดียิ่งขึ้น การ

⁸²Richard Heeks, Public Sector Management Information Systems [Online], Accessed 22 November 2004. Available from <http://www.man.ac.uk/idpm>.

⁸³Hunsra B. Singh, "Decision making and Flow of Information A Study of Management Information Systems at Central YMCA Community College. "Dissertation Abstract International 42,4 (1981): 1454 – A.

รวบรวม การนำเสนอข้อมูลใช้เวลาน้อยลง และให้ผู้บริหารทุกระดับสามารถใช้สารสนเทศได้ทันเวลาถูกต้องและสมบูรณ์ รูปแบบสารสนเทศในสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย เพิ่มข้อมูลหลัก 5 เพิ่ม คือ บุคลากร นิสิตนักศึกษา ศิษย์เก่า งบประมาณ และอาคารสถานที่ สำหรับรูปแบบสารสนเทศนี้แตกต่างกันในแต่ละสถาบันตามองค์ประกอบและระบบย่อยของสถาบัน ฉะนั้นการจัดสารสนเทศต้องพิจารณาโครงสร้างของสถาบัน และความต้องการสารสนเทศเฉพาะของแต่ละสถาบัน⁸⁴

คาราดิมา (Karadima) ศึกษาเกี่ยวกับระบบข้อมูลสารสนเทศของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยชานดิเอโก เคอซิล โดยการวิจัยดังกล่าวได้กล่าวถึงความสำคัญของสารสนเทศ และสารสนเทศอาจารย์มีความสำคัญต่อการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างมากจุดมุ่งหมายของการศึกษานี้มุ่งไปที่กระบวนการวางแผนทางวิชาการ การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศตรวจสอบจำนวนอาจารย์และจัดการการสอนของอาจารย์แบบสอบถามจึงมุ่งศึกษาในองค์ประกอบที่เกี่ยวกับ 1) ลักษณะทั่วไปของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย 2) นโยบายและเกณฑ์ทางวิชาการที่ใช้ 3) กิจกรรมที่สำคัญที่จะประเมินงานของฝ่ายวิชาการ การสอน การวิจัย งานนันทนาการ งานบริการชุมชน การพัฒนาคณาจารย์ งานบริหารงานทั่วไป⁸⁵

คาพูตา (Kaputa) ได้ทำการศึกษาการนำไมโครคอมพิวเตอร์ มาใช้เพื่อการบริหารงานในสถาบันการศึกษาชั้นสูง พบว่า วิทยาการคอมพิวเตอร์ช่วยต่อการบริหารงานที่เคยถูกปิดกั้นในความคล่องตัวของการบริหารงานทั้งในสถาบันที่เป็นเครือข่าย สาขาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ทำให้สามารถทราบข้อมูลทางด้านตัวเลข การเงิน การงบประมาณได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นคอมพิวเตอร์ยังช่วยบันทึกและแสดงข้อมูลรายชื่อประวัติของนักศึกษา สามารถช่วยในการควบคุมความประพฤติของนักศึกษาให้อยู่ในระเบียบวินัยของสถาบันได้เป็นอย่างดี⁸⁶

⁸⁴Robert A. Gwaltney, "A Model Management Information System for an institutions of Higher," *Dissertation Abstract International* 43, 5 (1982): 1367 – A

⁸⁵Oscar Karadima, "Management Information System for Faculty Allocation institutions of Higher Education. A Case Study for the Universidad De Santiago De Chile" *Dissertation Abstract International* 57, 1 (1984) : 2414 – A.

⁸⁶Donna Marie. Kaputa, "How Have the Applications of computers Affected the Administration of Higher Education," *Dissertation Abstract International* 55, 6 (December 1994) : 1436 – A.

ไพบูลย์ (Paiboon) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทักษะของนักบริหารธุรกิจชั้นนำกับผู้บริหารโรงเรียนพาณิชย์ในประเทศไทย เกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการรู้จักใช้คอมพิวเตอร์ของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ทักษะการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์มีความจำเป็นมากในการเรียกใช้ข้อมูลและการคิดคำนวณ ทักษะดังกล่าวมีความสำคัญสำหรับนักศึกษาทั้งในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยตลอดระยะเวลา 4 ปีที่ศึกษา การจัดการระบบฐานข้อมูลด้านประวัติของนักศึกษาที่มีความสำคัญมากส่วนในด้านธุรกิจมีการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์มากกว่าในด้านการศึกษา⁸⁷

กู (Ku) ได้ศึกษาการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศที่ประสบความสำเร็จ ของหัวหน้างานที่รับผิดชอบงานด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ พบว่า ผลจากการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดระบบ ประสบผลสำเร็จในด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศในระบบงานของหน่วยงาน การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์การบริการด้านเครือข่าย ทำให้ผู้ใช้ทราบข้อมูลและสถิติจากระบบได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และถูกต้องมีประสิทธิภาพ⁸⁸

วีโรเวน (Wijnhoven) ได้ศึกษาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และควบคุมระบบอิเล็กทรอนิกส์ในหน่วยงานของทางราชการ พบว่าภารกิจในการปัจจุบันมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการทำงานส่วนใหญ่ความสำคัญต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นสำคัญ โดยมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยในการดำเนินงาน ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนี้จำเป็นต้องได้รับการฝึกการจัดการจัดระบบและการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มาเป็นอย่างดี⁸⁹

คิม (Kim) ได้ทำการศึกษาการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการองค์การให้เกิดประสิทธิภาพในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี พบว่า รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้เห็นความจำเป็นในการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการจัดการขององค์การ

---

⁸⁷Paiboon Kiattkamol, "The Importance of Computer Literacy Skills for Business Leaders Versus Business School Administrations in Thailand", Dissertation Abstract International 55, 10 (April 1995) : 3073 – A.

⁸⁸Catheina Yi – Fang Ku, "A Critical Success Factors Study of Management Information Systems Downsizing : From Management Information Systems Managers Perspectives." Dissertation Abstract International 55, 10 (April 1995) : 3022 – A.

⁸⁹Fons Wijnhoven, "Organizational Learning and Information Systems : The Case of Monitoring Information and Control Systems Machine Bureaucratic Organization," Dissertation Abstract International 56, 3 (February 1995) : 588 – A.

การดำเนินงานประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์และระบบข้อมูลสารสนเทศผู้ใช้บริการได้นำผลมาใช้ในการวิเคราะห์ จากการจัดระบบดังกล่าวได้รับผลที่แน่นอน⁹⁰ โดยสรุป จากข้อค้นพบในงานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานระดับใดยังมีปัญหาที่พบ กระบวนการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมีปัญหาด้านบุคลากรผู้รับผิดชอบงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ความพร้อมด้านสถานที่ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่าขาดการวางแผน ไม่มีการสำรวจความต้องการของผู้ใช้ ไม่มีการมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบโดยตรง เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บส่วนใหญ่จัดทำขึ้นเองเป็นลักษณะแบบฟอร์มด้านการตรวจสอบข้อมูล พบว่าข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมไม่มีการคัดเลือก ขาดการตรวจสอบข้อมูล พบว่าข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลไม่มีการคัดเลือก ขาดการตรวจสอบความเป็นปัจจุบัน ทำให้เก็บข้อมูลไว้ทั้งหมด ด้านการประมวลผล พบว่าข้อมูลสารสนเทศส่วนใหญ่จัดเป็นหมวดหมู่ตามประเภทและมีการสรุปเฉพาะเรื่อง บางแห่งยังประมวลผลด้วยมือทำให้เสียเวลา ขาดแคลนอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ ด้านการนำเสนอข้อมูล ส่วนใหญ่จะเป็นความเรียงจากตาราง ควรนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม เช่น แผนภูมิหรือกราฟ ด้านการนำข้อมูลไปใช้ส่วนใหญ่เพื่อการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและการวางแผน การควบคุมและการประเมินผลงาน แต่ยังคงขาดการนำข้อมูลไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อการบริหาร เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

บาล์วิน (Balwin, อ้างถึงใน ฉันทนา อุดมสิน, 2537 : 28) ได้ศึกษาเด็กอายุประมาณ 4 ขวบ จำนวน 67 คน พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมักจะเป็นคนซุกซน ก้าวร้าว ไม่ซื่อสัตย์ อยากรู้อยากเห็น และเป็นผู้นำของกลุ่ม⁹¹

⁹⁰Hyun – Sung Kim, “The Organizational of Public management Information Systems in Korea : A Principal – Agent Perspective. “Dissertation Abstract International 57, 1 (July 1996) : 446 – A.

⁹¹ฉันทนา อุดมสิน, “คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต ประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2537), 28 , อ้างจาก Bladwin, D.L. 1987. “The effect of two instructional methods on critical thinking,” Dissertation Abstracts International. 548-A.

วิกกินส์ และอาเทอร์ (Wiggins and Others, อ้างถึงใน ฉันทนา อุดมสิน. 2537 : 28) ได้ อ้างถึงการศึกษาของโกธ (Gough) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความวินัยในตนเอง ผลพบว่า ทั่วไปแล้วจะมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงกว่าผู้ที่ขาดวินัยในตนเองด้วย²

สรุป

การบริหารงานด้านการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาเป็นงานที่ท้าทาย มีความยุ่งยาก ซับซ้อนและมีความเสี่ยง ผู้บริหารการศึกษายุคใหม่นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ชาญฉลาด รอบคอบในด้านการบริหารการศึกษาแล้วยังต้องเป็นผู้ที่สามารถปรับตัว พลิกแพลงสถานการณ์ใน ด้านการตัดสินใจเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด การที่ผู้บริหารจะตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพนั้น จะต้องมีสารสนเทศที่ดีและมีประสิทธิภาพด้วย การมีระบบจัดทำสารสนเทศที่ดีได้สารสนเทศที่มี คุณภาพผู้บริหารนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ การวางแผน และการบริหารงานได้ เพื่อให้การบริหาร ระบบสารสนเทศเกิดประโยชน์กับสถานศึกษามากที่สุดควรมีการบริหารตามแนวคิดของ กรมสามัญศึกษาซึ่งประกอบด้วย ด้านการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการนำเสนอข้อมูลและ สารสนเทศ ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ ด้านการนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน และ ด้านเนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ เมื่อการบริหารระบบสารสนเทศเป็นไปอย่างเป็นระบบ และมีแบบแผนในการจัดการจึงทำให้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะเกิดขึ้นซึ่ง ประกอบด้วย

---

²ฉันทนา อุดมสิน, “คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต ประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2537), 28 , อ้างจาก Wiggins, Jerry S. and other. The Psychology of Personality. Reading, (Massachusetts : New York. Addison-Wesley Publishing, 1971) Dissertation Abstracts International.

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน 2) เพื่อทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 3) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยการวิเคราะห์ (unit of analysis) การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย รายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จึงได้กำหนดการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ศึกษาปัญหาและความต้องการจากสภาพความเป็นจริงจากคำרא เอกสาร ข้อมูลสถิติ พร้อมแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการและเสนอโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ดำเนินการสร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) พร้อมสามารถนำไปเก็บข้อมูลโดยใช้เป็นแบบสอบถามกับรองผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูในโรงเรียนทุกท่าน

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

รายงานผลการวิจัยเป็นขั้นตอนของการจัดทำร่างรายงานการวิจัยนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบทำการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องที่คณะกรรมการผู้ควบคุมได้ให้คำแนะนำเสนอแนะ เพื่อนำมาจัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

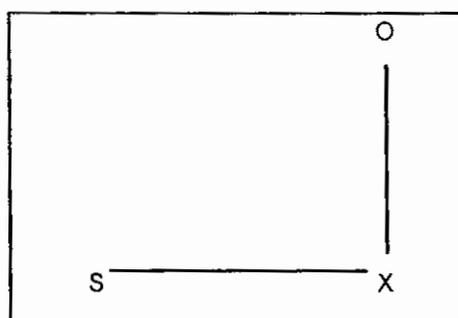
เพื่อให้การวิจัยมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย แผนแบบงานวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือ ลักษณะข้อมูลและการเก็บข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร ที่ศึกษา เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยใน ลักษณะของตัวอย่างกลุ่มเดียว ตรวจสอบสภาพตามความเป็นจริงโดยไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผังได้ดังนี้

- เมื่อ S หมายถึง ประชากร
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 7 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล

จากประชากรที่ได้มานี้ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ตอบแบบสอบถาม คือ รองผู้อำนวยการฝ่าย วิชาการ โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระ ครูผู้สอนทุกกลุ่มวิชาทั้ง 7 โรงเรียน จะได้ผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 308 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

ลำดับ ที่	ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนในเขตคลองสาน	ผู้ให้ข้อมูล			
		ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ	หัวหน้ากลุ่ม สาระ	ครู	รวม
1	โรงเรียนวัดสุทธาราม	1	8	62	71
2	โรงเรียนวัดทองเปลง	1	8	50	59
3	โรงเรียนวัดเสวตฉัตร	1	8	56	65
4	โรงเรียนวัดสุวรรณ	1	8	42	51
5	โรงเรียนวัดทองธรรมชาติ	1	8	14	23
6	โรงเรียนวัดทองนพคุณ	1	8	10	19
7	โรงเรียนวัดพิชัยญาติ	1	8	11	20
	รวม	7	56	245	308

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรหลักสองกลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยมี ตัวแปรพื้นฐานเป็นตัวแปรประกอบดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ ตัวแปรด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรต้น ตัวแปรที่ศึกษาแบ่งออกเป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตามดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารระบบสารสนเทศ (X_{01}) ตามแนวคิดของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมินออกเป็น 5 ด้าน คือ

2.1.1 ด้านการจัดระบบสารสนเทศ (X_1) โดยมีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสารสนเทศอย่างเป็นระบบ มีบุคลากรรับผิดชอบ มีการจัดองค์การ มีการกำหนดหน้าที่ของบุคลากร และมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร มีการจัดห้องสารสนเทศหรือมุมสารสนเทศอย่างเหมาะสม

2.1.2 ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ (X_2) โดยมีการจัดบอร์ดแสดงสารสนเทศ มีแนวปฏิบัติการให้บริการ มีรายงานด้านสารสนเทศโดยเฉพาะ มีเอกสารและสื่อสิ่งพิมพ์บันทึกสารสนเทศของโรงเรียน และมีวิธีการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย

2.1.3 ด้านการพัฒนาาระบบสารสนเทศ (X₃) มีแผนปฏิบัติการพัฒนางานสารสนเทศอย่างเป็นระบบ มีการให้ความรู้และส่งเสริมบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการจัดทำและใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงาน การสร้างเสริมบุคลากรให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของสารสนเทศ การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรด้านสารสนเทศ มีการร่วมมือประสานงานของบุคลากรในโรงเรียน การวิเคราะห์นโยบายสู่แนวปฏิบัติ และการประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสารสนเทศ

2.1.4 ด้านการนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน (X₄) มีการรวบรวมจัดเก็บอย่างเป็นหมวดหมู่และใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานด้านการวางแผนหรือการตัดสินใจ มีการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเป็นสารสนเทศที่มีความหมาย มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการพัฒนาและให้การสนับสนุนการใช้สารสนเทศอย่างจริงจัง

2.1.5 ด้านเนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ (X₅) มีการติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของผู้ที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอ มีการรายงานข้อมูลแก่หน่วยเหนือและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทันกำหนดเวลา มีการประเมินการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง ทุกสิ้นปีการศึกษา มีการวิเคราะห์และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต้องใช้ในโรงเรียนและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันเสมอ

3. ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน (Y_{๑๐๐}) แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

3.1.1 มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (Y₁) ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตาม ระเบียบและหลักเบื้องต้นของแต่ละศาสนา ชื่อสัตย์ สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับระดับอาชีวศึกษา) มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประหยัด ใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัด และคุ้มค่าทั้งของตนเองและส่วนรวม

3.1.2 มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย (Y₂) ผู้เรียนมีความเคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติ และผู้ใหญ่ รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเอง และเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีความรู้และปฏิบัติตนตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3.1.3 มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (Y₃) ผู้เรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเอง และสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ส่วนรวม มีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยความสนใจ ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

3.1.4 มาตรฐานที่.4 ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ (Y_4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ และมีความคิดรวบยอด สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ความถูกต้อง ครอบคลุมสาเหตุผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

3.1.5 มาตรฐานที่.5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (Y_5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มวิชา หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และ วิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

3.1.6 มาตรฐานที่.6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Y_6) ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนในการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

3.1.7 มาตรฐานที่.7 ผู้เรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมไทย (Y_7) ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง มีความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่นและนำมาใช้ได้ชื่นชม และสืบสานศิลปะวัฒนธรรมและประเพณี ที่ดีงามของท้องถิ่นและของไทย

3.1.8 มาตรฐานที่.8 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้มีบุคลิกภาพที่ดี (Y_8) ผู้เรียนรู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น รู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทางตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้

3.1.9 มาตรฐานที่.9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (Y_9) ผู้เรียนสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอน และผลงานมีประสิทธิภาพ ขยัน อดทน และเอื้อรอบคุณในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็น และความสามารถของคนอื่นร่วมรับผิดชอบ ผลงานของกลุ่ม) มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

3.1.10 มาตรฐานที่.10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี (Y_{10})

ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน ว่าเร็งแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

3.1.11 มาตรฐานที่.11 ผู้เรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา (Y_{11}) ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์

3.1.12 มาตรฐานที่.12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา (Y_{12}) ผู้เรียนมีความชื่นชมและสามารถร่วมกิจกรรม ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ จำนวนออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามแนวคิดของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และพัฒนามาจากนางสาวศิริวรรณ ผ่องภิรมย์ ทั้งหมด 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการจัดระบบสารสนเทศ	จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 1-10)
2. ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ	จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 11-20)
3. ด้านการพัฒนาาระบบสารสนเทศ	จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 21-30)
4. ด้านการนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน	จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 31-40)
5. ด้านเนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ	จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 41-50)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก และพัฒนามาจากนายมานูช เกาภูทอง ทั้งหมด 12 มาตรฐาน จำนวน 47 ข้อ ดังนี้

3.1.1 มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
จำนวน 4 ข้อ (ข้อ 1-4)

3.1.2 มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย
จำนวน 5 ข้อ (ข้อ 5-9)

- 3.1.3 มาตรฐานที่.3 ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
จำนวน 4 ข้อ (ข้อ 10-13)
- 3.1.4 มาตรฐานที่.4 ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มี วิจารณ์ญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์
จำนวน 3 ข้อ (ข้อ 14-16)
- 3.1.5 มาตรฐานที่.5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
จำนวน 4 ข้อ (ข้อ 17-20)
- 3.1.6 มาตรฐานที่.6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการ เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
จำนวน 4 ข้อ (ข้อ 21-24)
- 3.1.7 มาตรฐานที่.7 ผู้เรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและ วัฒนธรรมไทย
จำนวน 3 ข้อ (ข้อ 25-27)
- 3.1.8 มาตรฐานที่.8 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้มีบุคลิกภาพที่ดี
จำนวน 5 ข้อ (ข้อ 28-32)
- 3.1.9 มาตรฐานที่.9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
จำนวน 4 ข้อ (ข้อ 33-36)
- 3.1.10 มาตรฐานที่.10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
จำนวน 5 ข้อ (ข้อ 37-41)
- 3.1.11 มาตรฐานที่.11 ผู้เรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา
จำนวน 3 ข้อ (ข้อ 42-44)
- 3.1.12 มาตรฐานที่.12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
จำนวน 3 ข้อ (ข้อ 45-47)

แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ของไลเคิร์ต (Likert's five rating scale)¹ มีความหมายและค่าน้ำหนักดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับมาก มีน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง มีน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับน้อย มีน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสานกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลค้นคว้ามาประมวล กำหนดโครงสร้างตามความเหมาะสม เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถาม แล้วดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยใช้เทคนิค IOC (Index of item Objective Congruence)

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูในโรงเรียน จำนวน 30 คน จากโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร

---

¹ Rensis Likert, New Pattern of Management (New York: Mc Graw-Hill Book Company, 1961), 74.

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น(reliability)ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)² โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ .9571 ตอนที่ 3 เท่ากับ .9654

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1)ทำหนังสือบันทึกถึงบัณฑิตวิทยาลัยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาและภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากร ของสำนักงานเขตคลองสาน สังกัด สำนักการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอนและคำนวณค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (%) พร้อมนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล และได้นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย เป็นรายข้อรายด้านและโดยภาพรวม ทั้งนี้ในการกำหนดมาตรฐานส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทราบระดับการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสานกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนนั้น ผู้วิจัยได้ใช้มาตราส่วนประเมินค่าตามแนวคิดของเบสท์ (Best)³ รายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่า การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

² Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing*, 3rd ed. (New York: Harper & Row Publisher, 1974), 161.

³ John W. Best, *Research in Education* (New York: Prentice, Inc., 1970), 87.

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่า การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 แสดงว่า การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 แสดงว่า การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 แสดงว่า การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสานกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยวิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูในโรงเรียน รวมจำนวน 308 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นเกี่ยวกับการบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสานตามแนวคิดของ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน สำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และวิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน จำนวน 308 ฉบับ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้สอน โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 290 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.16 ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน

ตอนที่ 3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ในส่วนสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 290 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้สอน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ		หัวหน้ากลุ่มสาระ		ครูผู้สอน		รวมผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ								
1.ชาย	4	426	17	18.09	73	77.66	94	32.41
2.หญิง	3	153	39	19.90	154	77.04	196	67.59
รวม	7	241	56	19.31	227	78.28	290	100.00
อายุ								
1. ต่ำกว่า 30 ปี	-	-	2	3.33	58	96.67	60	20.69
2. 30 - 40 ปี	1	1.67	31	51.67	99	75.57	131	45.17
3. 41 - 50 ปี	6	10.00	23	38.33	55	65.48	84	28.97
4. 51 - 60 ปี	-	-	-	-	15	100.00	15	5.17
รวม	7	241	56	19.31	227	78.28	290	100.00
ระดับการศึกษาสูงสุด								
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-	-	-	-	-
2. ปริญญาตรี	-	-	50	20.58	193	79.42	243	83.79
3. ปริญญาโท	7	14.89	6	12.77	34	72.34	47	16.21
4. ปริญญาเอก	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	7	241	56	19.31	227	78.28	290	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน								
1. 1 - 5 ปี	-	-	-	-	55	100.00	55	18.97
2. 6 - 10 ปี	-	-	27	25.71	78	74.29	105	36.20
3. 11 - 15 ปี	7	7.64	23	25.27	61	67.03	91	31.38
4. 15 ปีขึ้นไป	-	7.69	6	15.38	33	84.62	39	13.45
รวม	7	241	56	19.31	227	78.28	290	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 67.59 เพศชาย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 32.41 อายุอยู่ในระหว่าง 30 - 40 ปี มากที่สุด จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 45.17 อายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี น้อยที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.17 ระดับการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ

83.79 ระดับปริญญาโท น้อยที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 16.21 ประสบการณ์ในการทำงาน อยู่ในระหว่าง 6 – 10 ปี มากที่สุด จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 36.21 ประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 13.45 เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ เป็นเพศชาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.26 เพศหญิง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.53 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 อายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 ระดับการศึกษา ระดับปริญญาโท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.89 ประสบการณ์ในการทำงาน อายุราชการ ระหว่าง 11 – 15 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 19.90 เพศชาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 18.09 อายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 51.67 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 38.33 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 20.58 ระดับปริญญาโท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.77 ประสบการณ์ในการทำงาน อายุราชการระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 25.71 อายุราชการระหว่าง 11 – 15 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.27 อายุราชการ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูผู้สอน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 เพศชาย จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 77.66 อายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 75.57 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 96.67 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 65.48 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 79.42 ระดับปริญญาโท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 72.34 ประสบการณ์ในการทำงาน อายุราชการระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 74.29 อายุราชการระหว่าง 11 – 15 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 67.03 อายุราชการระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 อายุราชการ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 84.62

ตอนที่ 2 การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน

การวิเคราะห์ระดับการบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสานเพื่อตอบคำถามการวิจัย ข้อที่ 1 การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสานอยู่ในระดับใด โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกรายด้าน และภาพรวม โดยการนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวความคิดของเบสต์ (Best) ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน โดยภาพรวม

(n=290)

การบริหารระบบสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการจัดระบบสารสนเทศ	3.978	0.522	มาก
2. ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ	3.946	0.550	มาก
3. ด้านการพัฒนาาระบบสารสนเทศ	3.892	0.547	มาก
4. ด้านการนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน	3.936	0.558	มาก
5. ด้านเนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ	3.931	0.554	มาก
รวม	3.937	0.473	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.937$, S.D.= 0.473) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดระบบสารสนเทศ ($\bar{X}=3.978$, S.D.=0.522) ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ($\bar{X}=3.946$, S.D.= 0.550) ด้านการนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน ($\bar{X}=3.936$, S.D.= 0.558) ด้านเนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ ($\bar{X}=3.931$, S.D.=0.554) และด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ ($\bar{X}=3.892$, S.D.= 0.547)

การวิเคราะห์การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน สามารถวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจำแนกเป็นรายด้าน ตั้งแต่ตารางที่ 5 - 9 ประกอบคำอธิบายแต่ละตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียน
ในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านการจัดการระบบสารสนเทศ

(n=290)

ข้อที่	การจัดการระบบสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	โรงเรียนจัดตั้งคณะทำงานและกำหนดขอบข่ายงานสารสนเทศที่มีความเหมาะสมชัดเจน	4.262	0.634	มาก
2.	โรงเรียนทำแผนปฏิบัติการด้านสารสนเทศและปฏิบัติตามแผนอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกัน	3.948	0.595	มาก
3.	โรงเรียนมีแผนงาน / งาน/ โครงการ เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศที่ชัดเจน	4.003	0.746	มาก
4.	โรงเรียนมีงบประมาณสำหรับดำเนินการด้านสารสนเทศอย่างเพียงพอ	3.793	0.705	มาก
5.	คณะกรรมการหรือกระทำงานเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนร่วมมือกัน	4.024	0.718	มาก
6.	การปฏิบัติงานของบุคลากรผู้รับผิดชอบด้านสารสนเทศบรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม	3.807	0.742	มาก
7.	บุคลากรทำหน้าที่ให้บริการด้านสารสนเทศอำนวยความสะดวกแก่ผู้ขอใช้บริการได้	3.883	0.828	มาก
8.	โรงเรียนกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเหมาะสมชัดเจน	4.207	0.649	มาก
9.	โรงเรียนมีศูนย์ปฏิบัติการสารสนเทศเพื่อจัดหาจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้บริการสารสนเทศเฉพาะเรื่องแก่ผู้ใช้	3.886	0.631	มาก
10.	การจัดห้องสารสนเทศหรือมุมสารสนเทศมีความเหมาะสมเป็นสัดส่วนและเป็นระเบียบ	3.969	0.778	มาก
รวม		3.978	0.522	มาก

จากตารางที่ 4 การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านการจัดการระบบสารสนเทศ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.978$, S.D.= 0.522) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดตั้งคณะทำงานและ

กำหนดขอบข่ายงานสารสนเทศที่มีความเหมาะสมชัดเจน ($\bar{X}=4.262$,S.D.=0.634) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเหมาะสมชัดเจน ($\bar{X}=4.207$, S.D.= 0.649) และ โรงเรียนมีงบประมาณสำหรับดำเนินการด้านสารสนเทศอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ($\bar{X}=3.793$, S.D.= 0.705)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียน
ในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ

(n=290)

ข้อที่	การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	โรงเรียนมีเอกสารที่กำหนดวิธีการ และระยะเวลา ในการปฏิบัติงานด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.866	0.743	มาก
2.	โรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจนในการ จัดเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละครั้ง	3.997	0.760	มาก
3.	โรงเรียนมีวิธีการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลที่ทำให้ได้ ข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้	3.914	0.713	มาก
4.	โรงเรียนมีคู่มือการใช้โปรแกรม คำสั่งคอมพิวเตอร์ หรือเอกสารหรือคู่มือการปฏิบัติงานที่ต้องใช้เป็น ประจำ	3.928	0.779	มาก
5.	โรงเรียนมีการประมวลผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ให้รูปแบบที่สวยงามและดึงดูดใจ	3.855	0.758	มาก
6.	โรงเรียนมีวิธีการป้องกันความเสียหายของข้อมูล ด้วยการสำรอง (Back up) ทุกครั้งเมื่อเสร็จงาน หรือมีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล สารสนเทศ	3.934	0.780	มาก
7.	โรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านข้อมูลสารสนเทศ โดยตรง เพื่อทำหน้าที่เก็บรักษา แก้ไข หรือ อนุญาตให้ผู้อื่นใช้	3.928	0.757	มาก
8.	โรงเรียนจัดป้ายนิเทศ หรือสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับ สารสนเทศของโรงเรียนอย่างหลากหลาย	4.103	0.737	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=290)

ข้อที่	การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
9.	โรงเรียนมีโสตทัศนวัสดุ เพื่อบันทึกข้อมูล สารสนเทศของโรงเรียน โดยสื่อความหมายในรูป ของรูปภาพ แผนที่ แผนภูมิ ภาพนิ่ง วิทยู โทรทัศน์ วีดิทัศน์ เครื่องบันทึกเสียงและอื่น ๆ	3.979	0.633	มาก
10.	โรงเรียนประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ อย่าง แพร่หลายและต่อเนื่อง	3.959	0.743	มาก
รวม		3.946	0.550	มาก

จากตารางที่ 5 การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.946$, S.D.= 0.550) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยโรงเรียนจัดป้ายนิเทศ หรือสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับสารสนเทศของโรงเรียนอย่างหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.103$, S.D.=0.737) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจนในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละครั้ง ($\bar{X}=3.997$, S.D.= 0.760) และ โรงเรียนมีการประมวลผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ให้รูปแบบที่สวยงามและดึงดูดใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.855$, S.D.= 0.758)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียน
ในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ

(n=290)

ข้อที่	การพัฒนาระบบสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	โรงเรียนปลูกฝังให้บุคลากรตระหนักถึง ความสำคัญของสารสนเทศ	3.810	0.741	มาก
2.	โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ จัดทำและใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงาน	3.955	0.750	มาก
3.	โรงเรียนมีการคิดวิเคราะห์นโยบายด้าน สารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา มี แผนงาน งาน/โครงการ เพื่อพัฒนาระบบ สารสนเทศของโรงเรียน	3.886	0.765	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n=290)

ข้อที่	การพัฒนาระบบสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
4.	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสารสนเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ	3.872	0.772	มาก
5.	โรงเรียนมีกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ เช่น ศึกษาดูงาน อบรม สัมมนา	3.803	0.729	มาก
6.	โรงเรียนพัฒนาความรู้แก่บุคลากรในเรื่องเกี่ยวกับสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.941	0.771	มาก
7.	โรงเรียนมีข้อเสนอแนะแก่บุคลากรเกี่ยวกับประโยชน์และข้อจำกัดของการใช้คอมพิวเตอร์	4.114	0.723	มาก
8.	โรงเรียนให้ข้อมูลด้านกฎหมายแก่บุคลากร เช่น ลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาของผู้ที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์	3.828	0.684	มาก
9.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเท่าเทียมกัน	3.952	0.724	มาก
10.	โรงเรียนมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของผู้ที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอ	3.755	0.690	มาก
รวม		3.892	0.547	มาก

จากตารางที่ 6 การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.892, S.D.=0.547$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยโรงเรียนมีข้อเสนอแนะแก่บุคลากรเกี่ยวกับประโยชน์และข้อจำกัดของการใช้คอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.114, S.D.=0.723$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำและใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=3.955, S.D.=0.750$) และ โรงเรียนมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการ

ปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของผู้ที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.755$, S.D.= 0.690)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียน
ในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านการนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน

(n=290)

ข้อที่	การนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นเพื่อใช้ประกอบในการบริหารงานหรือการตัดสินใจเป็นเฉพาะการ	3.986	0.811	มาก
2.	โรงเรียนกำหนดขอบข่ายที่ใช้ประกอบการปฏิบัติงานหรือการตัดสินใจ	3.821	0.732	มาก
3.	โรงเรียนมีระบบการเก็บรักษาข้อมูลที่เปิดเผยได้และเปิดเผยไม่ได้	3.941	0.780	มาก
4.	โรงเรียนกำหนดขั้นตอนในการนำสารสนเทศไปใช้บริหารงานและวางแผน	3.883	0.716	มาก
5.	โรงเรียนกำหนดขอบข่ายข้อมูลที่เป็นต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร	3.969	0.736	มาก
6.	โรงเรียนนำเสนอสารสนเทศที่ใช้ประกอบการบริหารงานหรือการตัดสินใจเพื่อความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.814	0.762	มาก
7.	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ สรุปข้อมูลสารสนเทศที่มีความสำคัญให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ	4.128	0.726	มาก
8.	ฝ่ายบริหารของโรงเรียนใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการวางแผนหรือการตัดสินใจ	3.903	0.648	มาก
9.	บุคลากรในโรงเรียนใช้สารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติงานเป็นประจำ	4.021	0.730	มาก
10.	ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนการพัฒนาและการใช้สารสนเทศอย่างจริงจัง	3.897	0.713	มาก
รวม		3.936	0.558	มาก

จากตารางที่ 7 การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านการนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.936$, S.D.= 0.558) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยโรงเรียนมีการวิเคราะห์ สรุปข้อมูลสารสนเทศที่มีความสำคัญให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.128$, S.D.=0.726) รองลงมา ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนใช้สารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติงานเป็นประจำ ($\bar{X}=4.021$, S.D.= 0.730) และ โรงเรียนนำเสนอสารสนเทศที่ใช้ประกอบการบริหารงานหรือการตัดสินใจเพื่อความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.814$, S.D.= 0.762)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียน
ในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านเนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ

(n=290)

ข้อที่	เนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	โรงเรียนรวบรวมข้อมูลสารสนเทศทั้งภายนอกและภายในที่จำเป็นต่อหน่วยงาน	4.010	0.774	มาก
2.	โรงเรียนวิเคราะห์และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็น เช่น ผลการเรียนตามรายวิชา/ระดับชั้นต่าง ๆ จำนวนบุคลากรในโรงเรียน รายงานการปฏิบัติงาน แผนงาน/โครงการต่าง ๆ งบประมาณ รายการครุภัณฑ์ และคำสั่งต่าง ๆ	3.852	0.707	มาก
3.	โรงเรียนรายงานข้อมูลแก่หน่วยเหนือ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทันเวลา	3.948	0.754	มาก
4.	โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่จัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นปัจจุบัน	3.793	0.670	มาก
5.	โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่จัดเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง	4.014	0.749	มาก
6.	โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่จัดเก็บได้ตรงตามความต้องการ	3.848	0.765	มาก
7.	โรงเรียนมีการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวม	4.110	0.702	มาก

ข้อที่	เนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
	วิเคราะห์ไว้เป็นปัจจุบันเสมอ			

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n=290)

ข้อที่	เนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
8.	โรงเรียนมีระบบการจัดเก็บสารสนเทศที่ค้นหาและนำไปใช้ได้สะดวก	3.876	0.664	มาก
9.	โรงเรียนติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของผู้ที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอ	4.024	0.718	มาก
10.	โรงเรียนประเมินการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง	3.831	0.732	มาก
รวม		3.931	0.554	มาก

จากตารางที่ 8 การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านเนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.931$, S.D.=0.554) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยโรงเรียนมีการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวม วิเคราะห์ไว้เป็นปัจจุบันเสมอมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.110$, S.D.=0.702) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของผู้ที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.024$, S.D.=0.718) และ โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่จัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.793$, S.D.=0.670)

ตอนที่ 3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน

การวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน อยู่ในระดับใด ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกโดยภาพรวมและรายด้านโดยการนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวความคิดของเบสท์ (Best) ดังนี้

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน โดยภาพรวม

(n=290)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	4.151	0.555	มาก
2.	ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย	4.111	0.603	มาก
3.	ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	4.072	0.587	มาก
4.	ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์	4.113	0.613	มาก
5.	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	4.103	0.562	มาก
6.	ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.059	0.547	มาก
7.	ผู้เรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย	4.115	0.575	มาก
8.	ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้มีบุคลิกภาพที่ดี	4.066	0.533	มาก
9.	ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	4.135	0.541	มาก
10.	ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	4.183	0.530	มาก
11.	ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา	4.137	0.584	มาก
12.	ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	4.217	0.548	มาก
	รวม	4.122	0.454	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.122$, S.D.= 0.454) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ($\bar{X}=4.217$, S.D.=0.548) ด้านผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ($\bar{X}=4.183$, S.D.= 0.530) ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{X}=4.151$, S.D.= 0.555) ด้านผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา ($\bar{X}=4.137$, S.D.=0.584) ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ($\bar{X}=4.135$, S.D. =0.541) ด้านผู้เรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมไทย ($\bar{X}=4.115$, S.D.= 0.575) ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X}=4.113$, S.D.= 0.613) ด้านผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X}=4.111$, S.D.= 0.603) ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ($\bar{X}=4.103$, S.D.= 0.562) ด้านผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=4.072$, S.D.= 0.587) ด้านผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้มีบุคลิกภาพที่ดี ($\bar{X}=4.066$, S.D.= 0.533) และด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.059$, S.D.= 0.547)

การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน สามารถวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจำแนกเป็นรายข้อ ดังตารางที่ 11-22 ดังนี้ ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

(n=290)

ข้อที่	ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ	4.283	0.647	มาก
2.	ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต	4.079	0.586	มาก
3.	ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อต่อแม่	4.200	0.687	มาก
4.	ผู้เรียนมีความประหยัด รู้จักใช้สิ่งของและ	4.041	0.680	มาก

ข้อที่	ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
	ทรัพย์สินอย่างคุ้มค่า			
	รวม	4.151	0.522	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.151$, S.D.=0.522) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.283$,S.D.=0.647) รองลงมา ได้แก่ ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ($\bar{X}=4.200$, S.D.= 0.687) และผู้เรียนมีความประหยัด รู้จักใช้สิ่งของ และทรัพย์สินอย่างคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.041$, S.D.= 0.680)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย

(n=290)

ข้อที่	เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีความเคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่	4.155	0.772	มาก
2.	ผู้เรียนรู้จักรักษาสีทิวทัศน์เสรีภาพของตนเอง และเคารพในสิทธิภาพของผู้อื่น	4.010	0.718	มาก
3.	ผู้เรียนมีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย	4.131	0.728	มาก
4.	ผู้เรียนร่วมกิจกรรมในการพัฒนาโรงเรียนและท้องถิ่น	4.086	0.683	มาก
5.	ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.172	0.743	มาก
	รวม	4.111	0.603	มาก

จากตารางที่ 11 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.111$, S.D.=0.603) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ($\bar{X}=4.172$,S.D.=0.743)

รองลงมา ได้แก่ ผู้เรียนมีความเคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่ ($\bar{X}=4.155$, S.D.= 0.772) และผู้เรียนรู้จักรักษาสิทธิเสรีภาพของตนเอง และเคารพในสิทธิภาพของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.010$, S.D.= 0.718)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

(n=290)

ข้อที่	มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	ผู้เรียนรู้คุณค่าและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม	4.203	0.663	มาก
2.	ผู้เรียนปฏิบัติตน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม	4.010	0.631	มาก
3.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.117	0.725	มาก
4.	ผู้เรียนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า	3.959	0.675	มาก
รวม		4.072	0.587	มาก

จากตารางที่ 12 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.111$, S.D.= 0.603) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ผู้เรียนรู้คุณค่าและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=4.203$, S.D.=0.663) รองลงมา ได้แก่ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=4.117$, S.D.= 0.725) และผู้เรียนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.959$, S.D.= 0.675)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิด
สังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

(n=290)

ข้อที่	ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรองและ มีวิสัยทัศน์	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมี เหตุผล	4.162	0.743	มาก
2.	ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มมีจินตนาการ	4.059	0.655	มาก
3.	ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.117	0.716	มาก
รวม		4.113	0.613	มาก

จากตารางที่ 13 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลอง
สาน ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์
คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.113$, S.D.= 0.613) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด
วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.162$, S.D.=0.743) รองลงมา ได้แก่ ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจ
และแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 4.117$, S.D.= 0.716) และผู้เรียนมีความคิดริเริ่มมี
จินตนาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.059$, S.D.= 0.655)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตาม
หลักสูตร

(n=290)

ข้อที่	มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การ ประเมินตามหลักสูตร	4.090	0.659	มาก
2.	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในการ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.148	0.703	มาก
3.	ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร ได้อย่างน้อย 1 ภาษา	3.976	0.698	มาก
4.	นักเรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้	4.197	0.685	มาก
รวม		4.072	0.587	มาก

จากตารางที่ 14 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลอง
สาน ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=$
4.072, S.D.= 0.587) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด
ได้แก่ นักเรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ ($\bar{X}=4.197$,S.D.=0.685) รองลงมา ได้แก่ ผู้เรียนมี
ความสามารถในการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.148$, S.D.= 0.703)
และผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารได้อย่างน้อย 1 ภาษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
($\bar{X}=3.976$, S.D.= 0.698)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วย
ตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

(n=290)

ข้อที่	มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการ เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จาก แหล่งต่าง ๆ	4.100	0.671	มาก
2.	ผู้เรียนรู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล	4.017	0.755	มาก
3.	ผู้เรียนรักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่ง ความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน	4.169	0.662	มาก
4.	ผู้เรียนสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และ ประสบการณ์ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง	3.948	0.634	มาก
รวม		4.059	0.547	มาก

จากตารางที่ 15 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลอง
สาน ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่าง
ต่อเนื่อง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.059$, S.D.= 0.547) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ใน
ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ผู้เรียนรักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้
และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 4.169$, S.D.=0.662) รองลงมา ได้แก่ ผู้เรียนมีความ
กระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.100$, S.D.= 0.671) และผู้เรียนสามารถสรุป
ประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.948$,
S.D.= 0.634)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในภูมิปัญญาไทย
ศิลปะและวัฒนธรรมไทย

(n=290)

ข้อที่	เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทยศิลปะและวัฒนธรรมไทย	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง	4.190	0.682	มาก
2.	ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำมาใช้ได้	4.028	0.605	มาก
3.	ผู้เรียนมีความชื่นชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ค้ำจุนของท้องถิ่น	4.128	0.716	มาก
รวม		4.115	0.575	มาก

จากตารางที่ 16 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมไทย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.115$, S.D.= 0.575) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ($\bar{X} = 4.190$, S.D.=0.682) รองลงมา ได้แก่ ผู้เรียนมีความชื่นชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ค้ำจุนของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.128$, S.D.= 0.716) และผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำมาใช้ได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.028$, S.D.= 0.605)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเอง ได้มีบุคลิกภาพที่ดี
(=290)

ข้อที่	รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้มีบุคลิกภาพที่ดี	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	ผู้เรียนรู้ความถนัด ความสามารถและความสนใจ ของตนเอง	4.045	0.656	มาก
2.	ผู้เรียนรู้ข้อดี ข้อด้อยของตนเองและพยายาม ปรับปรุงแก้ไข	4.114	0.664	มาก
3.	ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกและ ให้เกียรติผู้อื่น	3.976	0.693	มาก
4.	ผู้เรียนรู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยา มารยาท และการแต่งกาย	4.162	0.674	มาก
5.	ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทางตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้	4.031	0.662	มาก
รวม		4.066	0.533	มาก

จากตารางที่ 17 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลอง
สาน ด้านผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้มีบุคลิกภาพที่ดี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.066$,
S.D.=0.533) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ผู้
เรียนรู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยา มารยาท และการแต่งกาย ($\bar{X}=4.162$, S.D.=0.674) รองลงมา
ได้แก่ ผู้เรียนรู้ข้อดี ข้อด้อยของตนเองและพยายามปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X}=4.114$, S.D.=0.664) และ
ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกและให้เกียรติผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.976$,
S.D.=0.693)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน
สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

(n=290)

ข้อที่	มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีความสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอน และมีผลงานที่มีประสิทธิภาพ	4.100	0.716	มาก
2.	ผู้เรียนมีความขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการ ทำงาน	4.214	0.688	มาก
3.	ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม	4.076	0.577	มาก
4.	ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	4.152	0.669	มาก
รวม		4.135	0.541	มาก

จากตารางที่ 18 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลอง
สาน ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดี
ต่ออาชีพสุจริต โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.135$, S.D.= 0.541) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ผู้เรียนมีความขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบ
ในการทำงาน ($\bar{X} = 4.214$, S.D.= 0.688) รองลงมา ได้แก่ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ($\bar{X} = 4.152$,
S.D.= 0.669) และผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.076$, S.D.=
0.577)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีความสุข สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

(n=290)

ข้อที่	มีความสุข สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง	4.272	0.638	มาก
2.	ผู้เรียนมีความร่าเริงแจ่มใส	4.179	0.613	
3.	ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคล ทั่วไป	4.186	0.665	มาก
4.	ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพตนเอง รักการออกกำลังกาย	4.134	0.633	มาก
5.	ผู้เรียนรู้จักป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ	4.141	0.631	มาก
รวม		4.183	0.530	มาก

จากตารางที่ 19 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลอง
สาน ด้านผู้เรียนมีความสุข สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.183$,
S.D.= 0.530) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่
ผู้เรียนมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ($\bar{X} = 4.272$, S.D.=0.638) รองลงมา ได้แก่ ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
กับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 4.186$, S.D.= 0.665) และผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพตนเอง รักการ
ออกกำลังกาย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.134$, S.D.= 0.633)

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา

(n=290)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่ง เสพติดและสิ่งมอมเมา	4.200	0.645	มาก
2.	ผู้เรียนไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดจากสิ่งมอมเมา	4.093	0.613	มาก
3.	ผู้เรียนไม่แสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด	4.117	0.725	มาก
รวม		4.137	0.584	มาก

จากตารางที่ 20 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลอง
สาน ด้านผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =
4.137, S.D.= 0.584) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด
ได้แก่ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ($\bar{X}$ =
4.200 ,S.D.=0.645) รองลงมา ได้แก่ ผู้เรียนไม่แสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด ($\bar{X}$ =4.117,
S.D.= 0.725) และผู้เรียนไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดจากสิ่งมอมเมา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ =4.093,
S.D.=0.613)

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้าน
ศิลปะ ดนตรี และกีฬา

(n=290)

ข้อที่	มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ	4.269	0.609	มาก
2.	ผู้เรียนมีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	4.169	0.630	มาก
3.	ผู้เรียนมีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านกีฬา	4.214	0.703	มาก
รวม		4.217	0.548	มาก

จากตารางที่ 21 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลอง
สาน ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา โดยภาพรวม อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.217$, S.D.= 0.548) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ผู้เรียนมีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ($\bar{X} = 4.269$, S.D.= 0.609)
รองลงมา ได้แก่ ผู้เรียนมีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านกีฬา ($\bar{X} = 4.214$, S.D.= 0.703) และ
ผู้เรียนมีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านดนตรี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.169$, S.D.= 0.630)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน

การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม คือ การบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน สามารถจำแนกความสัมพันธ์ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 22 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน รายด้านและโดยภาพรวม

ตัวแปร	(y1)	(y2)	(y3)	(y4)	(y5)	(y6)	(y7)	(y _r)	(y _s)	(y _o)	(y ₁₁)	(y ₁₂)	(y _{tot})
(x ₁)	.583**	.509**	.436**	.506**	.601**	.484**	.504**	.505**	.517**	.440**	.288**	.421**	.600**
(x ₂)	.497**	.540**	.487**	.457**	.516**	.509**	.471**	.510**	.458**	.415**	.374**	.413*	.586**
(x ₃)	.490**	.485**	.554**	.514**	.449**	.528**	.457**	.511**	.440**	.426*	.435*	.424**	.593**
(x ₄)	.529**	.526**	.420**	.467**	.489**	.479**	.468**	.452**	.515**	.400*	.288*	.476**	.571**
(x ₅)	.458**	.532**	.507**	.487**	.541**	.527**	.460**	.531**	.489**	.531*	.376*	.489**	.614**
(x _{tot})	.590**	.599**	.555**	.561**	.599**	.584**	.545**	.580**	.559**	.511*	.407*	.514**	.685**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 22 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศ (x_{tot}) กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน (y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์แต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกันทุกด้าน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้บุคคลากรทางการศึกษาในเขตคลองสาน เป็นหน่วยการวิเคราะห์ (unit of analysis) ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้สอน รวม 290 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นเกี่ยวกับการบริหารระบบสารสนเทศตามแนวความคิดของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามแนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson' product-moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การบริหารระบบสารสนเทศโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการนำไปใช้ในการบริหารและวางแผน ด้านเนื้อหาและคุณภาพของระบบสารสนเทศ และด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน พบว่า ภาพรวมและรายด้าน อยู่ระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ด้านผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ด้าน ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ด้านผู้เรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ด้าน ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ด้านผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ด้านผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้มีบุคลิกภาพที่ดี และด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากระบบสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญในการบริหารของผู้บริหาร หากสถานศึกษามีคุณภาพ เช่น ถูกต้อง ทันสมัย รวดเร็ว และตรงกับความต้องการ และมีความพร้อมในการนำไปใช้ในการพิจารณาตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งจะทำให้การบริหารงานการตัดสินใจของผู้บริหารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะมีการตัดสินใจอยู่บนข้อมูลของสารสนเทศทางการศึกษาที่ดี ที่มีข้อมูลของสถานศึกษาทุกด้านที่เป็นปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับ ศรีศักดิ์ จามรมาน กล่าวไว้ว่า สารสนเทศที่ดีคือ มีความถูกต้องเที่ยงตรง มีความน่าเชื่อถือได้ ทันสมัยมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ มีความปลอดภัย คุ้มค่าและประหยัด มีความยืดหยุ่น เกี่ยวข้องกับงานที่ทำงานต่อการนำมาใช้งาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดระบบสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด อาจเนื่องจากระบบสารสนเทศของกรุงเทพมหานครในปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจในการทำงาน ข้อมูลสารสนเทศต้องมีการตรวจสอบและโปร่งใส ถูกต้องตามความเป็นจริง มีการรวบรวมข้อมูลทั้งภายในและภายนอกที่มีความจำเป็นต้องใช้ในการทำงานและเป็นปัจจุบัน มีระบบการจัดเก็บที่ค้นหาและนำไปใช้ได้สะดวก มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควบคู่กับการนำไปใช้ในการบริหารและการวางแผน เพราะในการวางแผนจะต้องมีการพิจารณาสารสนเทศประกอบการตัดสินใจอย่างถี่ถ้วน ดังนั้นการวางแผนที่เกิดจากการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ควรมีข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอ ถูกต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติจริง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันนโยบายและแผนการดำเนินงานของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้มีการพัฒนาบุคลากรด้านสารสนเทศให้ทำงานและใช้งานข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ตามยุทธศาสตร์ในแผนบริหารราชการ

กรุงเทพมหานครที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสู่กระบวนการเรียนการสอน โดยอาจอยู่ในรูปของสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลวิจัยของประภัทร์ กุดหอม ที่วิจัยเรื่อง จริยธรรมในการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของบุคลากรกับคุณภาพของระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลาง เขตกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับคุณภาพในการจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับสูง

ส่วนด้านเนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเนื่องจากว่าโรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลที่ยังไม่สามารถนำมาใช้ได้ทันทั่วถึง และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่จัดเก็บบุคลากรในโรงเรียนไม่ได้รับทราบข่าวสาร และการนำเสนอข้อมูลอาจไม่น่าสนใจมีข้อมูลที่ซับซ้อนยากต่อการรับรู้ และไม่อยู่ในความสนใจของบุคลากรที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตรงกับแนวคิดของ จูดีวรดา อุปพงษ์ ซึ่งเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ เรื่องวงจรแห่งความสำเร็จจากข้อมูลสารสนเทศไว้ว่า สารสนเทศที่ดี ย่อมทำให้เกิดข่าวสารที่ดี มีประโยชน์ มีความถูกต้อง มีความสมบูรณ์ ใช้เวลาในการประมวลผล และตรงตามจุดประสงค์ก็จะช่วยให้เกิดความรวดเร็วในการประมวลผลเพื่อนำไปใช้ เลือกรูปแบบหรือเครื่องมือในการประมวลผลที่สอดคล้องเข้ากันกับข้อมูล ข้อมูลที่ได้มาต้องมีความเข้ากันได้กับเครื่องมือและวิธีการในการประมวลผล ข้อมูลต้องมีความทันสมัย เป็นปัจจุบัน มีความรวดเร็วในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน พบว่าโดยภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจสืบเนื่องมาจากสำนักงานการศึกษาได้เล็งเห็นความต้องการและความสามารถของนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครจึงได้มีนโยบายให้แต่ละเขตจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนที่มุ่งหวังให้ตรงกับคุณลักษณะที่ต้องการจากตัวนักเรียนเพื่อที่จะวัดได้ว่านักเรียนในแต่ละเขตสามารถบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนการสอนหรือไม่ซึ่งวัดได้จากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่แต่ละโรงเรียนในเขตคลองสานได้มีการจัดทำหลักสูตรร่วมกันเพื่อวัดคุณภาพในด้านต่างๆของนักเรียนในเขตร่วมกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะดนตรี และกีฬาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเนื่องจากว่านักเรียนมีความสุขกับการได้ออกกำลังกาย มีความสุขในงานด้านศิลปะเป็นเด็กฉลาดคิด และทำตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ตรงกับผลการวิจัยของมานะ ร้อยดาพันธุ์ ที่ว่า นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความมั่นใจด้านศิลปะดนตรี และกีฬา

ส่วนด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเนื่องมาจากนักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆและอาจขาดแหล่งเรียนรู้ที่ชัดเจน ขาดแรงกระตุ้น และใช้เทคโนโลยีไปในทางที่ผิด ซึ่งการแสวงหาความรู้ของนักเรียนนั้นต้องการการชี้แนะที่ถูกต้องและการให้ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดจากทุกๆฝ่าย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องจากว่าโรงเรียนมีการจัดการและบริหารด้านสารสนเทศทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ที่ดีและประสบความสำเร็จในการจัดการ รวมถึงความสามารถในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้มีความใกล้ชิดกับชุมชน และมีการเผยแพร่สารสนเทศที่ดี ทำให้โรงเรียนและชุมชนมีปฏิสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ในเมื่อโรงเรียนเข้ากับชุมชนได้ดี แต่มีบางด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อย อาจเนื่องมาจากการเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนกับผู้ปกครองในเรื่องของการเลี้ยงดูนักเรียน ผู้ปกครองอาจรายงานไม่ตรงกับความเป็นจริงมีผลในด้านพฤติกรรมของนักเรียนที่ควรปรับปรุงให้ถูกต้องตามความเป็นจริงเพื่อการแก้ไข ตรงกับแนวคิดของบาลวิน อ้างถึงใน ฉันทนา อุดมสิน พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมักจะเป็นคนซุกซน ก้าวร้าว ไม่ซื่อสัตย์ อาจรู้ซอกเห็น และเป็นผู้นำของกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยภาพรวม โดยเฉพาะด้านการจัดระบบสารสนเทศ มีความสัมพันธ์ในด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบสารสนเทศกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสาน จึงได้เสนอแนะ ดังนี้

1 การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อให้เกิดผลดีกับผู้บริหารและบุคลากรของโรงเรียน ควรมีการประสานงานกับหน่วยเหนือเพื่อพิจารณาจัดการอบรมให้กับบุคลากรทุกคนในการใช้สารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ

2. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนควรร่วมมือกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียนให้ใกล้ชิดและมีการประเมินคุณสมบัติของผู้เรียนเป็นรายภาคอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของชุมชนต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
2. ควรศึกษาความต้องการของผู้บริหารในการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการดูแลและติดตามนักเรียนเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมสามัญศึกษา. “การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา.” 2538.
- กระทรวงศึกษาธิการ. “รายงานการวิจัยแนวทางการดำเนินงานสร้างและพัฒนาศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตร.” 2536.
- กระทรวงศึกษาธิการ. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา (MIS) [Online]. Accessed 22 November 2004, Available from http://area.obec.go.th/buriram3/rongbavon/bavon/ct_6.htm
- กระทรวงศึกษาธิการ. “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.” 2542.
- กระทรวงศึกษาธิการ. “รายงานการปฏิรูปการศึกษา.” 2551.
- กู้ศักดิ์ สารกิตติพันธ์. “ความพอใจของผู้ปกครองนักเรียนเก่า ศิษย์เก่า และครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2538
- ครรรชิต มาลัยวงศ์. ความรู้เรื่องสารสนเทศสำหรับนักวิจัย [Online]. Accessed 30/12/2002. available from <http://stang.li.mahidol.ac.th/tex/research.htm>.
- ครรรชิต มาลัยวงศ์. ก้าวไกลไปกับคอมพิวเตอร์ .กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2537.
- ครรรชิต มาลัยวงศ์. ไอทีกับธุรกิจแนวคิดและแนวทาง . กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2537.
- คุณวุฒิ เทียมทอง. “เทคโนโลยีสารสนเทศ : มุมมองด้านต่างๆ จากเอกสารสนเทศวิชาการ”, วารสารสารสนเทศสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2535) : 21.
- ฉันทนา อุดมสิน. “คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต ประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2537.
- จรูญ ไชยวงศ์. “สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานฝ่ายแรงงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.
- ชุติมา พัวผดุงคิษฐ์. “ชนบทไทยกับเทคโนโลยีสารสนเทศ.” มติชนรายวัน 7 กุมภาพันธ์ 2539, 25.

- จิตติมา เนตรวงษ์. “ปัญหาและความต้องการการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.
- ณัฐพันธ์ เจริญนันทน์ และ ไพบุลย์ เกียรติโกมล. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2545
- เตียง ทองผา. “การจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.
- ถวิล คุณเศรษฐ์. “การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2538.
- ทองเพชร จุมปลา. “กระบวนการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- เทียนฉาย กิระนันท์. การศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการศึกษา. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- ธวัช ชูริมนต์. “การศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา สหวิทยาเขตศรีธาตุ.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2542.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์กรุงเทพ, 2529.
- นพพร พวงสมบัติ, “ก้าวไปสู่สังคมสารสนเทศ ในปี 2010”, IT Management 2,18 (มีนาคม 2536) : 137 – 141.
- บุษบา หล่อเงิน. “พฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดขอนแก่น.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2537.

- บรรเจิด สิทธิโชค. “การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.
- ประคอง จิตรรัตน์. “การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดระยอง.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- ประภัสสร เผือกกษेत्र. “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามความคิดเห็นของชุมชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยสงครมในพระบรมราชูปถัมภ์, 2545.
- ประสงค์ ต่อโชติ. “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักเรียนและครู สภาพแวดล้อมทางบ้าน กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 11.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2534.
- ไพโรจน์ คชชา. “ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2534.
- ภิญโญ สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : อรุณสภาลาดพร้าว, 2526.
มงคล แก้วจันทร์, “Information Technology ต้อนรับปี IT ไทย.”
ไมโครคอมพิวเตอร์ 115 (กุมภาพันธ์ 2538).211-226.
- มธุรส จงชัยกิจ. “โปรแกรมสร้างบทเรียนสื่อผสมคอมพิวเตอร์ – วิดีโอ 2.0”. ในการประชุมวิชาการประจำปีของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ครั้งที่ 6 ม.ป.ป. ม.ป.ป.
- มณฑิธร นาคทองอินทร์. “ระบบสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- มานะ ร้อยดาพันธ์. “การศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2543.

- ปิ่น กุ์วรรณ. “เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาประเทศ.” ไมโครคอมพิวเตอร์ 116 (มีนาคม 2538) : 47.
- ราเมศร์ วัชรสินธุ์ ,วิลาศ วุวงศ์ และวุฒิพงษ์ พงศ์สุวรรณ. “ระบบวินิจฉัยภาพการแพทย์โดยใช้ ไมโครคอมพิวเตอร์แบบมัลติมีเดีย.” ใน การประชุมวิชาการประจำปีของศูนย์เทคโนโลยี อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2537. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- สมชาย ทะยานง. “ระบบสารสนเทศทางการศึกษา.” ใน รวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ ทางด้านการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529.
- สมนึก คีรีโต. “ระบบสารสนเทศเสริมจ็วเล็บให้ธุรกิจได้อย่างไร.” ไมโครคอมพิวเตอร์, 118 (พฤษภาคม 2538) : 200-205.
- “สมเด็จพระเทพฯ กับงานไอที เฉลิมพระเกียรติ.” ใน เทคโนโลยีก้าวไกล เศรษฐกิจไทยมั่นคง, 3-4. ม.ป.ท., 2538.
- สุรียา ทับน้อย. “การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. การพัฒนาระบบสารสนเทศตามโครงการการศึกษา ความ ต้องการและการจัดวางระบบสารสนเทศ เพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา. ม.ป.ท., 2529 , 1.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ. แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และ วัฒนธรรม ระยะที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 , ม.ป.ท., ม.ป.ป., 1.
- สำนักนายกรัฐมนตรี.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนพัฒนาการศึกษาชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535 – 2539, ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ศูนย์สารสนเทศ. “นโยบายสารสนเทศแห่งชาติ,” ข่าวสารสนเทศ, 17 (มีนาคม – เมษายน 2537) : 2.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ศูนย์สารสนเทศ. สารสนเทศ ศษ. 2538 (กรุงเทพฯ : กุรุสภาลาดพร้าว, 2539), 135.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานประสานการปฏิรูปการศึกษา. “สารการปฏิรูป การศึกษาสู่ความเป็นเลิศปี 2550.” 2550.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการสรุปผลการ ทดลองรูปแบบการประสานข้อมูลการศึกษาระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองการพิมพ์, 2531.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก. 2543.
 สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
 ฉบับที่ 8. ม.ป.ท., ม.ป.ป.).
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การประกันคุณภาพการศึกษาการพัฒนาระบบ
ข้อมูลสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2541.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การประกันคุณภาพการศึกษา เล่มที่ 4 : การ
พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2541.
- สำเริง อ่อนสัมพันธ์. “การจัดระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้
 สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2538-2547.”
 วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541.
- สุนทร แก้วลาย. “เทคโนโลยีสารสนเทศ.” ใน สารนิเทศศาสตร์, 166. กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาตำรา
 และเอกสารวิชาการ, 2532.
- วิจิตร ศรีสยาม. “แนวคิดพื้นฐานการพัฒนาระบบสารสนเทศ.” ใน รวมบทความเกี่ยวกับระบบ
สารสนเทศด้านการศึกษา โครงการพัฒนศึกษาอาเซียน. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนศึกษา
 แห่งชาติของประเทศไทย, 2529.
- วิรัตน์ ระหว่างบ้าน. “สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 11.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- วิลาวัณย์ จารุริยานนท์. นโยบายคุณธรรมนำความรู้ [online]. Accessed 25 เม.ย. 2552 available
[http:// http://www.itie.org/eqi/modules.php](http://www.itie.org/eqi/modules.php)
- วิลาวัณย์ สถิตวงศ์. “การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญ
 ศึกษา เขตการศึกษา 6.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- วิโรจน์ นามบุรี. “การบริหารระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.
- วิไลวรรณ เสริมรัมย์. “การศึกษาการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
 สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2538.

- วัชร ทรงประทุม. “เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาองค์กร.” วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 35, 1 (มกราคม - มีนาคม 2538) :1.
- อดิศักดิ์ มุ่งชู. “องค์ประกอบของสารสนเทศโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนศรีบัวบานวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม.” วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, 2540.
- อำรุง จันทวานิช และ เจษฎ์ อนรรฆมงคล. “สภาพปัจจุบันและปัญหาของระบบสารสนเทศทางการศึกษาในประเทศไทย และระบบสารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.” ใน รวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการศึกษา . 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.
- อำรุง จันทวานิช, “แนวความคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบสารสนเทศ,” ใน รวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการศึกษา . กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช, 2529.
- อำรุง จันทวานิช. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. ใน กระทรวงศึกษาธิการ 109 ปี . กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาลาดพร้าว, 2544 .
- อธิปัทย์ คลี่สุนทร. ผู้บริหาร ระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ : ความเกี่ยวข้องและการคิดเพื่อพิจารณา. ใน สารสนเทศ ศธ. 2537 . กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, 2537.
- อธิปัทย์ คลี่สุนทร. ยุทธศาสตร์การบริหารในยุคโลกาภิวัตน์. จุดสารการบริหารการศึกษาศิลปากร 2, 3 (ตุลาคม 2538) : 6.
- อธิปัทย์ คลี่สุนทร. สารสนเทศ ศธ. 2537. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว , 2537.
- อุคม จันทรสุข. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาประเทศไทย. ใน เทคโนโลยีสารสนเทศ ก้าวไกล เศรษฐกิจไทยมั่นคง . น.ป.ท., 2538.

ภาษาอังกฤษ

- Best, John W. Research in Education. New Jersey : prentice Hall Inc., 1970.
- Burch, John G., and Grudnitski, Gary. Information Systems Theory and Practice.
5th ed. New York : John Wiley and Sons, 1989.
- Campbell, Bonita J. Understanding Information System Foundation for Control.
New Delhi : Prentice-Hall of India, 1979.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper & Row
Publishers, 1974.
- Davis, Grodon B., and Margreth H. Olson. Management Information Systems
Conceptual foundation, Structrue and Development. 2nd ed. Singapore
: Mcgraw-Hill, 1985.
- Gwaltney, Robert A. "A Model Management Information System for an Institution of
Higher" Dissertation Abstract International 43 , 5 (1982) : 1367 – A.
- Heeks, Richard. Public Sector Management Information System [Online]
Accessed 22 November 2004. Available From <http://www.man.ac.uk/idpm>
- Hicks, Jame O., Jr. Management Information System. Singapore : West Publishing
Company, 1993.
- Karadima , Oscar. "Management Information System for Faculty Allocation
Institution of Higher Education. A Case Study for the Universidad De
Santiago De Chile". Dissertation Abstract International 57, 1 (1984) : 2414 – A.
- Kanter, Jerome. Management Information System. 3rd ed. New delhi : Prentice-Hall
Of India, 1984.
- Kaputa, donna Marie. "How Have the Applications of computers Affected the
Administration of Higher education." Dissertation Abstract International.
55 , 6(December 1994) : 1436 – A.
- Kiattkamol , Paiboon. "The Importance of Computer Literacy Skills for business
Leaders Versus Business School Administrators in Thailand." Dissertation Abstract
International 55 , 10 (April 1995) : 3073 – A.
- Kircher, Paul., and Richard O. Mason. Introduction to Enterprise : A System
Approach. Los Angeles : Melville Publishing, 1975.

- Kroenke, David. Management Information Systems. New York : McGraw-hill, 1989.
- Ku , Catherina Yi-Fang “ A Critical Success Factors Study of Management Information Systems Downsizing : From Management Information Systems Managers Perspectives.” Dissertation Abstract International. 55, 10 (April 1995):3022-A.
- Laudon, Kenneth C., and Jane P. Laudon Management Information Systems Organization and Technology in the Networked Enterprise. 6th ed. New Jersey : Prentice Hall Englewood Cliffs, 2000.
- Long, Larry. Management Information Systems. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall Inc, 1989.
- McCosh, Andrew M. and others. Developing Managerial Information System. London: The Macmilland Press Ltd., 1981.
- McLeod, Jr., Raymond.,and George Schell. Management Information Systems. 8th ed. New Jersey : Prentice Hall Englewood Cliffs, 2001.
- Murdick, Robert G.,and John C. Munsen. MIS : Concept and Design. 2nd ed. New Delhi: McGraw-Hill Book Company, 1983.
- Murdick, Robert G. Joel e. ross, and Jame R. Clagget. Information Systems for Modern Management. 3rd ed. Englewood Cliff, N.J. : Prentice-Hall 1985.
- O’Brain, James A., Management Information Systems. 3rd ed Chicago : McGraw Hill Book company, 1996.
- Sander, Donald H. computers in society. 2nd ed. New york: McGraw Hill Book Company, 1983.
- Seenn, James A. Information Systems in Management. California : Woodworth Publishing Company, 1978.
- Singh, Hunsra B. “Decision making and Flow of Information A case Study of Management Information Systems at Central YMCA Community College.” Dissertation Abstract International 42,4 (1981) : 1454 – A.
- Smith, August W. Management System Analysis and Applications. Texas : CBS Collage Publishing, 1982.
- Stair, Ralph M. Principles of Information Systems. Boston : Boyd and Fraser Publishing Company, 1992.

Turban, Efraim, Ephraim Mclean, and James Wetherbe. Information Technology for Management. 2nd Ed. New York John Willy & Sons. Inc. 1999.

Wijnhoven , Fons. "Organizational Learning and Information Systems : the Case of Monitoring Information and Control Systems Machine Bureaucratic Organization."
Dissertation Abstract International 56 , 3 (February 1995) : 588 – A

Zorkoczy, Peter. Information technology An Introduction. New York : Van Nostrand Reinhold Company, 1984.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

ศธ 0520.203.2 / ๕๕๕

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๑ มกราคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์วัฒนา สุนทรชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวศิริดา เข้มกลิ่น รหัสนักศึกษา 47252315 นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน” ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใ้รขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. ศรียา สุขทานิช)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0-3421-9136

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์วัฒนา สุนทรชัย	อาจารย์ประจำหน่วยพัฒนาวิชาการ สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2. ดร.ประภาศรี พรหมประกาย	อาจารย์ประจำหน่วยพัฒนาวิชาการ สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
3. ดร.อัครวิภัทร ภัทรรังสี	ปริญญาเอก (Education) South Gujarat University India อาจารย์สอนวิชาการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
4. นายสมชาย ศรีโชค	ปริญญาโท (บริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสุทธาราม สำนักงานเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร
5. นางอรุษา เปรมโรจน์	ปริญญาโท (บริหารการศึกษา) รองผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสุทธาราม สำนักงานเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการขอทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บข้อมูล

ที่ ศธ 0520.203.2/178

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

2 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ปานขำ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวศิริดา แยมกลิ่น รหัสนักศึกษา 47252315 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ไ้ร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวศิริดา แยมกลิ่น ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในสถานศึกษาของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง ภาควิชาการบริหารการศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ศรียา สุขพานิช)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421-9136

ภาคผนวก ก

ค่าความเชื่อมั่นจากการทดลองเครื่องมือ

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
X1	393.4000	1418.0414	.5507	.9765
X2	394.0333	1416.8609	.6140	.9764
X3	394.0000	1403.7931	.5791	.9764
X4	394.1667	1422.2126	.4949	.9765
X5	393.9333	1413.7885	.5463	.9765
X6	394.1667	1421.5230	.4111	.9766
X7	394.0333	1407.8954	.5914	.9764
X8	393.6667	1417.2644	.4091	.9767
X9	394.1667	1424.2816	.4406	.9766
X10	393.8667	1409.0851	.5335	.9765
X11	394.0333	1416.7920	.4304	.9766
X12	393.8000	1413.6138	.5355	.9765
X13	394.0333	1414.9299	.4640	.9766
X14	393.9000	1417.7483	.3946	.9767
X15	394.2667	1414.8920	.5548	.9765
X16	393.9333	1413.4437	.4801	.9766
X17	394.0333	1415.2057	.4591	.9766
X18	393.7333	1414.2713	.5045	.9765
X19	394.1000	1414.7828	.5449	.9765
X20	393.9667	1410.0333	.5219	.9765
X21	394.0667	1418.6851	.4104	.9766
X22	393.7667	1412.3230	.5505	.9765
X23	393.9000	1416.7138	.4125	.9767
X24	393.8000	1411.3379	.5805	.9764
X25	394.2667	1410.7540	.5921	.9764
X26	393.8000	1415.8207	.4292	.9766
X27	393.7667	1417.9092	.4421	.9766
X28	394.1000	1415.8862	.4813	.9766
X29	394.1000	1413.7483	.4875	.9766
X30	394.2333	1411.8402	.5413	.9765
X31	393.6333	1408.5851	.6392	.9764
X32	394.2333	1404.8747	.6302	.9764
X33	394.0000	1410.0690	.5354	.9765
X34	394.0333	1420.8609	.3831	.9767

X35	393.8667	1417.3609	.4846	.9765
X36	394.1667	1413.0402	.5070	.9765
X37	393.7000	1420.1483	.4572	.9766
X38	394.0000	1412.2759	.5708	.9764
X39	393.9000	1411.5414	.5346	.9765
X40	394.0667	1419.0989	.4027	.9767
X41	393.7000	1412.4931	.5734	.9764

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
X42	394.1667	1410.1437	.6537	.9764
X43	394.1667	1412.4195	.5185	.9765
X44	394.2000	1429.4069	.2922	.9767
X45	393.7667	1415.1506	.4956	.9765
X46	394.1000	1419.0586	.4553	.9766
X47	393.6667	1406.2989	.6019	.9764
X48	394.1333	1413.5678	.5508	.9765
X49	394.0000	1406.3448	.6413	.9764
X50	394.1667	1416.3506	.4462	.9766
Y1	393.5333	1403.7057	.7907	.9762
Y2	394.1000	1411.1276	.6833	.9763
Y3	393.7667	1399.6333	.6636	.9763
Y4	394.0000	1409.1034	.5895	.9764
Y5	393.6000	1405.3517	.6510	.9763
Y6	394.0000	1410.5517	.5623	.9765
Y7	393.9000	1398.4379	.6267	.9764
Y8	393.9333	1410.7540	.6079	.9764
Y9	393.5333	1404.9471	.6158	.9764
Y10	393.6667	1407.8161	.7198	.9763
Y11	393.9000	1413.4034	.5840	.9764
Y12	393.6667	1401.8161	.6811	.9763
Y13	394.1000	1413.1966	.5335	.9765
Y14	393.4333	1407.7023	.7146	.9763
Y15	394.0333	1410.9989	.5734	.9764
Y16	393.8667	1399.7057	.6573	.9763
Y17	394.0333	1414.9299	.4640	.9766
Y18	393.7000	1407.5276	.6255	.9764
Y19	394.2000	1414.0966	.6055	.9764
Y20	393.9000	1401.0586	.6470	.9763
Y21	393.7667	1412.9437	.5384	.9765
Y22	393.8333	1408.2126	.5710	.9764
Y23	393.8333	1414.3506	.5815	.9764
Y24	394.0000	1412.3448	.6207	.9764

Y25	393.8667	1406.6023	.5192	.9765
Y26	394.0000	1415.8621	.4989	.9765
Y27	393.7000	1408.9069	.5994	.9764
Y28	393.9667	1415.6885	.4852	.9765
Y29	393.9000	1407.5414	.6533	.9763
Y30	394.1333	1420.2575	.3848	.9767
Y31	393.7667	1405.7023	.6340	.9764
Y32	394.1333	1421.1540	.3973	.9767

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
Y33	393.9333	1405.4437	.5867	.9764
Y34	393.7000	1408.3552	.6576	.9763
Y35	393.9667	1420.1713	.5342	.9765
Y36	393.8000	1404.9931	.7065	.9763
Y37	393.7000	1408.2862	.5721	.9764
Y38	393.8667	1411.7057	.5563	.9765
Y39	393.9667	1414.8609	.4673	.9766
Y40	394.1667	1406.4195	.6291	.9764
Y41	394.0333	1414.0333	.4802	.9766
Y42	393.7667	1416.2540	.5140	.9765
Y43	394.1333	1424.7402	.3960	.9766
Y44	394.0000	1410.0690	.5714	.9764
Y45	393.8000	1403.9586	.6007	.9764
Y46	394.0000	1407.3793	.6694	.9763
Y47	393.9000	1405.6103	.5718	.9764

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 97

Alpha = .9767

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0520.107(นร)/ 432

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 143
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

10 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสุทธาราม

ด้วย นางสาวศิริดา เข้มกลิ่น นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากรองผู้บริหาร และครูผู้สอนทุกท่านในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งรองผู้บริหาร และครูทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามแก่นักศึกษาคงกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

รายชื่อโรงเรียนประกอบการขอหนังสือเพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน
กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

โรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสานจำนวน 7 โรงเรียน ประกอบด้วย

1. โรงเรียนวัดสุทธอาราม
2. โรงเรียนวัดทองเพ็ญ
3. โรงเรียนวัดเสวตฉัตร
4. โรงเรียนวัดสุวรรณ
5. โรงเรียนวัดพิชัยญาติ
6. โรงเรียนวัดทองธรรมชาติ
7. โรงเรียนวัดทองนพคุณ

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม
เรื่อง
ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน
กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร รองผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้สอนทุกท่าน
2. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
3. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน มีข้อความจำนวนทั้งหมด 97 ข้อ ประกอบด้วย
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

คำตอบของท่านจะ ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตคลองสานในอนาคตต่อไป ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวศิริดา แยมกลิ่น
นักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อที่	ข้อความ/กระทงคำถาม	สำหรับผู้วิจัย
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	( )
2.	อายุ (เศษของปี ถ้าเกิน 6 เดือน คิดเป็น 1 ปี) ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 30 - 40 ปี ☐ 41- 50 ปี ☐ 51 - 60 ปี	( )
3.	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	( )
4.	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ☐ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ☐ หัวหน้ากลุ่มสาระ ☐ ครูผู้สอน	( )
5.	ประสบการณ์ในการทำงาน (เศษของปีหากเกิน 6 เดือน ให้ถือเป็น 1 ปี) ☐ 1 - 5 ปี ☐ 6 - 10 ปี ☐ 11 - 15 ปี ☐ 15 ปี ขึ้นไป	( )

ตอนที่ 2 การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน

คำชี้แจง ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนของท่านมากน้อยเพียงใด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียวโดยตัวเลขในแต่ละช่องระดับมีความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ระดับการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง ระดับการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง ระดับการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง ระดับการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ระดับการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	1. ด้านการจัดระบบสารสนเทศ						
1	โรงเรียนจัดตั้งคณะทำงานและกำหนดขอบข่ายงานสารสนเทศที่มีความเหมาะสมชัดเจน						
2	โรงเรียนทำแผนปฏิบัติการด้านสารสนเทศและปฏิบัติตามแผนอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกัน						
3	โรงเรียนมีแผนงาน / งาน/ โครงการ เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศที่ชัดเจน						
4	โรงเรียนมีงบประมาณสำหรับดำเนินการด้านสารสนเทศอย่างเพียงพอ						
5	คณะกรรมการหรือกระทำงานเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนร่วมมือกัน						
6	การปฏิบัติงานของบุคลากรผู้รับผิดชอบด้านสารสนเทศบรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม						
7	บุคลากรทำหน้าที่ให้บริการด้านสารสนเทศอำนวยความสะดวกแก่ผู้ขอใช้บริการได้						

ข้อที่	การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
8	โรงเรียนกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเหมาะสมชัดเจน						
9	โรงเรียนมีศูนย์ปฏิบัติการสารสนเทศเพื่อจัดหาจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้บริการสารสนเทศเฉพาะเรื่องแก่ผู้ใช้						
10	การจัดห้องสารสนเทศหรือมุมสารสนเทศมีความเหมาะสมเป็นสัดส่วนและเป็นระเบียบ						
	2. ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ						
11	โรงเรียนมีเอกสารที่กำหนดวิธีการ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล						
12	โรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจนในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละครั้ง						
13	โรงเรียนมีวิธีการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลที่ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้						
14	โรงเรียนมีคู่มือการใช้โปรแกรม คำสั่งคอมพิวเตอร์หรือเอกสารหรือคู่มือการปฏิบัติงานที่ต้องใช้เป็นประจำ						
15	โรงเรียนมีการประมวลผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ให้รูปแบบที่สวยงามและดึงดูดใจ						
16	โรงเรียนมีวิธีการป้องกันความเสียหายของข้อมูล ด้วยการสำรอง (Back up) ทุกครั้งเมื่อเสร็จงาน หรือมีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ						
17	โรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านข้อมูลสารสนเทศ โดยตรง เพื่อทำหน้าที่เก็บรักษาแก้ไข หรืออนุญาตให้ผู้อื่นใช้						

ข้อที่	การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
18	โรงเรียนจัดป้ายนิเทศ หรือสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับสารสนเทศของโรงเรียนอย่างหลากหลาย						
19	โรงเรียนมีโสตทัศนวัสดุ เพื่อบันทึกข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน โดยสื่อความหมายในรูปของรูปภาพ แผนที่ แผนภูมิ ภาพนิ่ง วิดีโอ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง และอื่น ๆ						
20	โรงเรียนประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ อย่างแพร่หลายและต่อเนื่อง						
	3. ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ						
21	โรงเรียนปลูกฝังให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศ						
22	โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำและใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงาน						
23	โรงเรียนมีการคิดวิเคราะห์นโยบายด้านสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา มีแผนงาน งาน/โครงการ เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน						
24	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสารสนเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ						
25	โรงเรียนมีกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ เช่น ศึกษาดูงาน อบรม สัมมนา						
26	โรงเรียนพัฒนาความรู้แก่บุคลากรในเรื่องเกี่ยวกับสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ						

ข้อที่	การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
27	โรงเรียนมีข้อเสนอแนะแก่บุคลากรเกี่ยวกับ ประโยชน์และข้อจำกัดของการใช้ คอมพิวเตอร์						
28	โรงเรียนให้ข้อมูลด้านกฎหมายแก่บุคลากร เช่น ลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาของผู้ที่ เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์						
29	โรงเรียนเปิด โอกาสให้บุคลากร ได้ใช้ สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่าง เท่าเทียมกัน						
30	โรงเรียนมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ ของผู้ที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอ						
	4. ด้านการนำไปใช้ในการบริหารและ วางแผน						
31	โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเพื่อใช้ ประกอบในการบริหารงานหรือการ ตัดสินใจเป็นเฉพาะการ						
32	โรงเรียนกำหนดขอบข่ายที่ใช้ประกอบการ ปฏิบัติงานหรือการตัดสินใจ						
33	โรงเรียนมีระบบการเก็บรักษาข้อมูลที่ เปิดเผยได้ และเปิดเผยไม่ได้						
34	โรงเรียนกำหนดขั้นตอนในการนำ สารสนเทศไปใช้บริหารงานและวางแผน						
35	โรงเรียนกำหนดขอบข่ายข้อมูลที่จำเป็นต่อ การตัดสินใจของผู้บริหาร						
36	โรงเรียนนำเสนอสารสนเทศที่ใช้ ประกอบการบริหารงานหรือการตัดสินใจ เพื่อความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง						

ข้อที่	การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
37	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ สรุปข้อมูลสารสนเทศที่มีความสำคัญให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ						
38	ฝ่ายบริหารของโรงเรียนใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการวางแผนหรือการตัดสินใจ						
39	บุคลากรในโรงเรียนใช้สารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติงานเป็นประจำ						
40	ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนการพัฒนาและการใช้สารสนเทศอย่างจริงจัง						
	5. ด้านเนื้อหาและคุณภาพของสารสนเทศ						
41	โรงเรียนรวบรวมข้อมูลสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกที่จำเป็นต่อหน่วยงาน						
42	โรงเรียนวิเคราะห์และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็น เช่น ผลการเรียนคัม รายวิชา/ระดับชั้นต่าง ๆ จำนวนบุคลากรในโรงเรียน รายงานการปฏิบัติงาน แผนงาน/โครงการต่าง ๆ งบประมาณ รายการครุภัณฑ์ และคำสั่งต่าง ๆ						
43	โรงเรียนรายงานข้อมูลแก่หน่วยเหนือ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทันเวลา						
44	โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่จัดเก็บข้อมูลได้อย่างเป็นปัจจุบัน						
45	โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่จัดเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง						
46	โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่จัดเก็บได้ตรงตามความต้องการ						

ข้อที่	การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
47	โรงเรียนมีการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวม วิเคราะห์ไว้เป็นปัจจุบันเสมอ						
48	โรงเรียนมีระบบการจัดเก็บสารสนเทศที่ค้นหาและนำไปใช้ได้สะดวก						
49	โรงเรียนติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของผู้ที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอ						
50	โรงเรียนประเมินการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศอย่างค่อเนื่อง						

ตอนที่ 3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

คำชี้แจง ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของนักเรียนมากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียวโดยตัวเลขในแต่ละช่องระดับมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	1. ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์						
1	ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ						
2	ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต						
3	ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่						
4	ผู้เรียนมีความประหยัด รู้จักใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างคุ้มค่า						
	2. ด้านผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย						
5	ผู้เรียนมีความเคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่						
6	ผู้เรียนรู้จักรักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิภาพของผู้อื่น						
7	ผู้เรียนมีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย						
8	ผู้เรียนร่วมกิจกรรมในการพัฒนาโรงเรียนและท้องถิ่น						
9	ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์						

ข้อที่	การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	3. ด้านผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์และทัศนคติสิ่งแวดล้อม						
10	ผู้เรียนรู้คุณค่าและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม						
11	ผู้เรียนปฏิบัติตน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม						
12	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม						
13	ผู้เรียนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า						
	4. ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์						
14	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล						
15	ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มมีจินตนาการ						
16	ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม						
	5. ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร						
17	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตร						
18	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
19	ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารได้อย่างน้อย 1 ภาษา						
20	นักเรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้						
	6. ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง						
21	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ						

ข้อที่	การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
22	ผู้เรียนรู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล						
23	ผู้เรียนรักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอก โรงเรียน						
24	ผู้เรียนสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง						
	7. ด้านผู้เรียนเห็นคุณค่า และภูมิใจในภูมิปัญญา ไทย ศิลปะและวัฒนธรรมไทย						
25	ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนา ท้องถิ่นของตนเอง						
26	ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำมาใช้ได้						
27	ผู้เรียนมีความชื่นชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่น						
	8. ด้านผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้มี บุคลิกภาพที่ดี						
28	ผู้เรียนรู้ความถนัด ความสามารถและความ สนใจของตนเอง						
29	ผู้เรียนรู้จักข้อดี ข้อด้อยของตนเองและพยายาม ปรับปรุงแก้ไข						
30	ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก และให้เกียรติผู้อื่น						
31	ผู้เรียนรู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยา มารยาท และการแต่งกาย						
32	ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง คัดสนใจและแก้ปัญหาของตนเองได้						
	9. ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีผลผลิตที่ดีต่อชีวิต						
33	ผู้เรียนมีความสามารถทำงานตามลำดับ ขั้นตอนและมีผลงานที่มีประสิทธิภาพ						

ข้อที่	การบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
34	ผู้เรียนมีความขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบ ในการทำงาน						
35	ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม						
36	ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต						
	10. ด้านผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และ สุขภาพจิตที่ดี						
37	ผู้เรียนมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง						
38	ผู้เรียนมีความร่าเริงแจ่มใส						
39	ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และ บุคคลทั่วไป						
40	ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพตนเอง รักการออกกำลังกาย						
41	ผู้เรียนรู้จักป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ						
	11. ด้านผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่ง มอมเมา						
42	ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของ สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา						
43	ผู้เรียนไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดจากสิ่ง มอมเมา						
44	ผู้เรียนไม่แสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด						
	12. ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้าน ศิลปะ ดนตรี และกีฬา						
45	ผู้เรียนมีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้าน ศิลปะ						
46	ผู้เรียนมีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้าน ดนตรี						
47	ผู้เรียนมีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้าน กีฬา						

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ – สกุล นางสาวศิริดา เข้มกลิ่น
 ที่อยู่ 70/61 หมู่ 1 ตำบลท่าพระยา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 73120
 ที่ทำงาน โรงเรียนวัดสุทธาราม 403/1 ซอยเจริญนคร 46 ถนนเจริญนคร
 แขวงบางลำพูล่าง เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร 10600
 สังกัดกรุงเทพมหานคร
 โทรศัพท์ 02-4388992

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541 สำเร็จการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต (นาฏศิลป์) สถาบันราชภัฏนครปฐม
 พ.ศ. 2547 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2543 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนวัดสุทธาราม สำนักงานเขตคลองสาน
 กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2546 อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนวัดสุทธาราม สำนักงานเขตคลองสาน
 กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2548 อาจารย์ 1 ระดับ 5 โรงเรียนวัดสุทธาราม สำนักงานเขตคลองสาน
 กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2548- ปัจจุบัน ครู รับเงินเดือนในอันดับ คศ. 1 โรงเรียนวัดสุทธาราม
 สำนักงานเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร